

Załącznik nr 2
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

Ocena programowa

Profil praktyczny

Raport samooceny

**Akademia Nauk Stosowanych
im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach
ul. Jagiellońska 109A, 25-734 Kielce**

Nazwa ocenianego kierunku studiów: ekonomia

1. Poziom/y studiów: studia pierwszego stopnia, studia drugiego stopnia
2. Forma/y studiów: studia stacjonarne, studia niestacjonarne
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek: **ekonomia i finanse**

Ekonomia, studia I stopnia

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- a. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Rodzaj dziedziny i dyscypliny	Punkty ECTS	
	liczba	%
Dziedzina nauk społecznych	180	100
Dyscyplina ekonomia i finanse	156	87

- b. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Dyscyplina nauki o zarządzaniu i jakości	10	5
2.	Dyscyplina nauki prawne	14	8

Ekonomia, studia II stopnia

W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny:

- c. Nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

Rodzaj dziedziny i dyscypliny	Punkty ECTS	
	liczba	%
Dziedzina nauk społecznych	120	100
Dyscyplina ekonomia i finanse	97	81

- d. Nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku.

L.p.	Nazwa dyscypliny	Punkty ECTS	
		liczba	%
1.	Dyscyplina nauki o zarządzaniu i jakości	12	10
2.	Dyscyplina nauki prawne	11	9

Na studiach prowadzone jest kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela

☐ TAK ☒ **NIE**

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

Opis efektów uczenia się zgodnie z charakterystykami uniwersalnymi (Ustawa z 22.12.2015r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, Dz.U. 2018, Poz. 2153 załącznik) drugiego stopnia (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 14.11.2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, Dz.U.2018, Poz. 2218, załącznik) Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) Szkolnictwa Wyższego dla poziomu 6 - kierunek *ekonomia* profil *praktyczny*

Efekty dla kierunku ekonomia I stopnia, studia praktyczne zostały zatwierdzone na mocy Zarządzenia Rektora Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych nr 39a/2021 z dnia 5 sierpnia 2021 r.

Objaśnienie oznaczeń w symbolach:

EK – kierunek *ekonomia*

P– profil praktyczny

1 – studia pierwszego stopnia

W (po podkreślniku) – kategorie wiedzy

U (po podkreślniku) – kategorie umiejętności

K (po podkreślniku) – kategorie kompetencji społecznych

EP- specjalność ekonomika *przedsiębiorstwa*

ESP – specjalność ekonomika sektora publicznego

P6S_WG – Zakres i głębokość - kompleksowość perspektywy poznawczej i zależności

P6S_WK – Kontekst - uwarunkowania, skutki.

P6S_UW – Wykorzystanie wiedzy - rozwiązywane problemy i wykonywane zadania.

P6S_UK – Komunikowanie się - odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym.

P6S_UO – Organizacja pracy - planowanie i praca zespołowa.

P6S_UU – Uczenie się - planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób.

P6S_KK – Oceny - krytyczne podejście.

P6S_KO – Odpowiedzialność - wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego.

P6S_KR – Rola zawodowa - niezależność i rozwój etosu.

P6S_WG - Kola - Zawodowa - Wzajemność - Poziomy stopień		
Symbole kierunkowych efektów uczenia	Opis kierunkowych efektów uczenia	Odniesienie kierunkowych efektów uczenia do charakterystyk drugiego stopnia dla:
		poziomu 6 Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK)
Wiedza (W) Absolwent zna i rozumie:		
EK.P1_W01	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu charakter nauk ekonomicznych, ich miejsce w systemie nauk, w tym	P6S_WG

	w szczególności w naukach społecznych.	
EK.P1_W02	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu pojęcia i prawidłowości rozwoju gospodarki narodowej i jej elementów składowych jako całości oraz powiązania i zależności z gospodarkami innych krajów, a także zastosowanie praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej ekonomisty.	P6S_WG
EK.P1_W03	Dysponuje zaawansowaną wiedzą o różnych rodzajach struktur, instytucjach społecznych, prawnych i ekonomicznych gospodarki narodowej w skali krajowej i międzynarodowej.	P6S_WG
EK.P1_W04	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu relacje ekonomiczne między strukturami, instytucjami społecznymi i ekonomicznymi w mikro i makro skali.	P6S_WG
EK.P1_W05	Zna i rozumie relacje społeczne oraz występujące prawidłowości między strukturami, instytucjami i jednostkami gospodarczymi.	P6S_WG
EK.P1_W06	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu miejsce jednostki w społeczeństwie, w strukturze społecznej i gospodarczej, wskazuje rolę człowieka w konstytuowaniu tych struktur oraz objaśnia zasady społeczne potrzebne do prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa w ramach modelu gospodarki rynkowej.	P6S_WG
EK.P1_W07	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu terminologię nauk o organizacji i zarządzaniu, koncepcje i metody organizacji i zarządzania oraz relacje i powiązania między poszczególnymi obszarami działalności i funkcjami zarządzania w przedsiębiorstwach i innych organizacjach/instytucjach, także w aspekcie zastosowania w praktyce współczesnych organizacji.	P6S_WG
EK.P1_W08	Zna i rozumie metody pozyskiwania właściwych danych potrzebnych do analizy przebiegu zjawisk, zdarzeń i procesów ekonomicznych niezbędne do praktycznego zastosowania w pracy ekonomisty.	P6S_WG
	Zna, rozumie, rozpoznaje oraz wybiera metody i narzędzia analizy ekonomicznej, kategorii, modeli i teorii ekonomicznych, za	

EK.P1_W09	pomocą których może opisywać i oceniać struktury, instytucje i jednostki gospodarcze oraz procesy/zjawiska zachodzące w nich i między nimi przydatne w praktyce ekonomisty.	P6S_WG
EK.P1_W10	Zna, rozumie, rozpoznaje normy prawne regulujące działanie instytucji społecznych i jednostek gospodarczych, ich struktury i rządzące nimi prawidłowości oraz rozpoznaje źródła tych norm, naturę, zmiany i sposób ich działania.	P6S_WK
EK.P1_W11	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zasady etyki zawodowej, w tym etyki w praktyce ekonomisty.	P6S_WK
EK.P1_W12	Zna, rozumie, rozpoznaje i przedstawia kierunki zmian procesów oraz prawidłowości zachodzące w gospodarce, jej strukturach, instytucjach, jednostkach gospodarczych i więziach ekonomicznych na bazie postępujących procesów integracji i globalizacji i przyczyny, przebieg, skalę i skutki tych zmian.	P6S_WG
EK.P1_W13	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu poglądy przedstawicieli głównych szkół ekonomicznych.	P6S_WG
EK.P1_W14	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu źródła i zakres prawa własności przemysłowej i prawa autorskiego oraz regulacje prawne o bezpieczeństwie i higienie pracy, niezbędne w praktyce zawodowej ekonomisty.	P6S_WK
EK.P1_W15	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu, w ujęciu praktycznym, fundamenty przedsiębiorczości, w tym zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości oraz jej rolę i znaczenie w gospodarce.	P6S_WK
* Symbolika kategorii charakterystyki kwalifikacji według PRK w zakresie Wiedza: • <i>P6S_WG – Zakres i głębokość- kompleksowość perspektywy poznawczej i zależności</i> • <i>P6S_WK – Kontekst - uwarunkowania, skutki.</i>		
Umiejętności (U) Absolwent potrafi:		
EK.P1_U01	Potrafi rozpoznawać, prawidłowo interpretować procesy i zjawiska ekonomiczne występujące w gospodarce	P6S_UW

EK.P1_U02	Potrafi dobierać dane i inne materiały źródłowe potrzebne do praktycznego analizowania konkretnych procesów i zjawisk ekonomicznych zachodzących w mikro i makro skali.	P6S_UW
EK.P1_U03	Potrafi wykorzystać wiedzę teoretyczną z zakresu ekonomii w celu opisu i praktycznej analizy konkretnych podmiotów, procesów, zjawisk i ich otoczenia gospodarczego.	P6S_UW
EK.P1_U04	Potrafi posługiwać się pojęciami, metodami i narzędziami w diagnozowaniu stanu konkretnych procesów, zjawisk, zdarzeń gospodarczych, w celu analizy ich przebiegu (ex post, bieżącej i ex ante) w ujęciu przyczynowo-skutkowym, co jest niezbędne w zawodzie ekonomisty.	P6S_UW
EK.P1_U05	Potrafi rozpoznawać, określać i analizować przebieg i przyczyny procesów, zjawisk, zdarzeń zachodzących w rzeczywistym otoczeniu gospodarczym, a dzięki temu formułować i rozwiązywać problemy, co jest niezbędne w pracy ekonomisty.	P6S_UW
EK.P1_U06	Potrafi w oparciu o prawidłowo rozpoznane materiały źródłowe oraz przy zastosowaniu standardowych metod i technik prognozować praktyczne skutki ekonomiczne, głównych elementów/segmentów gospodarki.	P6S_UW
EK.P1_U07	Potrafi dostrzec i precyzować determinanty zachodzące w otoczeniu gospodarczym i wskazywać ich właściwe, praktyczne znaczenie.	P6S_UW
EK.P1_U08	Potrafi posługiwać się normami prawnymi regulującymi funkcjonowanie jednostek gospodarczych i jednostek finansów publicznych przy rozwiązywaniu zadań typowych dla działalności ekonomisty i rzeczywistych problemów ekonomicznych.	P6S_UW
EK.P1_U09	Potrafi wykorzystywać zdobytą wiedzę, formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej ekonomisty, przy uwzględnieniu norm etycznych.	P6S_UW
	Potrafi wybrać odpowiednie metody, procedury i dobre praktyki do	

EK.P1_U10	wykonywania zadań i rozwiązywania problemów występujących w różnych obszarach/sferach działalności gospodarczej, typowe dla działalności ekonomisty.	P6S_UW
EK.P1_U11	Potrafi formułować i rozwiązywać proponowane problemy natury ekonomicznej z wyjaśnianiem właściwych rozstrzygnięć spornych kwestii, typowych dla działalności ekonomisty, komunikując się z otoczeniem przy użyciu specjalistycznej terminologii.	P6S_UK
EK.P1_U12	Potrafi zidentyfikować procesy i zjawiska gospodarcze oraz analizować je zgodnie z dyscyplinami szczegółowymi obszaru nauk ekonomicznych i innych pokrewnych nauk społecznych.	P6S_UW
EK.P1_U13	Potrafi przygotować, w sposób logiczny i zrozumiały, typowe prace pisemne w języku polskim i języku obcym, dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych i praktycznych, niezbędnych w praktyce zawodowej ekonomisty.	P6S_UK
EK.P1_U14	Potrafi przygotować wystąpienia ustne, w języku polskim i języku obcym, dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem ujęć teoretycznych i praktycznych, niezbędnych w praktyce zawodowej ekonomisty.	P6S_UK
EK.P1_U15	Potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się przez całe życie	P6S_UU
EK.P1_U16	Potrafi aktywnie pracować i współdziałać w grupie pełniąc w niej różne role, zarówno na szczeblu wykonawczym jak i kierowniczym, wykonując zadania typowe dla działalności ekonomisty.	P6S_UO
EK.P1_U17	Zna i umie posługiwać się językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.	P6S_UK
* Symbolika kategorii charakterystyki kwalifikacji według PRK w zakresie Umiejętności (U): • P6S_UW – Wykorzystanie wiedzy - rozwiązywane problemy i wykonywane zadania. • P6S_UK – Komunikowanie się - odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym. P6S_UO – Organizacja pracy - planowanie i praca zespołowa. • P6S_UU – Uczenie się - planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób.		

Kompetencje społeczne (K) Absolwent jest gotów do:		
EK.P1_K01	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy ekonomicznej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych typowych dla działalności ekonomisty oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	P6S_KK
EK.P1_K02	Jest gotów w sposób odpowiedzialny odpowiednio identyfikować, wybierać, określać i przedstawiać hierarchie celów i priorytety służące realizacji określonego/nych przez siebie lub innych zadania/ń związanych z działalnością ekonomisty.	P6S_KR
EK.P1_K03	Jest gotów do świadomego i prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów (prawnych, społecznych i ekonomicznych) w praktyce wykonywania zawodu ekonomisty.	P6S_KR
EK.P1_K04	Jest gotów do praktycznego stosowania zdobytej wiedzy i umiejętności w przygotowywaniu różnych projektów społecznych i ekonomicznych, także na rzecz interesu publicznego.	P6S_KK P6S_KO
EK.P1_K05	Jest gotów do uczestniczenia i wnoszenia wkładu w przygotowaniu projektów społecznych (gospodarczych, obywatelskich, itp.), uwzględniając aspekty prawne, ekonomiczne i polityczne.	P6S_KK P6S_KO
EK.P1_K06	Jest gotów myśleć i działać w sposób profesjonalny, etyczny i przedsiębiorczy optymalnie wykorzystując zdobytą wiedzę ekonomiczną.	P6S_KR P6S_KO
* Symbolika i kategorii charakterystyki kwalifikacji według PRK w zakresie Kompetencje społeczne (K): • <i>P6S_KK – Oceny - krytyczne podejście.</i> • <i>P6S_KO – Odpowiedzialność - wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego.</i> • <i>P6S_KR – Rola zawodowa - niezależność i rozwój etosu.</i>		

Opis kierunkowych efektów uczenia w ramach przedmiotów do wyboru w zakresie <i>ekonomika przedsiębiorstwa</i>		
Wiedza (W) Absolwent zna i rozumie:		
EK.P1_W01.EP	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu funkcjonowanie współczesnego przedsiębiorstwa, teorie jego rozwoju oraz uwarunkowania prawne zakładania i prowadzenia działalności gospodarczej. Zna klasyfikację przedsiębiorstw oraz rolę i znaczenie sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw w gospodarce narodowej, w tym typu <i>born global</i> , które potrafią się aktywnie włączać w proces internacjonalizacji w okresie globalizacji. Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu przebieg procesu umiędzynaradawiania się małych przedsiębiorstw i stosowania coraz częściej modeli opartych na innowacjach użytecznych w analizie ich zachowań rynkowych, przy eliminowaniu modeli etapowych/sekwencyjnych w tym procesie, co ma zastosowanie praktyczne w zawodzie ekonomisty.	P6S_WG P6S_WK
EK.P1_W02.EP	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu budowę efektywnego portfela inwestycyjnego, potrzebę szacowania jego parametrów i umie opisać zależność między ryzykiem portfela a zwrotem. Zna i rozumie procedurę przeprowadzania analizy projektu inwestycyjnego w celu podejmowania w praktyce efektywnych decyzji inwestycyjnych.	P6S_WG
EK.P1_W03.EP	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu instrumenty, strategie i funkcje gospodarowania kapitałem ludzkim we współczesnych przedsiębiorstwach oraz praktyczne ich zastosowanie.	P6S_WG
EK.P1_W04.EP	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zakres problematyki podejmowania decyzji w ujęciu procesowym oraz praktyczne wykorzystywanie liniowych metod optymalizacyjnych przydatnych do	P6S_WG
EK.P1_W05.EP	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu metody i instrumenty analizy finansowej przedsiębiorstwa niezbędne w praktyce zawodowej ekonomisty.	P6S_WG
Umiejętności (U) Absolwent potrafi:		
	Potrafi formułować i rozwiązywać	

EK.P1_U01.EP	problemy związane z tworzeniem i rozwojem przedsiębiorstw na rynku krajowym i międzynarodowym, w tym z zakresu gospodarowania kapitałem ludzkim.	P6S_UW
EK.P1_U02.EP	Potrafi rozpoznawać i identyfikować kluczowe ryzyka, ich klasyfikacje i narzędzia ich identyfikacji w praktyce, w szczególności mikro i małych przedsiębiorstw. Potrafi wybierać oraz raportować sytuację i pozycję rynkową przedsiębiorstwa, określać jego udział w rynku, co jest niezbędne w praktyce zawodowej ekonomisty.	P6S_UW
EK.P1_U03.EP	Potrafi rozpoznawać metody i różnice w wycenie wartości firmy i wartości przedsiębiorstwa. Ponadto opisać procedurę przeprowadzania w praktyce analizy projektu inwestycyjnego, strukturę jego finansowania, symulacje i błędy w prognozach.	P6S_UW
K.P1_U04.EP	Potrafi wyróżnić i opisać fazy i elementy procesu podejmowania decyzji oraz poprawnie i użytecznie interpretować stosowanie modeli optymalizujących podejmowanie decyzji ekonomicznych pod kątem praktycznej przydatności dla funkcjonującego przedsiębiorstwa.	P6S_UW
EK.P1_U05.EP	Potrafi zidentyfikować cele, cechy oraz klasyfikuje sprawozdawczość finansową jednostek, potrafi ją wyszukać i zgromadzić w celu przeprowadzenia analizy finansowej. Potrafi wykorzystać instrumenty postaci analizy finansowej do rozwiązania określonego problemu decyzyjnego w przedsiębiorstwie, do oceny sprawności jego działania, do prognozowania i planowania sytuacji finansowej przedsiębiorstwa.	P6S_UW
Kompetencje społeczne (K) Absolwent jest gotów do:		
EK.P1_K01.EP	Jest gotów do myślenia i działania	P6S_KO
	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów w	P6S_KK

EK.P1_K02.EP	funkcjonowaniu przedsiębiorstwa oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z ich samodzielnym rozwiązaniem.	
EK.P1_K03.EP	Jest gotów opracować podstawowe postaci analizy finansowej przedsiębiorstw w oparciu o znajomość jej materiałów źródłowych i zaprezentować jej wyniki w zgodzie z podstawowymi zasadami etyki.	P6S_KR
Opis kierunkowych efektów uczenia w ramach przedmiotów do wyboru w zakresie ekonomika sektora publicznego		
Wiedza (W) Absolwent zna i rozumie:		
EK.P1_W01.ESP	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu oraz systematyzuje jednostki sektora publicznego, definiuje pojęcia, procesy i zjawiska zachodzące w nich, które tworzą specyficzny rynek - rynek usług użyteczności publicznej. Wyróżnia oraz opisuje zagadnienia organizacyjne i ekonomiczno-finansowe jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych (państwowych i samorządowych), samorządowych zakładów budżetowych na tle jednostek sektora publicznego określonego w prawie o finansach publicznych.	P6S_WG
EK.P1_W02.ESP	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zakres i organizację finansów jednostek samorządowych, proces budżetowania w gminach, powiatach i województwach, strukturę finansowania ich działalności, instrumenty finansowe i ich wpływ na rozwój ich funkcjonowania oraz rozróżnia sprawozdawczość finansową, rozumie i przedstawia terminologię stosowaną w teorii i praktyce analizy finansowej jednostek samorządowych i innych jednostek sektora finansów publicznych, jej metody i narzędzia.	P6S_WG
EK.P1_W03.ESP	Zna i rozumie praktyczne metody przygotowania i wdrożenia projektów współfinansowanych ze środków publicznych jednostek sektora publicznego i innych źródłach finansowych zgodnych z prawem finansów publicznych, w tym	P6S_WG

	środków UE oraz planowania i przebiegu projektu, tworzenia, doboru i motywowania zespołu projektowego.	
EK.P1_W04.ESP	Zna i rozumie w zaawansowanym stopniu zasady i przepisy formalnego i rzeczowego prawa administracyjnego, procedury postępowania administracyjnego, niezbędne w praktyce ekonomisty do kontaktów z organami administracji państwowej i samorządowej, w różnych sytuacjach życia społeczno-gospodarczego.	P6S_WK
EK.P1_W05.ESP	Zna i rozumie regulacje ustawy Prawo zamówień publicznych wraz z aktami wykonawczymi do niej z punktu widzenia zamawiającego jak i wykonawcy oraz ma wiedzę o naczelnych zasadach i procedurach udzielania zamówień publicznych przez zamawiających, ich zakresie podmiotowym i przedmiotowym, o skutecznym prawnie składaniu środków ochrony prawnej oraz o uzyskaniu zamówienia, zna i rozumie praktyczne zastosowanie tej wiedzy.	P6S_WK
Umiejętności (U) Absolwent potrafi:		
EK.P1_U01.ESP	Potrafi identyfikować strukturę usług publicznych, organizację i modele usług oraz metody analizy wybranych rodzajów usług użyteczności publicznej (ochrony zdrowia, pomocy i opieki społecznej oraz oświaty, wychowania i edukacji).	P6S_UW
EK.P1_U02.ESP	Potrafi wyjaśnić zasady prowadzenia gospodarki finansowej jednostek sektora publicznego oraz zasady ich tworzenia, łączenia i likwidacji.	P6S_UW
EK.P1_U03.ESP	Potrafi przedstawić przygotowany projekt inwestycyjny realizowany przez jednostki sektora publicznego, w tym harmonogram projektu, planowanie zasobów, budżetowanie projektu, określenie źródeł ryzyka w projekcie i metod jego ograniczania.	P6S_UW
	Potrafi wyjaśnić fundamentalne pojęcia prawa administracyjnego, wskazać organy i strony, zasady uczestnictwa	

EK.P1_U04.ESP	w postępowaniu administracyjnym i jego elementy oraz metody i czynności związane z egzekwowaniem wierzytelności wobec organów administracji publicznej w ramach postępowania egzekucyjnego. Nabywa umiejętność adaptacji poprawnego zaplanowania zamówień publicznych, przygotowania i przeprowadzenia postępowania oraz właściwego ich udokumentowania.	P6S_UW
EK.P1_U05.ESP	Potrafi opisać i zaprezentować etapowość procedury budżetowej jednostek samorządowych, rodzaje, strukturę i metody tworzenia budżetów tych jednostek, klasyfikację podstawowych wielkości budżetu jednostki samorządowej według wielu kryteriów podziału (dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów), a także wyjaśniać zasady sporządzania, cechy i rodzaje sprawozdań finansowych jednostek sektora publicznego, identyfikować je w obowiązującej prawnej formie i treści oraz poddawać analizie dla oceny sytuacji finansowej tych jednostek.	P6S_UW
Kompetencje społeczne (K) Absolwent jest gotów do:		
EK.P1_K01.ESP	Jest gotów uczestniczyć w przygotowaniu i realizacji budżetów i planów finansowych jednostek sektora publicznego oraz zamówień publicznych z poszanowaniem norm etycznych właściwych dla wykonywania danego zawodu.	P6S_KR
EK.P1_K02.ESP	Jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych, współorganizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, zwłaszcza w ujęciu lokalnym.	P6S_KO

Opis efektów uczenia się zgodnie z charakterystykami uniwersalnymi (Ustawa z 22.12.2015r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, Dz.U. 2018, Poz. 2153 załącznik) drugiego stopnia (Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z 14.11.2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, Dz.U.2018, Poz. 2218, załącznik) Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK) Szkolnictwa Wyższego dla poziomu 7 - *ekonomia*

Efekty dla kierunku ekonomia II stopnia, studia praktyczne zostały zatwierdzone na mocy Zarządzenia Rektora Wyższej Szkoły Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych

nr 39a/2021 z dnia 5 sierpnia 2021 r.

Objaśnienie oznaczeń w symbolach:

EK – kierunek *ekonomia*

P– profil praktyczny

2 – studia drugiego stopnia

W (po podkreślniku) – kategorie wiedzy

U (po podkreślniku) – kategorie umiejętności

K (po podkreślniku) – kategorie kompetencji społecznych

EM – specjalność *ekonomia menadżerska*

ESP – specjalność ekonomika sektora publicznego

CiR - specjalność controlling i rachunkowość

P7S_WG – Zakres i głębokość- kompleksowość perspektywy poznawczej i zależności

P7S_WK – Kontekst - uwarunkowania, skutki

P7S_UW – Wykorzystanie wiedzy - rozwiązywane problemy i wykonywane zadania.

P7S_UK – Komunikowanie się - odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym.

P7S_UO – Organizacja pracy - planowanie i praca zespołowa.

P7S_UU – Uczenie się - planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób

P7S_KK – Oceny - krytyczne podejście.

P7S_KO – Odpowiedzialność - wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu publicznego.

P7S_KR – Rola zawodowa - niezależność i rozwój etosu.

Symbole kierunkowych efektów uczenia	Opis kierunkowych efektów uczenia	Odniesienie kierunkowych efektów uczenia do charakterystyk drugiego stopnia dla:
		poziomu 7 Polskiej Ramy Kwalifikacji (PRK)
Wiedza (W) Absolwent zna i rozumie:		
EK.P2_W01	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu charakter nauk ekonomicznych, ich miejsce i relacje w systemie nauk, w tym w szczególności w obszarze nauk społecznych.	P7S_WG

EK.P2_W02	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu pojęcia oraz prawidłowości rozwoju gospodarki i jej elementów składowych jako całości oraz powiązania i zależności z gospodarkami innych krajów, a także zastosowanie praktyczne tej wiedzy w działalności zawodowej ekonomisty.	P7S_WG
EK.P2_W03	Dysponuje pogłębioną wiedzą o różnych rodzajach struktur, instytucjach społecznych, prawnych i ekonomicznych gospodarki narodowej w skali krajowej i międzynarodowej.	P7S_WG
EK.P2_W04	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu relacje między strukturami, instytucjami społecznymi i ekonomicznymi w mikro i makroskali.	P7S_WG
EK.P2_W05	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu różne rodzaje więzi społecznych oraz występujące prawidłowości między strukturami, instytucjami i jednostkami gospodarczymi.	P7S_WG
EK.P2_W06	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu miejsce jednostki w społeczeństwie, w strukturze społecznej i gospodarczej, rolę człowieka w konstytuowaniu tych struktur oraz zasady społeczne potrzebne do prawidłowego funkcjonowania społeczeństwa w ramach współczesnego modelu gospodarki rynkowej.	P7S_WG
EK.P2_W07	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu terminologię nauk o organizacji i zarządzaniu, koncepcje i metody organizacji i zarządzania oraz relacje i powiązania między poszczególnymi obszarami działalności i funkcjami zarządzania w przedsiębiorstwach i w innych organizacjach, także w aspekcie zastosowania w praktyce współczesnych organizacji.	P7S_WG
EK.P2_W08	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu wybrane techniki i narzędzia pozyskiwania właściwych danych oraz różnych innych materiałów źródłowych, potrzebnych do opisywania i oceny przebiegu zjawisk i procesów ekonomicznych, niezbędnych w praktyce ekonomisty.	P7S_WG
	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu	

EK.P2_W09	praktyczne metody i narzędzia analizy ekonomicznej, kategorie, modele i teorie ekonomiczne, za pomocą których może opisywać i oceniać struktury, instytucje i jednostki gospodarcze oraz procesy/zjawiska zachodzące w nich i między nimi.	P7S_WG
EK.P2_W10	Zna, rozumie, rozpoznaje i stosuje (w praktycznej pracy ekonomisty) normy prawne regulujące działanie instytucji społecznych i jednostek gospodarczych, ich struktury i rządzące nimi prawidłowości oraz rozpoznaje źródła tych norm, naturę, zmiany i sposób ich działania.	P7S_WK
EK.P2_W11	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zasady etyki zawodowej, w tym etyki zawodu ekonomisty.	P7S_WK
EK.P2_W12	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu kierunki zmian i prawidłowości w gospodarce, jej struktury, instytucje, jednostki gospodarcze i więzi ekonomiczne, na bazie postępujących procesów integracji i globalizacji oraz przyczyny, przebieg, skalę i praktyczne skutki tych zmian.	P7S_WG
EK.P2_W13	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu poglądy przedstawicieli głównych szkół ekonomicznych oraz ich ewolucję w odniesieniu do zmieniającej się rzeczywistości gospodarczej.	P7S_WG
EK.P2_W14	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu źródła, pojęcia i zasady z zakresu ochrony prawa własności przemysłowej oraz prawa autorskiego, a także regulacje prawne o bezpieczeństwie i higienie pracy.	P7S_WK
EK.P2_W15	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu rolę i znaczenie przedsiębiorczości w gospodarce, w tym zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości, wykorzystując wiedzę z zakresu nauk ekonomicznych w praktyce.	P7S_WK
* Symbolika kategorii charakterystyki kwalifikacji według PRK w zakresie Wiedza: • P7S_WG – Zakres i głębokość kompleksowości perspektywy poznawczej i zależności • P7S_WK – Kontekst - uwarunkowania, skutki.		

Umiejętności (U) Absolwent potrafi:		
EK.P2_U01	Potrafi dobierać, interpretować i wyjaśniać procesy i zjawiska ekonomiczne oraz analizować wzajemne relacje między nimi w zakresie różnych obszarów/segmentów działalności gospodarczej.	P7S_UW
EK.P2_U02	Potrafi krytycznie dobierać dane i inne materiały źródłowe oraz formułować i rozwiązywać nietypowe i złożone problemy w zakresie konkretnych procesów i zjawisk ekonomicznych, zachodzących w mikro i makro skali.	P7S_UW
EK.P2_U03	Potrafi wykorzystywać rozszerzoną wiedzę praktyczną z zakresu ekonomii do opisu oraz analizowania i formułowania własnych opinii co do przyczyn i przebiegu procesów i zjawisk ekonomicznych, w kontekście ich dalszego i bliższego otoczenia gospodarczego.	P7S_UW
EK.P2_U04	Potrafi posługiwać się pojęciami, metodami i narzędziami w diagnozowaniu stanu konkretnych procesów i zjawisk zachodzących w rzeczywistości gospodarczej, w celu analizy ich przebiegu (ex post, bieżącej i ex ante) w ujęciu przyczynowo-skutkowym, co jest niezbędne w wykonywaniu zawodu ekonomisty.	P7S_UW
EK.P2_U05	Potrafi prawidłowo rozpoznawać, określać oraz analizować przebieg i przyczyny procesów, zjawisk i zdarzeń, zachodzących w otoczeniu gospodarczym, w tym formułować i testować hipotezy badawcze związane z prostymi problemami wdrożeniowymi, weryfikować je i przedstawiać własne, praktyczne opinie w tym zakresie, co jest niezbędne w pracy ekonomisty.	P7S_UW
EK.P2_U06	Potrafi w oparciu o prawidłowo rozpoznane dane i materiały źródłowe oraz przy zastosowaniu zaawansowanych praktycznych metod i technik dokonywać prognoz oraz modelować złożone procesy gospodarcze.	P7S_UW
EK.P2_U07	Potrafi dostrzegać i szczegółowo wskazywać determinanty zmian zachodzące w otoczeniu gospodarczym oraz ich właściwe znaczenie.	P7S_UW

EK.P2_U08	Potrafi dobierać i sprawnie posługiwać się normami i zasadami (prawnymi, zawodowymi, etycznymi), regulującymi funkcjonowanie jednostek gospodarczych, przy rozwiązywaniu konkretnych zadań i problemów ekonomicznych.	P7S_UW
EK.P2_U09	Potrafi świadomie wykorzystać zdobytą wiedzę i dokonać krytycznej analizy jej skuteczności i przydatności. Potrafi umiejętnie wykorzystać ją w różnych zakresach i formach podjętej działalności zawodowej ekonomisty, a także potrafi samodzielnie planować i realizować własne uczenie się i ukierunkowywać innych w tym zakresie.	P7S_UW P7S_UU
EK.P2_U10	Potrafi samodzielnie, a także w ramach współdziałania z innymi osobami, w oparciu o zdobytą wiedzę, proponować rozwiązania konkretnych problemów ekonomicznych w określonych obszarach praktycznych ekonomii, oraz określać i przeprowadzać procedury/sposoby ich rozstrzygnięć/efektywnego wykonania, z umiejętnością właściwego wyjaśniania spornych kwestii.	P7S_UW P7S_UO
EK.P2_U11	Potrafi w rozwiązywaniu problemów ekonomicznych i wykonywaniu zadań zawodowych, samodzielnie dobierać i stosować środki, metody pracy i dobre praktyki w celu ich efektywnego wykonywania.	P7S_UW
EK.P2_U12	Potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy badawcze, dobierając prawidłowe metody i techniki badawcze oraz przedstawiać, interpretować w ujęciu przyczynowo-skutkowym wyniki badań, wyciągać praktyczne wnioski i wskazywać kierunki dalszych badań i analiz, komunikując się z otoczeniem przy użyciu specjalistycznej terminologii.	P7S_UW P7S_UK
EK.P2_U13	Potrafi przygotowywać różne prace pisemne w języku polskim i języku obcym na poziomie B2+, w których w sposób precyzyjny i spójny przedstawia zagadnienia ekonomiczne,	2P7S_UK

	korzystając z dorobku obszaru nauk społecznych, w szczególności ekonomii.	
EK.P2_U14	Potrafi przygotowywać wystąpienia ustne w języku polskim i języku obcym na poziomie B2+, w zakresie zagadnień o tematyce ekonomicznej, korzystając z dorobku ekonomii i nauk pokrewnych.	P7S_UK
* Symbolika kategorii charakterystyki kwalifikacji według PRK w zakresie Umiejętności (U): • <i>P7S_UW – Wykorzystanie wiedzy - rozwiązywane problemy i wykonywane zadania.</i> • <i>P7S_UK – Komunikowanie się - odbieranie i tworzenie wypowiedzi, upowszechnianie wiedzy w środowisku naukowym i posługiwanie się językiem obcym. P7S_UO – Organizacja pracy - planowanie i praca zespołowa.</i> • <i>P7S_UU – Uczenie się - planowanie własnego rozwoju i rozwoju innych osób.</i>		
Kompetencje społeczne (K) Absolwent jest gotów do:		
EK.P2_K01	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, dalszego i ciągłego uczenia się w celu podnoszenia kwalifikacji zawodowych, w szczególności rozwijania dorobku zawodu ekonomisty z uwzględnieniem zmieniających się potrzeb społeczno – ekonomicznych.	P7S_KK P7S_KR
EK.P2_K02	Jest gotów aktywnie pracować i współdziałać w grupie pełniąc w niej różne role, zarówno na szczeblu wykonawczym jak i kierowniczym oraz zasięgać opinii ekspertów w przypadku trudności z rozwiązaniem problemu.	P7S_KK
EK.P2_K03	Jest gotów myśleć i działać w sposób profesjonalny, etyczny i przedsiębiorczy optymalnie wykorzystując zdobytą wiedzę ekonomiczną w praktyce oraz odpowiedzialnie pełnić role zawodowe.	P7S_KR P7S_KO
EK.P2_K04	Jest gotów do stosowania zdobytej wiedzy i umiejętności w przygotowywaniu projektów społecznych i ekonomicznych, inspirowania i organizowania działań na rzecz środowiska społecznego oraz przewidywania i ponoszenia odpowiedzialności za skutki tych działań.	P7S_KO P7S_KR
EK.P2_K05	Jest gotów do prawidłowej identyfikacji i rozstrzygania dylematów i spornych kwestii w praktyce wykonywania zawodu ekonomisty.	P7S_KR
* Symbolika I kategorii charakterystyki kwalifikacji według PRK w zakresie Kompetencje społeczne (K): • <i>P7S_KK – Oceny - krytyczne podejście.</i> • <i>P7S_KO – Odpowiedzialność - wypełnianie zobowiązań społecznych i działanie na rzecz interesu</i>		

publicznego. • P7S_KR – Rola zawodowa - niezależność i rozwój etosu.		
Opis kierunkowych efektów uczenia w ramach przedmiotów do wyboru w zakresie ekonomia menadżerska		
Wiedza (W) Absolwent zna i rozumie:		
EK.P2_W01.EM	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu metody pomiaru i analizy głównych kategorii mikro- i makroekonomicznych oraz ich praktyczne zastosowanie.	P7S_WG
EK.P2_W02.EM	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu praktyczne zastosowanie metod i narzędzi stosowanych przy dokonywaniu optymalnych wyborów ekonomicznych.	P7S_WG
EK.P2_W03.EM	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu problematykę funkcjonowania przedsiębiorstwa w warunkach ryzyka i zmiennego otoczenia społeczno – gospodarczego.	P7S_WG
EK.P2_W04.EM	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu praktyczne zastosowanie metod i technik prowadzenia negocjacji w warunkach podwyższonego ryzyka.	P7S_WG
Umiejętności (U) Absolwent potrafi:		
EK.P2_U01.EM	Potrafi analizować uwarunkowania mikro- i makroekonomiczne do prognozowania rzeczywistych sytuacji ekonomicznych.	P7S_UW
EK.P2_U02.EM	Potrafi podejmować optymalne decyzje ekonomiczne i umiejętnie wykorzystywać w praktyce wyniki prowadzonych ekspertyz ekonomiczno – finansowych.	P7S_UW
EK.P2_U03.EM	Potrafi prawidłowo dobierać i stosować metody służące realizacji w praktyce postawionych celów gospodarczych.	P7S_UW
EK.P2_U04.EM	Potrafi prawidłowo dobierać źródła finansowania projektów gospodarczych oraz prowadzić negocjacje w procesach decyzyjnych.	P7S_UW
Kompetencje społeczne (K) Absolwent jest gotów do:		
EK.P2_K01.EM	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, do wyznaczania priorytetów w zakresie procesów zachodzących w organizacjach gospodarczych i między nimi oraz określania efektywności realizowanych przedsięwzięć.	P7S_KO

EK.P2_K02.EM	Jest gotów do uczestniczenia w projektach analityczno – diagnostycznych dotyczących działalności różnych organizacji gospodarczych przy zachowaniu etyki zawodowej.	P7S_KR
EK.P2_K03.EM	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu praktycznych problemów oraz ma świadomość ciągłego pogłębiania jej i doskonalenia umiejętności niezbędnych zwłaszcza do prawidłowego diagnozowania i prognozowania działalności gospodarczej.	P7S_KK
Opis kierunkowych efektów uczenia w ramach przedmiotów do wyboru w zakresie ekonomika sektora publicznego		
Wiedza (W) Absolwent zna i rozumie:		
EK.P2_W01.ESP	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu zagadnienia dotyczące funkcjonowania organizacji sektora publicznego.	P7S_WG
EK.P2_W02.ESP	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu relacje między organizacjami sektora publicznego oraz między nimi i innymi organizacjami w ich otoczeniu.	P7S_WG
EK.P2_W03.ESP	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu praktyczne zastosowanie norm i reguł rządzących organizacjami sektora publicznego.	P7S_WG
EK.P2_W04.ESP	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu procesy zmian w organizacjach sektora publicznego, ich przyczyny, przebieg, skalę i konsekwencje.	P7S_WK
EK.P2_W05.ESP	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu poglądy na temat organizacji publicznych i ich struktur oraz rodzaje więzi organizacyjnych i historyczną ewolucję poglądów na organizacje sektora publicznego.	P7S_WG
Umiejętności (U) Absolwent potrafi:		
EK.P2_U01.ESP	Potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę z zakresu ekonomiki sektora publicznego w praktyce funkcjonowania organizacji sektora publicznego.	P7S_UW
EK.P2_U02.ESP	Potrafi przeprowadzić analizę zjawisk społeczno-gospodarczych, rozszerzoną o praktyczną ocenę tych zjawisk w obszarze ekonomiki sektora publicznego, z	P7S_UW

	zastosowaniem metody badawczej.	
EK.P2_U03.ESP	Potrafi przygotować typowe prace pisemne oraz wystąpienia w języku polskim dotyczące zagadnień szczegółowych, z wykorzystaniem podstawowych ujęć teoretycznych, a także różnych źródeł.	P7S_UW P7S_UK
EK.P2_U04.ESP	Potrafi współdziałać w relacjach wewnątrz – i międzysektorowych, uwzględniając specyfikę prawną, finansową i organizacyjną problemów sektora publicznego.	P7S_UW
Kompetencje społeczne (K) Absolwent jest gotów do:		
EK.P2_K01.ESP	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, rozumie potrzebę uczenia się przez całe życie, również w kontekście uwarunkowań sektora publicznego.	P7S_KK
EK.P2_K02.ESP	Jest gotów do prawidłowego identyfikowania i rozstrzygania dylematów związanych z wykonywaniem zawodu pracownika sektora publicznego oraz zasięgania opinii ekspertów w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu.	P7S_KK
EK.P2_K03.ESP	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy uwzględniając wymogi i ograniczenia sfery publicznej.	P7S_KO
Opis kierunkowych efektów uczenia w ramach przedmiotów do wyboru w zakresie <i>controlling i rachunkowość</i>		
Wiedza (W) Absolwent zna i rozumie:		
EK.P2_W01.CiR	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu stosowane w praktyce metody oceny kondycji finansowej instytucji sektora finansowego, umie wymienić i scharakteryzować rodzaje ratingów, zna zasady ich konstrukcji oraz najważniejsze istniejące systemy ratingowe.	P7S_WG
EK.P2_W02.CiR	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu istotę i instrumentarium rachunkowości finansowej i umie ją wykorzystać zarówno przy księgowaniu operacji jak i podejmowaniu decyzji zarządczych, co jest niezbędne w zawodzie ekonomisty.	P7S_WG
	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu proces rejestracji operacji gospodarczych i ich wpływ na sytuację jednostki organizacyjnej przy wykorzystaniu	

EK.P2_W03.CiR	różnorodnych narzędzi. Zna i rozumie funkcjonowanie systemu rachunkowości z oceną funkcjonowania jednostki organizacyjnej z uwzględnieniem specyfiki różnych organizacji w tym instytucji finansowych.	P7S_WG
EK.P2_W04.CiR	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu rodzaje i zasady sporządzania sprawozdań finansowych oraz metody i narzędzia badawcze analizy finansowej przedsiębiorstw.	P7S_WG
Umiejętności (U) Absolwent potrafi:		
EK.P2_U01.CiR	Potrafi prezentować sytuację jednostki gospodarczej za pomocą systemu rachunkowości z uwzględnieniem specyfiki poszczególnych źródeł danych, a także potrafi wybrać optymalny sposób rejestracji operacji gospodarczych dla danego zdarzenia gospodarczego.	P7S_UW
EK.P2_U02.CiR	Potrafi wyjaśnić związek konsekwencji operacji gospodarczych z sytuacją kapitałowo-majątkową przedsiębiorstwa oraz procesem tworzenia zysku. Odróżnia informacje istotne od informacji nieistotnych w podejmowaniu decyzji zarządczych; skutecznie dobiera narzędzia rachunkowości zarządczej i controllingu w zależności od potrzeb zarządczych.	P7S_UW
EK.P2_U03.CiR	Potrafi przewidzieć wpływ zdarzeń gospodarczych na sytuację rachunkową i podatkową podmiotu gospodarczego i wykorzystać wiedzę do wyboru optymalnej formy prowadzenia rachunkowości i opodatkowania.	P7S_UW
EK.P2_U04.CiR	Potrafi ocenić kondycję finansową instytucji sektora finansowego, a także wykorzystać ratingi instytucji finansowych jako narzędzie wspomagającego podejmowanie decyzji finansowych	P7S_UW
EK.P2_U05.CiR	Potrafi skonstruować model zarządzania finansami w gospodarstwie domowym, umie w praktyce zastosować metody oceny atrakcyjności form dokonywania oszczędności i inwestycji oraz	P7S_UW

	optymalizacji wydatków.	
Kompetencje społeczne (K) Absolwent jest gotów do:		
EK.P2_K01.CiR	Jest gotów do krytycznej oceny posiadanej wiedzy, śledząc zmiany norm prawnych mających wpływ na funkcjonowanie systemu rachunkowości, instytucji finansowych i finansów osobistych.	P7S_KK
EK.P2_K02.CiR	Jest gotów do myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy, do omawiania problemów związanych z rachunkowością i finansami, proponowania ich rozwiązań, a w razie trudności z ich rozwiązaniem zasięgać opinii ekspertów.	P7S_KK P7S_KO
EK.P2_K03.CiR	Jest gotów w sposób odpowiedzialny i etyczny identyfikować, prezentować i rozstrzygać kwestie związane z wykonywaniem zawodu, a także ma świadomość konsekwencji podejmowanych działań	P7S_KR
EK.P2_K04.CiR	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy z zakresu rachunkowości w rozwiązywaniu problemów praktycznych.	P7S_KK

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Wiktor Krasa	Dr / Dziekan Wydziału Ekonomii i Zarządzania
Andrzej Szplit	Dr hab. prof. ANS/ Przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia/Przewodniczący Podkomisji ds. procesu dyplomowania
Marek Paweńczyk	Dr hab. inż. prof. ANS/ Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia
Wioletta Tokarska-Ołownia	Dr / Adiunkt na Wydziale Ekonomii i Zarządzania/ Sekretarz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia/Przewodnicząca Podkomisji ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów
Agnieszka Schmeidel	Dr / Adiunkt / Przewodnicząca Podkomisji ds. realizacji studenckich praktyk zawodowych
Grażyna Tatka	Dr / Adiunkt na Wydziale Ekonomii i Zarządzania/ Opiekun naukowy Koła Młodych Ekonomistów/ Przewodnicząca Podkomisji ds. analizy programów kształcenia
Magdalena Rycerz	Dr / Adiunkt na Wydziale Ekonomii i Zarządzania/ Przewodnicząca Podkomisji ds. studenckich i umiędzynarodowienia procesu kształcenia
Kamil Buliński	Mgr / Asystent na Wydziale Ekonomii i Zarządzania/ przedstawiciel Rady Komunikacji Społecznej/ Przewodniczący Podkomisji ds. współpracy z interesariuszami
Włodzimierz Chłopek	Mgr/Kancelarz ANS
Przemysław Szczepańczyk	Mgr/Specjalista ds. współpracy międzynarodowej, koordynator programu Erasmus
Aneta Wrońska	Mgr/Kierownik biblioteki
Ilona Wawrzeńczyk	Mgr/Specjalista ds. administracyjnych
Anna Pawlak	Mgr/Kierownik dziekanatu
Monika Anyż	Mgr/Specjalista działu nauczania

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	4
Prezentacja uczelni	28
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym	29
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	29
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	40
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	50
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	58
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	67
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	75
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	78
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	82
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	87
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	90
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	97
Część III. Załączniki	98
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	98
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	106

Prezentacja uczelni

Uczelnia powstała na mocy decyzji Ministra Edukacji Narodowej nr DNS-1-0145-266/TBM/97, z dnia 31 lipca 1997 r., zezwalającej Kieleckiemu Towarzystwu Edukacji Ekonomicznej Sp. z o.o. na utworzenie uczelni niepaństwowej pn. Wyższa Szkoła Ekonomii i Administracji z siedzibą w Kielcach. Po uzyskaniu uprawnień do prowadzenia kolejnych kierunków studiów, władze wystąpiły z wnioskiem o zmianę nazwy Uczelni, na Wyższa Szkoła Ekonomii Prawa i Nauk Medycznych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach (dalej WSEPiNM). Od 1 października 2022 r. zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 4/2022 z dnia 15 września 2022 r. nastąpiła zmiana nazwy uczelni na Akademia Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach.

Obecnie w Uczelni działają cztery wydziały, na których prowadzonych jest 8 kierunków studiów. Wśród nich funkcjonuje Wydział Ekonomii i Zarządzania (na podstawie Zarządzenia nr 9/2019 Rektora WSEPiNM), w ramach którego prowadzony jest kierunek – ekonomia, studia pierwszego stopnia i studia II stopnia, profil praktyczny, którego uruchomienie stanowiło odpowiedź na zapotrzebowanie lokalnego rynku pracy.

Istota profilu praktycznego bazuje na realizacji nowoczesnych treści programowych oraz różnorodnych form kształcenia praktycznego, wsparte współpracą z otoczeniem społeczno-gospodarczym województwa świętokrzyskiego. Ważnym aspektem procesu kształcenia jest poziom kadry akademickiej Wydziału, którą stanowią pracownicy posiadający dorobek naukowy, ale także doświadczenie praktyczne w zakresie nauk społecznych, zdobyte poza instytucjami szkolnictwa wyższego.

W perspektywie ponad 20 lat funkcjonowania Uczelnia stała się największą i najnowocześniejszą niepubliczną szkołą wyższą w regionie świętokrzyskim i jedną z większych tego typu w kraju. O dynamice jej rozwoju świadczy rosnąca liczba studentów obecnie ok. 2,4 tysiąca studentów i ponad 33 tysiące absolwentów), a rozbudowany system stypendialny umożliwia wspieranie zarówno studentów w trudnej sytuacji materialnej, jak i nagradzanie ich za osiągnięcia naukowe, sportowe i artystyczne.

Baza materialna, którą dysponuje Uczelnia - umożliwia prawidłową realizację procesu dydaktycznego także osobom niepełnosprawnym. Kompleks budynków położonych w centrum Kielc o powierzchni ok. 20 tys. m² oferuje pomieszczenia dydaktyczne i administracyjne, przystosowane do przyjęcia osób niepełnosprawnych. Uczelnia realizuje liczne projekty krajowe i międzynarodowe współfinansowane ze środków unijnych. Aktywność ANS w życiu publicznym województwa i kraju zyskała uznanie m.in. poprzez wielokrotne uhonorowanie Uczelni tytułem Lidera i Ambasadora Regionu.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu praktycznym

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Koncepcja kształcenia na kierunku *ekonomia*, wpisuje się w misję Uczelni, zawartą w Strategii Akademii Nauk Stosowanych, obowiązującej do 2023 r. (Zarządzenie Rektora nr 26/2020 w sprawie przedłużenia obowiązywania strategii WSEPiNM do roku 2023). Misją Uczelni jest m.in. kształcenie młodzieży oraz przygotowanie jej w sposób wszechstronny i profesjonalny do wykonywania różnych zawodów, w tym zawodu ekonomisty. Misją ta realizowana jest zarówno przez cele strategiczne, jak i szczegółowe, w sposób przedstawiony w strategii. Wskazuje ona, że „działalność” uczelni służy wszystkim tym, którzy pragną zdobywać wiedzę i praktyczne umiejętności zawodowe, przy czym jednym z jej najważniejszych celów jest dążenie do wyrównywania szans życiowych młodego pokolenia. Badawczy i praktyczny wymiar kształcenia, program studiów umożliwiający zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji, będących odpowiedzią na potrzeby otoczenia społeczno – gospodarczego oraz rynku pracy, treści i formy zajęć, dobór i rozwój kadry badawczo – dydaktycznej oraz zaangażowanie praktyków w proces nauczania, stanowią odzwierciedlenie działań Uczelni, na rzecz kształcenia kompetentnych kadr, wyposażonych w specjalistyczną wiedzę z zakresu *ekonomii* oraz nauk pokrewnych.

Ekonomia jest nauką związaną z naukami społecznymi, stąd kierunek ten stał się bardzo znaczącą dziedziną zarówno nauki, jak i praktyki ze względu na ważną rolę, jaką spełnia w społeczeństwie. Studia I stopnia na kierunku *ekonomia*, kierowane są do szerokiego grona studentów, którzy z jednej strony chcą nabyć wiedzę z zakresu ekonomii oraz nauk komplementarnych, a z drugiej zdobyć konkretne umiejętności, także praktyczne. Studia II stopnia, kierowane są do osób posiadających wiedzę w zakresie ekonomicznych uwarunkowań funkcjonowania różnych podmiotów w gospodarce oraz umiejętności analitycznego i krytycznego myślenia na temat zjawisk zachodzących w gospodarce i życiu społecznym. Zarówno teoretyczna, jak i praktyczna wiedza nabyta w zakresie ekonomii umożliwia absolwentom kierunku opracowywanie analiz oraz syntez ekonomicznych, przygotowywanie projektów, świadczenie usług

doradczych, podejmowanie racjonalnych decyzji w pozyskiwaniu i wykorzystywaniu zasobów (ludzkich, finansowych, rzeczowych i informacyjnych) przez jednostki sektora prywatnego i publicznego.

Powiązanie kierunku studiów ekonomicznych z innymi kierunkami, realizowanymi w uczelni jawi się rozwiązaniem optymalnym z uwagi na fakt, że kierunek ten odgrywa istotne znaczenie w procesie rozwoju regionu świętokrzyskiego. Specjalności powstały w odpowiedzi na zapotrzebowanie współczesnej globalnej gospodarki na specjalistów – ekonomistów, potrafiących nie tylko podejmować strategiczne decyzje, w warunkach burzliwego otoczenia gospodarczego, ale również specjalistów, potrafiących analizować informacje ekonomiczne i na ich podstawie, trafnie formułować prognozy, dotyczące sytuacji przedsiębiorstwa, branży, rynku krajowego i globalnego. Rynek pracy dla absolwentów kierunku ekonomia, sukcesywnie się poszerza. Absolwenci mogą znaleźć zatrudnienie na stanowiskach kierowniczych i wykonawczych w jednostkach administracji publicznej, w przedsiębiorstwach produkcyjnych, handlowych, usługowych, szkoleniowych i doradczych. Biorąc pod uwagę, posiadane wykształcenie, mogą podjąć pracę w takich zawodach, jak: ekonomista, księgowy, pracownik administracyjny, analityk finansowy, przedstawiciel handlowy, doradca finansowy, menedżer w firmach sektora państwowego i prywatnego. Studia dają też dobre przygotowanie do podjęcia samodzielnej działalności gospodarczej.

Warto dodać, iż kierunek *ekonomia* - studia I stopnia, funkcjonuje w strukturze WSEPINM (obecnie Akademii Nauk Stosowanych) od roku akademickiego 1997/1998 na podstawie decyzji Ministra Edukacji Narodowej z dnia 06.06.1997 roku, a studia II stopnia od roku akademickiego 2002/2003 na podstawie decyzji Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 10.01.2002 roku.

Swoją działalnością, Akademia Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, służy wszystkim tym, którzy pragną zdobywać wiedzę i praktyczne umiejętności zawodowe, przy czym jednym z jej najważniejszych celów, jest dążenie do wyrównywania szans życiowych młodego pokolenia. Drogą do tego celu jest tworzenie warunków do podejmowania kształcenia przez młodzież ze środowisk wiejskich i małomiasteczkowych oraz wywodzących się z rodzin niezamożnych. Podejmując ciągłe starania o podniesienie jakości kształcenia, wzbogacając ofertę edukacyjną i dostosowując ją do wymogów rynku pracy oraz doskonaląc proces dydaktyczny,

Akademia Nauk Stosowanych dąży do zdobycia pozycji najlepszej uczelni wyższej w regionie świętokrzyskim i jednej z najlepszych w kraju.

Koncepcja kształcenia realizowana jest na Wydziale Ekonomii i Zarządzania przez stwarzanie optymalnych warunków nauczania, stałe podnoszenie jakości kształcenia, rozwijanie współpracy i wymiany międzynarodowej, doskonalenie kadry oraz systemy wsparcia studentów i pracowników. Koncepcja kształcenia uwzględnia potrzeby rynku pracy, których diagnozę przedstawiają interesariusze zewnątrzni. Oferta edukacyjna Wydziału, budowana jest w dialogu z lokalnym środowiskiem gospodarczym i społecznym, przy aktywnie prowadzonym monitoringu potrzeb rynku pracy.

Koncepcja kształcenia na kierunku *ekonomia*, uwzględnia tendencje zmian, dotyczących wymagań związanych z przygotowaniem studenta do działalności zawodowej, właściwej dla ocenianego kierunku. Jest zorientowana na potrzeby studentów oraz otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym w szczególności rynku pracy. Aby sprostać temu zadaniu, przy tworzeniu programu studiów dla kierunku *ekonomia*, brane są pod uwagę sugestie i wskazówki interesariuszy zewnętrznych (np., przedstawicieli pracodawców) i wewnętrznych. Do interesariuszy wewnętrznych zaliczono Przewodniczącego Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, Przewodniczącego Samorządu Studenckiego, Dziekanów Wydziałów Akademii Nauk Stosowanych, Pełnomocnika Rektora d.s. Jakości Kształcenia oraz specjalistę ds. wymiany międzynarodowej i kierowników komórek organizacyjnych uczelni. Warto zauważyć, iż w ramach przyjętych rozwiązań formalnych, przedstawiciele studentów, poprzez uczestnictwo w spotkaniach Rady Komunikacji Społecznej oraz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, są ważną grupą doradczą w procesie kształtowania koncepcji kształcenia.

W celu ciągłego monitorowania faktycznych potrzeb rynku pracy, utrzymywany jest stały kontakt z lokalnymi pracodawcami prywatnymi i instytucjami otoczenia społeczno - gospodarczego (jako interesariuszami zewnętrznymi), od których zbierane są opinie, brane pod uwagę w procesie kształtowania koncepcji kształcenia, a w związku z tym, odpowiedniego dostosowywania do nich efektów uczenia się.

Efekty uczenia się, zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 14 listopada 2018 r.

w sprawie charakterystyk pierwszego i drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji i uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych i kompetencji niezbędnych na rynku pracy oraz dalszą edukację. Do uzyskania kwalifikacji studiów I i II stopnia, na kierunku *ekonomia* wymagane są wszystkie w/w efekty uczenia się.

Kluczowe, kierunkowe efekty uczenia się, stopień I:

L.p.	Wybrane efekty uczenia się osiągnięte w toku kształcenia	Związek z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów	Związek z aktualnym stamen wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin oraz stamen praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy
1	Zna, rozumie, rozpoznaje oraz wybiera metody i narzędzia analizy ekonomicznej, podstawowych kategorii, modeli i teorii ekonomicznych, za pomocą których może opisywać i oceniać struktury, instytucje i jednostki gospodarcze oraz procesy/zjawiska zachodzące w nich i między nimi przydatne w praktyce ekonomisty <i>EK.P1_W09</i>	Absolwent ekonomii posiada gruntowną wiedzę z dziedziny nauk społecznych, wzbogaconą o praktyczne umiejętności wpływania na funkcjonowanie jednostki, w której pracuje	Podstawą wykształcenia jest wiedza. W trakcie studiów studenci nabywają wiedzę, niezbędną w pracy zawodowej ekonomisty
2	Potrafi posługiwać się podstawowymi pojęciami, metodami i narzędziami w diagnozowaniu stanu konkretnych procesów, zjawisk, zdarzeń gospodarczych, w celu analizy ich przebiegu (ex post, bieżącej i ex ante) w ujęciu przyczynowo- skutkowym, co jest niezbędne w zawodzie ekonomisty <i>EK.P1_U04</i>	W ramach programu studiów, studenci odbywają praktyki zawodowe, dzięki którym uzyskują kwalifikacje umożliwiające diagnozowanie problemów natury ekonomicznej i szukanie najbardziej efektywnych rozwiązań	Usługi świadczone przez osoby z wykształceniem ekonomicznym, wymagają starannego przygotowania zarówno teoretycznego, jak i praktycznego. Wynika to z bardzo ścisłego związku ekonomii z wieloma innymi naukami społecznymi. Dlatego też, wiedza nabyta w wyniku procesu dydaktycznego (którego realizacja powierzona jest nauczycielom akademickim oraz praktykom) oraz umiejętności uzyskane w ramach odbywanej studenckiej praktyki zawodowej, pozwalają na skuteczną realizację powierzonych zadań
3	Potrafi formułować i rozwiązywać proponowane problemy natury ekonomicznej z wyjaśnieniem właściwych rozstrzygnięć spornych kwestii, typowych dla działalności ekonomisty, komunikując się z otoczeniem, przy użyciu specjalistycznej terminologii <i>EK.P1_U11</i>		W procesie dydaktycznym, duży nacisk kładziony jest na znajomość i praktyczne opanowanie metod analizy ekonomicznej
4	Potrafi wybrać odpowiednie metody, procedury i dobre praktyki do	Racjonalizacja jest jedną z najważniejszych umiejętności	Nieodłącznym elementem usług, świadczonych przez ekonomistę

	wykonywania zadań i rozwiązywania problemów, występujących w różnych obszarach/sferach działalności gospodarczej <i>EK.P1_U10</i>	ekonomisty	jest analiza danych. W procesie dydaktycznym, duży nacisk kładziony jest na umiejętność interpretacji uzyskiwanych wyników, co jest podstawą podejmowania optymalnych decyzji
5	Jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy ekonomicznej w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych, typowych dla działalności ekonomisty oraz zasięgania opinii ekspertów, w przypadku trudności z samodzielnym rozwiązaniem problemu <i>EK.P1_K01</i>	Ekonomia jest interdyscyplinarnym kierunkiem, rozwijająca się bardzo dynamicznie i wymagająca stałego uzupełniania wiedzy	Aby nadążać za zmianami, jakie następują na rynku pracy, w ramach programu kształcenia, podejmowane są działania, mające na celu dostosowywanie do nich procesu dydaktycznego. Absolwenci przygotowani są do podejmowania działań wymagających od nich kreatywnego myślenia

Istotnym punktem odniesienia przy budowie programu studiów i określeniu efektów uczenia się dla studiów I i II stopnia, na kierunku *ekonomia*, są interesariusze zewnętrzni, potrzeby rynku pracy oraz zmieniające się otoczenie społeczno – gospodarcze. Istotną rolę odgrywają również wzorce międzynarodowe i doświadczenia zdobywane w trakcie wyjazdów pracowników dydaktycznych w ramach programu Erasmus+. Dotyczą one regulacji administracyjno-organizacyjnych oraz rozwiązań związanych z programem studiów.

Kluczowe, kierunkowe efekty uczenia się, stopień II:

L.p.	Wybrane efekty uczenia się osiągnięte w toku kształcenia	Związek z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów	Związek z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscyplin oraz stanem praktyki w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy

1	Zna i rozumie w pogłębionym stopniu kierunki zmian i prawidłowości w gospodarce, jej struktury, instytucje, jednostki gospodarcze i więzi ekonomiczne, na bazie postępujących procesów integracji i globalizacji oraz przyczyny, przebieg, skalę i praktyczne skutki tych zmian <i>EK.P2_W12</i>	W ramach programu studiów, studenci przygotowują się do podejmowania działań organizacyjnych i menedżerskich, niezbędnych w kontaktach z instytucjami ekonomiczno - finansowymi	Absolwent ekonomii zdobywa wiedzę teoretyczno-praktyczną, w zakresie ekonomii, w pogłębionym stopniu
2	Potrafi samodzielnie, a także w ramach współdziałania z innymi osobami, w oparciu o zdobytą wiedzę, proponować rozwiązania konkretnych problemów ekonomicznych w określonych obszarach praktycznych ekonomii oraz określać i przeprowadzać procedury/sposoby ich rozstrzygnięć/ efektywnego wykonania, z umiejętnością właściwego wyjaśniania spornych kwestii <i>EK.P2_U10</i>	Zajęcia praktyczne odbywają się zwykle w zespołach, czego efektem są projekty praktycznych rozwiązań nakreślonych problemów	W realizacji zajęć duży nacisk kładziony jest na współpracę w zespołach, w ramach których studenci uczą się przyjmowania różnych ról. Część zajęć realizowana jest w grupach
3	Jest gotów do stosowania zdobytej wiedzy i umiejętności w przygotowywaniu projektów społecznych i ekonomicznych, inspirowania i organizowania działań na rzecz środowiska społecznego oraz przewidywania i ponoszenia odpowiedzialności za skutki tych działań <i>EK.P2_K04</i>	Program studiów pozwala na zdobycie umiejętności i kompetencji, umożliwiających prowadzenie firmy i zarządzanie zespołem, stąd proces dydaktyczny, w tym praktyka zawodowa, powinny rozwijać te umiejętności, które będą przydatne w pracy indywidualnej i zespołowej	Absolwent ekonomii, dzięki wysokim kompetencjom, jest specjalistą o kwalifikacjach, umożliwiających zarządzanie zespołem, prowadzenie własnej działalności gospodarczej, tworzenie nowych miejsc pracy oraz pracę w instytucjach na różnych szczeblach
4	Potrafi przygotowywać różne prace pisemne w języku polskim i języku obcym, na poziomie B2+, w których w sposób przystępny i spójny, przedstawia zagadnienia ekonomiczne, korzystając z dorobku obszaru nauk społecznych, w szczególności ekonomii <i>EK.P2_U13</i>	Program studiów pozwala na zdobycie umiejętności posługiwania się językiem obcym, w formie pisemnej, na poziomie B2+	W realizacji zajęć, duży nacisk kładziony jest na naukę języków obcych, w formie pisemnej, ze szczególnym uwzględnieniem stosowania słownictwa ekonomicznego

5	Potrafi przygotowywać wystąpienia ustne w języku polskim i języku obcym, na poziomie B2+, w zakresie zagadnień o tematyce ekonomicznej, korzystając z dorobku ekonomii i nauk pokrewnych <i>EK.P2_U14</i>	Program studiów pozwala na zdobycie umiejętności posługiwania się językiem obcym w zakresie komunikowania się, na poziomie B2+	Absolwent ekonomii, komunikuje się w języku obcym, ze szczególnym uwzględnieniem stosowania słownictwa ekonomicznego
---	--	--	--

Celem kształcenia praktycznego, jest przygotowanie studentów do życia w warunkach współczesnego świata, wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Zadania uczelni prowadzącej kształcenie na kierunku praktycznym oraz sposób realizacji zajęć, są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo-społecznym, na które wpływają w szczególności: idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, nowe techniki i technologie, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji przyszłych pracowników.

Absolwenci kierunku *ekonomia*, posiadają ogólną wiedzę z obszaru kształcenia w dziedzinie nauk społecznych oraz wiedzę szczegółową z zakresu ekonomii i są wszechstronnie i profesjonalnie przygotowani do wykonywania zawodów ekonomicznych. Absolwent studiów I stopnia, otrzymując tytuł zawodowy licencjata, posiada wiedzę teoretyczną i praktyczną z zakresu podstaw ekonomii, narzędzi matematycznych i informatycznych, empirycznych zastosowań analizy ekonomicznej oraz aspektów działalności gospodarczej, zarówno w sferze mikro-, jak i makroekonomicznej.

W ramach przedmiotów ogólnych, podstawowych, kierunkowych i specjalizacyjnych nabywa wiedzę z dyscyplin społecznych – socjologii, psychologii, komunikacji społecznej. Wyposażony jest w umiejętność wykorzystania wiedzy w praktyce, między innymi do analizy zasobów wewnętrznych przedsiębiorstwa oraz jego otoczenia, swobodnie porusza się w otoczeniu podmiotów i instytucji ekonomicznych oraz społecznych, a także wykazuje umiejętności zarządcze. Sprawnie dokonuje oceny i formułuje cele dla działań strategicznych w jednostkach administracji publicznej oraz instytucjach non-profit, na potrzeby rynku regionalnego. Absolwent zna język obcy na poziomie biegłości B2+,

Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego Rady Europy oraz posiada umiejętności komunikowania się, negocjowania i przekonywania oraz pracy w zespole.

Studia II stopnia kończą się uzyskaniem tytułu magistra i pozwalają na zdobycie zaawansowanej wiedzy z przedmiotów ekonomicznych, matematycznych i prawnych. Realizacja programu studiów, pozwala na poszerzenie spektrum kompetencji zawodowych o identyfikowanie, gromadzenie, analizowanie i prezentowanie danych ekonomicznych, nawiązywanie i utrzymywanie współpracy z podmiotami i instytucjami ekonomicznymi oraz społecznymi oraz umożliwia absolwentom opracowywanie przez nich analiz ekonomicznych, świadczenie usług doradczych, podejmowanie racjonalnych decyzji w pozyskiwaniu i wykorzystywaniu zasobów (ludzkich, finansowych, rzeczowych i informacyjnych) przez jednostki sektora prywatnego i publicznego.

Osoby, które ukończą studia II stopnia *ekonomii*, będą również wyposażone w umiejętność wykorzystania wiedzy ekonomicznej w praktyce. Zyskają też umiejętności menedżerskie, w tym zarządzania zasobami ludzkimi, komunikowania się, tworzenia i zarządzania zespołami w połączeniu z umiejętnością podejmowania decyzji w warunkach ryzyka i na podstawie właściwej interpretacji danych. Istotne jest również to, że absolwenci II stopnia kierunku *ekonomia*, będą przygotowani do realizacji koncepcji kształcenia przez całe życie. Są otwarci na zmiany, wyposażeni w umiejętności dostosowania się do zmieniającego się otoczenia gospodarczego, w tym rynku pracy, cechują się etyczną i społeczną odpowiedzialnością.

Absolwenci mają atrakcyjne perspektywy zawodowe. Interdyscyplinarny charakter nauczania na kierunku *ekonomia* I i II stopnia, umożliwia absolwentom zdobycie kompetencji niezbędnych w pracy na różnych stanowiskach w gospodarce, m.in. takich jak: główny ekonomista, analityk finansowy, przedstawiciel handlowy, doradca ekonomiczno – finansowy, menedżer ds. rozwoju przedsiębiorstwa, pracownik firmy consultingowej czy pracownik administracyjny w firmach sektora państwowego go i prywatnego.

Dokonując korekty, zgodnie z zaleceniami pokontrolnymi Polskiej Komisji Akredytacyjnej, dostosowano zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dn. 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach

6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji, zakładane efekty uczenia się na kierunku ekonomia I i II stopnia kształcenia zostały zmodyfikowane poprzez:

Przygotowane, zweryfikowane efekty uczenia się dla I i II stopnia kształcenia, na kierunku ekonomia stanowią postawę dla tworzonych nowych sylabusów (kart przedmiotów). Wykładowcy przygotowujący swoje sylabusy odnoszą się do uszczegółowionych, „upraktycznionych” i zweryfikowanych, zgodnie z zaleceniami nowych efektów dla I i II stopnia studiów, na kierunku ekonomia, dbając o to, by efekty przedmiotowe były przyporządkowane do właściwej kategorii: wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych, a także by odpowiadały praktycznemu charakterowi prowadzonych zajęć.

Zalecenia dotyczące kryterium 1. wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę

Lp	Zalecenia dotyczące kryterium 1. wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych, podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności, sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	<i>Zaleca się dokonanie korekty efektów uczenia się, odpowiednio do poziomów: 6. i 7. PRK</i>	<i>Dokonano weryfikacji efektów uczenia się, w kategori umiejętności, poprzez uwypuklenie ich „praktyczności”. Ponadto, uwypuklono także kompetencje społeczne, które są niezbędne w działalności zawodowej, właściwej dla kierunku ekonomia I i II stopnia</i>
2.	<i>Zaleca się uszczegółowienie wskazanych efektów uczenia się</i>	<i>Dokonano uszczegółowienia wskazanych w raporcie efektów uczenia się, zrezygnowano z ogólnych sformułowań ujętych w części efektów uczenia się i nadano im bardziej szczegółowy charakter, by stały się bardziej transparentne; dokonano ich weryfikacji, podzielono wg potrzeby</i>

3.	<i>Zaleca się zweryfikowanie efektów uczenia się pod kątem prawidłowego przyporządkowania ich do właściwej kategorii</i>	<i>Zastąpiono nieadekwatne do poziomu studiów I stopnia I II stopnia, określenia „podstawowa wiedza”, „podstawowe relacje” na „zaawansowany stopień”, a także dokonano korekty treści efektów uczenia się dla obu poziomów 6 i 7, dostosowując je do obowiązującej PRK i odnosząc do kategorii wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, stosując odpowiednią nomenklaturę: dla wiedzy: „zna i rozumie”, dla umiejętności: „potrafi”, dla kompetencji społecznych: „jest gotów”; w szczególności zwrócono uwagę na kategorię umiejętności, wskazując na ich praktyczny wymiar. Dotyczy to m.in. następujących efektów uczenia się: EK.P1_W08; EK.P1_W10; EK.P1_U05 (studia I stopnia) i EK.P2_W08 (studia II stopnia)</i>
4.	<i>Zaleca się uzupełnienie braku efektu uczenia się na studiach II stopnia, uwzględniającego komunikowanie się w języku obcym na poziomie B2+</i>	<i>Uzupełniono efekty uczenia się na studiach II stopnia, dotyczące komunikowania się w języku obcym na poziomie B2+ poprzez dodanie efektów: EK.P2_U13: Absolwent: Potrafi przygotowywać różne prace pisemne w języku polskim i języku obcym na poziomie B2+, w których w sposób precyzyjny i spójny przedstawia zagadnienia ekonomiczne, korzystając z dorobku obszaru nauk społecznych, w szczególności ekonomii oraz EK.P2_U14: Absolwent: Potrafi przygotowywać wystąpienia ustne w języku polskim i języku obcym, na poziomie B2+, w zakresie zagadnień o tematyce ekonomicznej, korzystając z dorobku ekonomii i nauk pokrewnych.</i>

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Punktem wyjścia przy tworzeniu programu studiów na kierunku ekonomia jest praktyczny profil kształcenia, pozwalający na uzyskanie gruntownego wykształcenia ekonomicznego na poziomie studiów licencjackich i magisterskich z uwzględnieniem kierunkowych efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-7 PRK.

Program studiów umożliwia studentom poznanie różnych aspektów działalności gospodarczej zarówno w sferze mikro, jak i makroekonomicznej. Opanowanie wiedzy z przedmiotów ekonomicznych i prawnych umożliwia absolwentom kierunku ekonomia opracowywanie w praktyce analiz oraz syntez ekonomicznych, przygotowywanie projektów, świadczenie usług doradczych, podejmowanie racjonalnych decyzji w pozyskiwaniu i wykorzystywaniu zasobów (ludzkich, finansowych, rzeczowych i informacyjnych) przez jednostki sektora prywatnego lub/i publicznego. Należy podkreślić, że na kierunku *ekonomia* studenci zdobywają wszechstronną wiedzę i umiejętności niezbędne do skutecznego poruszania się na międzynarodowym rynku pracy. Kompetencje w tym zakresie studenci zdobywają na przedmiotach związanych z funkcjonowaniem Unii Europejskiej oraz gospodarki światowej (np. rynki finansowe, ekonomia międzynarodowa, czy międzynarodowe stosunki gospodarcze).

Praktyczny profil studiów, dostosowany także do wymogów zawodowego rynku pracy, wskazuje, że szczególny nacisk kładzie się na kształtowanie praktycznych umiejętności zawodowych, w tym posługiwanie się zaawansowanymi technikami informacyjno-komunikacyjnymi i zawodowym językiem obcym. Praktyki realizowane w jednostkach gospodarczych pozwalają studentom na praktyczne zapoznanie się z zawodem oraz utrwalanie umiejętności zdobytych podczas zajęć praktycznych na Uczelni. Podmiotom umożliwiającym odbywanie praktyk studenckich dają natomiast możliwość wyboru przyszłej kadry, która w profesjonalny i kompleksowy sposób potrafi rozwiązywać kwestie związane z problematyką ekonomiczną, szczególnie z zagadnieniami gospodarki oraz analizy i kontroli finansowej, co w coraz większym stopniu, staje się podstawą funkcjonowania jednostek gospodarczych na coraz bardziej konkurencyjnym rynku.

Dobór kluczowych treści kształcenia jest odpowiedzią na sygnały płynące z otoczenia, m.in. z rynku pracy i ma odbicie w zakładanych efektach uczenia się. Treści programowe powstają w oparciu o konsultacje z nauczycielami akademickimi oraz przedstawicielami praktyki gospodarczej i administracji lokalnej.

Układ przedmiotów dyktowany jest zasadami logiki, stopniowania trudności i wzajemnych zależności pomiędzy poszczególnymi grupami treści. Sekwencja grup jest przemyślana w taki sposób, aby student rozpoczął studia od nabycia wiedzy ogólnej, a następnie specjalistycznej, aż po kompetencje profesjonalne. Taka budowa programu studiów ma na celu uzupełnianie się treści kształcenia w ramach danej grupy tematycznej oraz głębsze i kompleksowe osiągnięcie efektów uczenia się przez studentów. Kierunkowe efekty uczenia się realizowane są poprzez następujące grupy przedmiotów: przedmioty ogólnouczelniane, przedmioty podstawowe, przedmioty kierunkowe, przedmioty specjalistyczne (w tym przedmioty do wyboru) oraz praktykę zawodową. Program kształcenia dla kierunku *ekonomia* z podziałem na specjalności, znajduje się na stronie internetowej Uczelni.

W programach studiów dla kierunku *ekonomia* I i II stopnia zamieszczone są szczegółowe informacje na temat doboru form zajęć do poszczególnych przedmiotów, liczby godzin przypisanych poszczególnym formom, sposoby weryfikacji efektów uczenia się, a także opisy efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, umożliwiających rozwijanie kwalifikacji praktycznych. Zakres tematyczny przedmiotów i metody realizacji zadań mają ścisły związek z kierunkowymi efektami uczenia się i są środkiem kształtowania określonych kompetencji. Załączone sylabusy przedmiotów informują o nakładzie pracy poniesionym przez studenta, punktach ECTS, metodach dydaktycznych, wymaganiach wstępnych i formalnych, formie i kryteriach zaliczenia, treściach programowych oraz zawierają wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej. Treści przedmiotów są ściśle powiązane z zakładanymi efektami uczenia się.

Harmonogram realizacji programu studiów zakłada, że studia I stopnia na kierunku *ekonomia* o profilu praktycznym, prowadzone w trybie niestacjonarnym trwają 6 semestrów i kończą się złożeniem egzaminu dyplomowego oraz uzyskaniem tytułu zawodowego licencjata (Regulamin studiów ANS w Kielcach § 37, p.1, ust. a, b). Program studiów II stopnia na kierunku *ekonomia* o profilu praktycznym zakłada ich prowadzenie przez 4 semestry, a proces kształcenia zakończony jest otrzymaniem oceny pozytywnej z pracy dyplomowej i uzyskaniem tytułu magistra (Regulamin studiów ANS w Kielcach § 37). Rok akademicki dzieli się na dwa semestry: zimowy i letni. Szczegółową organizację roku akademickiego ustala corocznie Rektor w semestrze poprzedzającym rozpoczęcie danego roku akademickiego i ogłasza przed jego rozpoczęciem.

Program studiów na kierunku *ekonomia* o profilu praktycznym, zakłada uzyskanie odpowiednio 180 punktów ECTS, co odpowiada 4500 godzinom nauki na studiach I stopnia oraz 120 punktów ECTS (3000 godzin nauki) na studiach II stopnia. Jest to czas na realizację treści programowych oraz zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych założonych w programie kształcenia. Treści kształcenia realizowane są podczas zajęć z udziałem nauczycieli

akademickich oraz w ramach indywidualnej pracy studenta, w ilości godzin odpowiedniej do przypisanych punktów ECTS. Punkty ECTS przypisane do danych przedmiotów, odzwierciedlają nakład pracy, jaki student musi ponieść, aby uzyskać zaliczenie z danego przedmiotu. Nakład pracy studenta uwzględnia liczbę godzin kontaktowych oraz godzin pracy własnej, potrzebnych na wykonanie prac częściowych, przygotowanie do zaliczeń i egzaminów, samodzielne pogłębianie i utrwalanie wiedzy na podstawie studiowania piśmiennictwa z danego przedmiotu. Godziny kontaktowe realizowane są przez udział studentów, m.in.: w wykładach, ćwiczeniach, seminariach, ćwiczeniach w pracowniach specjalistycznych (zawodowych), konwersatoriach oraz dodatkowych konsultacjach.

Przedmioty wykładane na kierunku *ekonomia* wymagają udziału nauczycieli akademickich. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów, wynosi na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia 65 punktów, w tym 30 punktów ECTS (750 godzin) przypada na praktyki studenckie. Na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia ogólna liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia oraz studentów, wynosi 38 punktów, w tym 15 punktów ECTS (375 godzin) przypada na studenckie praktyki zawodowe.

Z uwagi na praktyczny profil studiów, ponad połowa punktów ECTS (133 punkty w tym 30 pkt przypada na praktyki studenckie) na studiach niestacjonarnych pierwszego stopnia przypisana jest zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne. Na studiach niestacjonarnych drugiego stopnia liczba punktów ECTS przypisana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne wynosi 74, w tym na studenckie praktyki zawodowe przypada 15 punktów ECTS.

Treści kształcenia na kierunku *ekonomia* zapewniają realizację efektów uczenia się oraz pozostają w zgodzie z wynikami działalności naukowej i/lub zawodowej pracowników zaangażowanych w kształcenie. Prowadzenie zajęć powierzane jest kompetentnej kadrze, przygotowanej do kształcenia i posiadającej w tym zakresie doświadczenie zarówno dydaktyczne, jak też praktyczne, powiązane z kluczowymi treściami kształcenia.

Na kierunku *ekonomia* (studia niestacjonarne I stopnia) prowadzone są zajęcia z języka obcego w wymiarze 120 godzin (w semestrach 3, 4, 5, 6). Na studiach niestacjonarnych I stopnia zajęcia z języka obcego wynoszą 90 godzin. Student nabywa umiejętności językowe, obejmujące terminologię nauk ekonomicznych, zgodnie z wymaganiami określonymi dla poziomu B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego. Na studiach II stopnia prowadzone są natomiast zajęcia z przedmiotu – Komunikacja społeczna w języku angielskim (4 semestr) w ilości 20 godzin na studiach niestacjonarnych i 40 godzin na studiach stacjonarnych. Zajęcia prowadzone są w formie ćwiczeń i są adekwatne do poziomu B2+.

Zależnie od zakładanych efektów uczenia się, zajęcia na kierunku *ekonomia* o profilu praktycznym, na studiach I oraz II stopnia, przybierają różne formy (wykładu, konwersatorium, ćwiczeń, ćwiczeń w pracowniach specjalistycznych (zawodowych), lektoratu, seminarium, praktyk zawodowych) i prowadzone są z wykorzystaniem różnych metod dydaktycznych (aktywizujących lub metodą projektu), co pozwala na efektywną pracę ze studentami (zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 1A/2019 z dnia 28 lutego 2019 roku).

Zarówno treści, jak i metody kształcenia dla poszczególnych przedmiotów na danym poziomie studiów, są powiązane z zakładanymi kierunkowymi efektami uczenia się. Sprzyja to aktywizacji studentów i osiąganiu przez nich umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych przydatnych na rynku pracy.

W odniesieniu do efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych, zajęcia prowadzone są w formie ćwiczeń, konwersatoriów oraz seminariów, do realizacji których wykorzystuje się metody aktywizujące (dyskusja, studium przypadku, symulacja, wykonanie prezentacji multimedialnej), praktycznych (pokaz, instruktaż, praca w grupach).

Zasady oceny osiągania przez studentów zakładanych efektów uczenia się, w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, są powiązane ze stosowanymi metodami dydaktycznymi, formami zajęć oraz założonymi efektami uczenia się. Zasady weryfikacji osiągnięć studenta, tj. uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów, opisano w Systemie weryfikacji zdobywania efektów uczenia się dla kierunku *ekonomia*, studia I i II stopnia. Metody dydaktyczne stosowane w celu osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się oraz metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, określone są w sylabusach oraz podawane przez prowadzącego podczas pierwszych zajęć. W celu oceny osiągnięć studenta stosowane są metody werbalne, pisemne, praktyczne (wypowiedzi, testy, prace pisemne, projekty, referaty, prezentacje, różne rodzaje aktywności w trakcie zajęć, udział w dyskusji, umiejętność pracy w zespole).

Wykaz liczby godzin przypisanych poszczególnym formom zajęć dla studiów I i II stopnia na kierunku *ekonomia* o profilu praktycznym, zawarty jest w planie studiów, uchwalonym przez Rektora Zarządzeniem nr 39a/2021 z dnia 05.08.2021 (dok. do wglądu na Uczelni) zatwierdzoną przez Dziekana.

Plan studiów, oparty na podziale zajęć w poszczególnych semestrach, z przypisaniem odpowiedniego wymiaru godzin, formy zajęć i punktów ECTS, zawiera informacje o realizacji zaplanowanych efektów kształcenia w toku 6-semestralnych studiów I stopnia i 4-semestralnych studiów II stopnia.

Plan studiów I stopnia tryb niestacjonarny

Grupa przedmiotów	Liczba przedmiotów	Punkty ECTS	Liczba godzin kontaktowych/ praca własna studenta
Ogólnouczelniane	8	22	166/384
Podstawowe	9	61	317/1208
Kierunkowe	8	28	167/533
Przedmioty do wyboru	9	39	217/758
Razem	34	150	867/2883
Praktyka zawodowa		30	750

Plan studiów II stopnia tryb niestacjonarny

Grupa przedmiotów	Liczba przedmiotów	Punkty ECTS	Liczba godzin kontaktowych/ praca własna studenta
Podstawowe	8	27	158/517
Kierunkowe	7	33	188/637
Przedmioty do wyboru	8	45	232/893
Razem	22	105	578/2047
Praktyka zawodowa		15	375

Studentów studiów I stopnia obowiązuje znajomość nowożytnego języka obcego (angielskiego) na poziomie B2, natomiast na studiach II stopnia obowiązkowa jest znajomość nowożytnego języka obcego (angielskiego) na poziomie B2+.

W roku akademickim 2019/2020 na kierunku *ekonomia* rozpoczęto proces zdalnego kształcenia, który mógł odbywać się na platformie e-learningowej (<https://e.wseip.edu.pl/>) zgodnie z Rozporządzeniem MNiSZW z dnia 27.09.2018 r. (poz.1861), które określało zasady kształcenia na odległość oraz Wydziałową Procedurę nr 18, zgodną z Zarządzaniem Dziekana Wydziału Ekonomii i Zarządzania w sprawie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość na kierunkach: ekonomia, zarządzanie i coaching oraz finanse i rachunkowość.

Oprócz kształcenia na odległość, zgodnie z Regulaminem Studiów ANS (§9 i 10, Załącznik do Uchwały Senatu nr 4/2022 WSEPiNM z dnia 10 czerwca 2022 r.) zatwierdzanym przez Senat, student ma także możliwość dostosowania procesu uczenia się do indywidualnych potrzeb. W określonych Regulaminem przypadkach (wysoka średnia ocen, wyjazd zagraniczny, program w języku obcym realizowany na Uczelni, zainteresowanie specjalizacją w określonej tematyce), po uzyskaniu zgody Dziekana, student może studiować według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia (IPSiPK). Studia według IPSiPK polegają na poszerzeniu obowiązującego wszystkich studentów programu kształcenia o dodatkowe przedmioty, wybraną specjalność prowadzoną na Uczelni, bądź

przyjęciu odrębnego programu kształcenia specjalności, a także na możliwości realizowania obowiązującego planu studiów, w innej niż przyjęta kolejności chronologicznej oraz możliwości uzyskiwania zaliczeń i składania egzaminów w terminach ustalonych indywidualnie z prowadzącymi zajęcia.

Regulamin Studiów (§9) dopuszcza również zastosowanie indywidualnej organizacji studiów (IOS), która w szczególności dotyczyć może studentów: samodzielnie wychowujących dzieci, studentek w ciąży, osób z niepełnosprawnościami, z uwzględnieniem ich potrzeb i dostosowania warunków odbywania studiów do rodzaju niepełnosprawności (windy i podjazdy dla wózków inwalidzkich), dotkniętych przewlekłą chorobą, uniemożliwiającą systematyczne uczestnictwo w zajęciach, opiekujących się obłożnie chorym członkiem najbliższej rodziny, studiujących na dwóch kierunkach, zakwalifikowanych na praktyki oraz studia zagraniczne w procedurach wewnętrznych, z innych ważnych przyczyn uznanych przez Dziekana (zgodnie z Zarządzeniem Rektora nr 15/2022 w sprawie zakresu i zasad udzielania wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami w ANS im. prof. E. Lipińskiego w Kielcach z dnia 25 listopada 2022 roku).

ANS oferuje również możliwość zdobywania wiedzy w ramach programów międzynarodowej wymiany studenckiej Erasmus+, co pozwala studentom korzystać z oferty dydaktycznej zagranicznych uczelni. W ramach programu studenci mogą wyjeżdżać na studia oraz na praktyki w przedsiębiorstwach, organizacjach albo instytucjach działających w innych krajach uczestniczących w programie. Za granicę można wyjechać w trakcie dowolnego cyklu studiów (licencjackich, magisterskich), łącznie na nie dłużej niż 12 miesięcy. Minimalny czas pobytu na studiach wynosi 3 miesiące, a na praktyce – 2 miesiące.

W programie Erasmus+ na zagraniczną praktykę lub staż mogą wyjeżdżać również absolwenci wyższych uczelni (w tym studiów I i II stopnia) – w okresie jednego roku od ukończenia studiów. Długość pobytu za granicą wliczana jest do łącznego czasu trwania mobilności na tym poziomie studiów, na którym student został zakwalifikowany na wyjazd. Rekrutacja odbywa się na ostatnim roku nauki.

Za współpracę międzynarodową odpowiedzialny jest koordynator programu Erasmus+ oraz specjalista ds. wymiany międzynarodowej ANS.

Umiejętności praktyczne studenci zdobywają także w ramach odbywania studenckich praktyk zawodowych. Zasady i formy odbywania praktyk od roku akademickiego 2021/22 na I i II stopniu studiów na kierunku ekonomia określone są w Zarządzeniu nr 7/2021/2022 Dziekana Wydziału Ekonomii i Zarządzania WSEPiNM w Kielcach z dnia 1 października 2021 roku w sprawie szczegółowych zasad realizacji praktyk zawodowych (dok. do wglądu na Uczelni).

Celem praktyk zawodowych jest umożliwienie studentom uzyskania doświadczenia zawodowego, a tym samym zwiększenia swojej atrakcyjności na rynku pracy. Realizacja programu, pozwala na osiągnięcie przez studenta założonych efektów uczenia się, a w szczególności: poszerzenie wiedzy zdobytej w czasie studiów i rozwijanie umiejętności jej wykorzystania; zapoznanie studenta ze specyfiką środowiska zawodowego; kształtowanie konkretnych umiejętności zawodowych związanych bezpośrednio z miejscem odbywania praktyki; poznanie funkcjonowania struktury organizacyjnej, zasad organizacji pracy i podziału kompetencji, procedur, procesu planowania pracy, kontroli; kształtowanie umiejętności skutecznego komunikowania się w organizacji; doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania oraz doskonalenie umiejętności posługiwania się językiem obcym w sytuacjach zawodowych.

Realizacja praktyk daje studentom możliwość nabycia i utrwalenia umiejętności praktycznych oraz zapoznania się z pracą zawodową, a podmiotom oferującym praktyki - możliwość wyboru przyszłych kandydatów do pracy lub stażu.

Za nadzór i przebieg praktyk zawodowych na Wydziale Ekonomii i Zarządzania (w tym na kierunku *ekonomia*) odpowiedzialny jest przewodniczący Podkomisji d.s. studenckich praktyk zawodowych (§5 cyt. zarządzenia), natomiast za organizację i przebieg praktyk zawodowych odpowiedzialny jest opiekun praktyk studenckich.

Opiekun odpowiada za realizację praktyk zgodnie z jej celami i założonym programem. Udziela także wsparcia w poszukiwaniu miejsc realizacji praktyk. Ponadto zapoznaje studentów z programem studenckich praktyk zawodowych, zawierającym oczekiwania dla kierunku *ekonomia*, akceptuje zaproponowane miejsce i termin, a także rozlicza studenta z realizacji programu studenckiej praktyki zawodowej oraz osiągniętych efektów uczenia się.

Realizacja praktyk zawodowych możliwa jest w trybie patronackim - student korzysta z przygotowanej przez Uczelnię oferty praktyk wynikającej z zawartych porozumień, dostępnej na stronie internetowej Uczelni i w siedzibie Uczelni (gabloty i inne miejsca publikacji zwyczajowo przyjęte w siedzibie Uczelni). Praktyki zawodowe realizowane są także w trybie indywidualnym, w tym przypadku student samodzielnie organizuje praktykę i inicjuje podpisanie porozumienia Uczelni z odpowiednią instytucją. Umowy/skierowania podpisywane są każdorazowo i znajdują się w dokumentacji studentów na stronach e-Uczelni, do których studenci mają bezpośredni dostęp pod adresem <https://e.wseip.edu.pl/course/view.php?id=3717>.

Ze względu na miejsce zamieszkania, podejmowanie pracy przez studentów, możliwość realizacji praktyki w trakcie semestru lub okresie wakacyjnym, na Uczelni dominuje tryb indywidualny tryb wyboru miejsca odbywania praktyk. W przypadku realizacji praktyki w ramach umowy o pracę,

stosunku służbowego, umowy cywilnoprawnej, czy stażu, student musi być zatrudniony w instytucji na stanowisku zgodnym z profilem kierunku studiów. Praktyka może się również odbywać w ramach prowadzonej przez studenta działalności, zgodnej z profilem kierunku studiów lub w ramach zorganizowanej przez uczelnię działalności, pozwalającej osiągnąć cele praktyki zgodne z profilem kierunku studiów, m.in.: realizacja projektów w ramach działalności kół naukowych, udział w realizacji prac naukowo-badawczych w Uczelni oraz udział w zleconych Uczelni projektach, np. wdrożeniowych. Praktyka może się odbywać w instytucjach Unii Europejskiej i instytucjach zagranicznych odpowiednich do profilu kierunku studiów, a także w ramach realizowanych programów Unii Europejskiej lub wymian zagranicznych skierowanych do studentów.

Praktyki mają charakter praktyk obligatoryjnych i odbywają się zgodnie z planem studiów. Studenci studiów I stopnia mają obowiązek odbycia praktyk po 1, 2, 3, 4 i 5 semestrze (w każdym semestrze po 150 godzin), w łącznym wymiarze co najmniej 6 miesięcy, tj. 750 godzin, za co uzyskują 30 punktów ECTS. Studenci studiów II stopnia mają obowiązek odbycia praktyk w trakcie 1, 2, 3 semestru (w każdym semestrze po 125 godzin), w łącznym wymiarze co najmniej 3 miesięcy, tj. 375 godzin, za co uzyskują 15 punktów ECTS.

Program praktyk zawodowych, zawarty w Dzienniku Studenckiej Praktyki Zawodowej, szczegółowo określa czynności niezbędne do zrealizowania w każdym semestrze w Instytucji, w której student odbywa praktykę. Nabyte umiejętności praktyczne muszą być zgodne z kierunkiem studiów oraz w odniesieniu do efektów uczenia się dla kierunku ekonomia i dla obszaru nauk społecznych.

Począwszy od roku akademickiego 2021/2022 na Uczelni wprowadzono nowe druki, gwarantujące prawidłowy dobór instytucji przyjmującej, ocenę, hospitację oraz rozliczenie odbytych praktyk.

Wzory druków, które otrzymują do wypełnienia studenci znajdują się w *Dzienniku studenckich praktyk zawodowych*, dostępnym dla studentów na stronie Uczelni pod adresem <https://e.wseip.edu.pl/course/view.php?id=3717>.

W *dzienniku studenckich praktyk zawodowych* znajduje się *Skierowanie na studenckie praktyki zawodowe*, *Porozumienie w sprawie organizacji studenckiej praktyki zawodowej*, *Umowa powierzenia przetwarzania danych*, *Zaświadczenie* (dla osób odbywających praktyki w miejscu pracy), *Wniosek o zaliczenie studenckiej praktyki zawodowej*, *Wniosek o zaliczenie studenckiej praktyki zawodowej realizowanej w miejscu pracy oraz Zaświadczenie z oceny odbytej studenckiej praktyki zawodowej* (druk weryfikujący ocenę w skali 2,3,4,5), a także *potwierdzenie odbycia studenckiej praktyki zawodowej*.

Na podstawie *Zaświadczenia z oceny odbytej studenckiej praktyki zawodowej* wystawiane są oceny końcowe z każdego etapu praktyki. Osiągnięcie efektów uczenia się jest weryfikowane przez

osobę obserwującą pracę studenta w trakcie odbywania praktyki. Średnia z ocen wystawionych przez opiekuna praktyk z ramienia Instytucji przyjmującej, znajduje swoje odzwierciedlenie w *Sprawozdaniu z odbytych studenckich praktyk zawodowych*, sporządzonym przez opiekuna praktyk studenckich z ramienia Uczelni.

W ramach ustalenia zasad komunikacji kierunkowego opiekuna praktyk zawodowych z opiekunem praktyk w miejscu ich odbywania, obowiązuje Karta hospitacji studenckich praktyk zawodowych. Na zakończenie każdego kolejnego etapu, opiekunowie praktyk z ramienia Uczelni zobowiązani są do sporządzania Zestawienia odbytych hospitacji studenckich praktyk zawodowych.

Opiekunowie studenckich praktyk zawodowych z ramienia Uczelni zobligowani są do składania Sprawozdania z odbytych praktyk zawodowych. *Sprawozdanie* to zawiera dane dotyczące realizacji praktyk oraz wskaźniki w zakresie wykorzystania miejsc odbywania praktyk, efektywności realizacji praktyk, hospitacji oraz efektywności pracy opiekunów praktyk ze strony Uczelni.

W *sprawozdaniu* wykazywana jest także średnia ocena poszczególnych studentów odbywających praktykę, wystawiona przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni.

Warunkiem zaliczenia praktyki jest wywiązanie się z zadań i programu określonej praktyki, złożenie do opiekuna praktyk uzupełnionego Dziennika Studenckiej Praktyki Zawodowej studenta oraz przedłożenie stosownego zaświadczenia o dobytciu praktyki, zaświadczenia o zatrudnieniu lub innego dokumentu potwierdzającego zatrudnienie oraz złożenie wniosku o zaliczenie studenckiej praktyki zawodowej (stosowne dokumenty dostępne są na stronie e-uczelni, do której studenci mają bezpośredni dostęp).

Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 2 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Należy zweryfikować i uzupełnić karty przedmiotów o pozycje dotyczące metod dydaktycznych, mając dodatkowo na względzie powiązanie metod dydaktycznych z konkretnymi efektami uczenia się. Należy zadbać o właściwy dobór metod dydaktycznych do form realizacji przedmiotów i zakładanych efektów uczenia się.	Zweryfikowano i uzupełniono karty przedmiotów o pozycje dotyczące metod dydaktycznych w powiązaniu z konkretnymi efektami uczenia się (sylabus przedmiotu /modułu). Wdrożenie nowych kart przedmiotu nastąpi po zatwierdzeniu przez Wydziałową komisję ds. jakości kształcenia w nowym roku akademickim 2021/2022.
2.	Należy stosować i udokumentować wykorzystanie różnorodnych, specyficznych metod kształcenia, które zapewnią osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w	W celu udokumentowania stosowanych metod kształcenia, które zapewnią osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w szczególności efektów w zakresie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych,

	szczegółowości efektów w zakresie umiejętności, kompetencji społecznych.	wprowadzono do karty przedmiotu obowiązek wykazania przez prowadzącego stosowanych metod dydaktycznych w powiązaniu z efektami uczenia się. Metody te będą weryfikowane
3.	Należy udokumentować, że w doborze metod dydaktycznych na kierunku ekonomia o profilu praktycznym są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej.	i ocenianie pod kątem stosowania najnowszych osiągnięć dydaktyki akademickiej przez Podkomisję ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów.
4.	Należy urealnić program studiów tak, aby było możliwe uzyskanie przez studentów I stopnia osiągnięcie zamierzonych efektów znajomości języka obcego na poziomie B2, zaś studentów II stopnia B2+. Dotyczy to tak liczby godzin, form przedmiotu (eliminacja wykładu – II stopień), jak i metod kształcenia (które należy uzupełnić w dokumentacji).	W celu urealnienia programu studiów od nowego roku akademickiego zostanie wprowadzona zwiększona liczba godzin języka obcego na pierwszym stopnia kształcenia w liczbie 120 godzin dydaktycznych. Natomiast na drugim stopniu kształcenia, zostanie wprowadzony lektorat z przedmiotu komunikacja społeczna w języku angielskim, w zwiększonej liczbie godzin dydaktycznych, który będzie adekwatny do poziomu B2+ na studiach II stopnia.
5.	Praktyki zawodowe, to ważny przedmiot na każdym kierunku praktycznym. Należy opracować kartę tego przedmiotu, zwracając uwagę na przypisane mu efekty uczenia i sposób ich weryfikacji. Zaleca się opracowanie kryteriów, zasad regulujących zatwierdzanie miejsc praktyk, ich weryfikację, hospitację, dokonywanie oceny stopnia osiągnięcia efektów uczenia się z udziałem opiekuna praktyk w miejscu ich odbywania.	Opracowano kartę studenckich praktyk zawodowych z uwzględnieniem efektów uczenia się i sposobu ich weryfikacji. W zakresie zaleceń dotyczących opracowania kryteriów i zasad regulujących zatwierdzanie miejsca praktyki, ich weryfikację i hospitację, opracowano dokumenty umożliwiające zapobieganie nieprawidłowościom - Kryteria doboru i oceny instytucji przyjmującej studenta na praktykę studencką oraz arkusz potwierdzający hospitację praktyk.
6.	Zaleca się rozważyć, by praktyki jako przedmiot na kierunku praktycznym naprawdę istotny, zaliczane były na ocenę. Należy wprowadzić możliwość oceniania poszczególnych efektów uczenia nie tylko na zasadzie osiągnął/nie osiągnął, ale w szerszym zakresie, bowiem ewidentnie niektóre efekty można osiągnąć w większym lub mniejszym stopniu, co też powinno rzutować na ocenę końcową.	W dzienniku studenckich praktyk zawodowych zostanie wprowadzony druk pozwalający na ocenę (w skali 2,3,4,5) poszczególnych efektów uczenia się i na tej podstawie będzie wystawiana ocena końcowa z każdego etapu praktyki. Osiąganie efektów weryfikowane będzie przez osobę obserwującą pracę studenta w trakcie odbywania praktyki. Średnia z ocen wystawionych przez opiekuna praktyk z ramienia Instytucji w dzienniku studenckich praktyk zawodowych znajdzie swoje odzwierciedlenie w Sprawozdaniu z odbytych studenckich praktyk zawodowych sporządzonym przez opiekuna praktyk studenckich z ramienia Uczelni.
7.	Zaleca się, by osiągnięcie poszczególnych efektów uczenia się weryfikowane było przez osobę obserwującą pracę studenta w trakcie odbywania praktyk, to jest przedstawiciela pracodawcy.	Osiąganie poszczególnych efektów uczenia się będzie weryfikowane przez opiekuna praktyk z ramienia Instytucji przyjmującej studenta na praktykę. Dokonana ocena (w skali ocen od 2 do 5) będzie wpisywana do Dziennika studenckich praktyk zawodowych.
8.	Zaleca się ustalenie kryteriów, jakie powinny spełniać osoby odpowiadające za studentów w miejscu odbywania przez nich praktyk.	W celu ustalania kryteriów, jakie powinny spełniać osoby odpowiadające za studentów w miejscu odbywania przez nich praktyki, wprowadzono Kryteria doboru i oceny Instytucji przyjmującej studenta na praktykę zawodową.
		W ramach ustalenia zasad komunikacji kierunkowego opiekuna praktyk zawodowych z opiekunem praktyk w miejscu ich odbywania wprowadzono Kartę hospitacji

9.	Zaleca się ustalenie zasad komunikacji kierunkowego opiekuna praktyk zawodowych z opiekunem praktyk w miejscu ich odbywania.	studenckich praktyk zawodowych. Opiekunowie studenckich praktyk zawodowych z ramienia Uczelni zobligowani zostali również do składania Sprawozdania z odbytych praktyk zawodowych. Sprawozdanie to zawiera dane dotyczące realizacji praktyk oraz wskaźniki w zakresie wykorzystania miejsc odbywania praktyk, efektywności realizacji praktyk, hospitacji oraz efektywności pracy opiekunów praktyk ze strony Uczelni. W sprawozdaniu wykazywana jest także średnia ocena poszczególnych studentów odbywających praktykę, wystawiona przez opiekuna praktyk z ramienia Uczelni.
----	--	---

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 2:

Punktem wyjścia przy tworzeniu modelu i programu studiów jest praktyczny profil kształcenia z uwzględnieniem potrzeb rynku pracy, pozwalający na dyplomowanie profesjonalnych kadr dla nowoczesnej gospodarki.

Program studiów posiada unikalne walory, do których należą: zróżnicowana kadra dydaktyczna (pracownicy dydaktyczni, nauczyciele akademicki z doświadczeniem praktycznym oraz praktycy, w tym interesariusze zewnętrzni); system zróżnicowanych i elastycznych form zajęć.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Rekrutacja na kierunek *ekonomia* odbywa w trybie określonym przez Zarządzenie Rektora nr 34a/2021 z dnia 27 maja 2021 r. w sprawie określenia warunków, trybu oraz terminu rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji na studia w roku akademickim 2022/2023 . O przyjęcie na studia I stopnia mogą się ubiegać absolwenci szkół średnich posiadający świadectwo dojrzałości. O przyjęcie na studia II stopnia mogą ubiegać się absolwenci studiów wyższych posiadający dyplom ukończenia studiów, zgodnie z *Regulaminem szczegółowych zasad rekrutacji dla studentów podejmujących studia drugiego stopnia w Wyższej Szkole Ekonomii, Prawa i Nauk Medycznych im. prof. E. Lipińskiego w Kielcach (Zarządzenie Rektora nr 35a/2021 z dnia 27 maja 2021 r.)*. Wstęp na I i II stopień studiów jest wolny i następuje na podstawie dokumentów uprawniających do podjęcia studiów wyższych. Decyzję w sprawie przyjęcia podejmuje Dziekan Wydziału Ekonomii i Zarządzania.

Podstawę przyjęcia na studia stanowić może potwierdzenie efektów uczenia się uzyskane w procesie uczenia się poza systemem studiów osobom ubiegającym się o przyjęcie na studia na określonym kierunku, poziomie i profilu przewidziane w odrębnej procedurze (*wydziałowa Procedura nr 17 uznawania efektów uczenia się zdobywanych przez kandydatów na studia poza procesem dydaktycznym z dnia 1 października 2021 r., zgodna z Regulaminem uznawania efektów uczenia się, stanowiąca załącznik do Uchwały Senatu nr 3/2015 z dnia 30 kwietnia 2015 r.*).

Rekrutacja na kierunku *ekonomia* dla studiów I i II stopnia prowadzona jest jeden raz w ciągu roku kalendarzowego w okresie i na zasadach określonych w Regulaminie Studiów.

Szczegółowe informacje o rekrutacji znajdują się na stronie internetowej Akademii Nauk Stosowanych im. prof. E. Lipińskiego (ANS) oraz w informatorze dla kandydatów na studia. Warunkiem dopuszczenia kandydata do postępowania rekrutacyjnego jest rejestracja za pomocą portalu elektronicznego na stronie internetowej Uczelni www.wsepinm.edu.pl – menu „rekrutacja” i osobiste złożenie kompletu dokumentów do Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej. Po dokonaniu rejestracji za pomocą portalu elektronicznego kandydat zobowiązany jest do złożenia dokumentów w Uczelni w terminie zgodnym z Regulaminem Studiów. Szczegółowe zasady rekrutacji na określony rok akademicki są podawane do publicznej wiadomości, poprzez umieszczenie na stronie internetowej Uczelni oraz są zamieszczone w informatorze dla kandydatów na studia. Organizacja i sposób przeprowadzenia postępowania kwalifikacyjnego uwzględnia szczególne potrzeby kandydatów na studia, będących osobami niepełnosprawnymi. Odmowa przyjęcia na studia następuje w drodze decyzji administracyjnej. Studentowi przysługuje prawo do odwołania się od tej decyzji.

W przypadku studiów II stopnia, kandydaci – absolwenci studiów I stopnia, którzy nie uzyskali kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych zobligowani są do ich uzupełnienia w ramach tzw. okresów wyrównawczych, trwających nie dłużej niż trzy semestry. Efekty uczenia się objęte okresem wyrównawczym student zobowiązany jest uzyskać nie później niż przed rozpoczęciem ostatniego semestru studiów drugiego stopnia (Załącznik nr 1/2022 do uchwały Senatu WSEPiNM w Kielcach z dnia 10 czerwca 2022 r.).

Przyjęcie w poczet studentów Uczelni następuje z chwilą immatrykulacji i złożenia ślubowania. Po przyjęciu w poczet studentów Uczelni student otrzymuje indeks i legitymację studencką (od 01.10.2017 r. indeks elektroniczny). Legitymację studencką otrzymują również studenci zagraniczni odbywający studia w Uczelni. Dokumentacja przebiegu studiów gromadzona jest w aktach osobowych studenta i prowadzona jest przez dziekanat zgodnie z odrębnymi przepisami. Rok akademicki rozpoczyna się 1 października i trwa do 30 września następnego roku kalendarzowego.

Regulamin Studiów określa organizację i tok studiów oraz zasady uznawania efektów uczenia się. Szczegółową organizację roku akademickiego w Uczelni ustala corocznie Rektor (*Zarządzenie nr*

3/2022 z dnia 10 maja 2022 r.) określając terminy rozpoczęcia i zakończenia zajęć dydaktycznych, czas trwania sesji egzaminacyjnych oraz okresy wakacji. Ustalenia te podawane są do wiadomości najpóźniej na dwa tygodnie przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego. Rektor może określić dni wolne od zajęć dydaktycznych jako tzw. *dni rektorskie*. Plany i programy studiów, szczegółowe harmonogramy zajęć dydaktycznych i sesji egzaminacyjnej zatwierdza Dziekan Wydziału, a następnie podawane są do wiadomości studentów nie później niż na tydzień przed rozpoczęciem odpowiednio semestru (zjazdu na studiach niestacjonarnych) i sesji egzaminacyjnych, i umieszczane na tablicach ogłoszeń oraz na platformie internetowej Uczelni. Wykazy obowiązujących w danym semestrze i roku studiów egzaminów, zaliczeń, praktyk oraz innych obowiązków, wynikających z planu i programu studiów podawane są do wiadomości studentów w terminie najpóźniej na dwa tygodnie przed rozpoczęciem nowego roku akademickiego. Zapisy na zajęcia przedstawione do wyboru studentom są organizowane w sposób umożliwiający ich podjęcie. Dopuszcza się możliwość honorowania programu studiów innych szkół wyższych, zgodnych z efektami uczenia się, określonymi dla danego kierunku studiów. Decyzję w tym zakresie podejmuje Dziekan Wydziału. Uczestniczenie studenta w zajęciach dydaktycznych, w ćwiczeniach, seminariach, konwersatoriach, projektach jest obligatoryjne. Jest on zobowiązany do terminowego uzyskiwania zaliczeń, odbywania praktyk, składania egzaminów i wypełniania innych obowiązków wynikających z toku studiów. Nieobecność studenta na zajęciach może być usprawiedliwiona zaświadczeniem lekarskim lub innym dowodem usprawiedliwiającym jego nieobecność.

Warunki oraz tryb uzyskania zaliczenia podawane są do wiadomości studentom przez prowadzących zajęcia. Zaliczenia zajęć dokonuje prowadzący, na podstawie uzyskanych przez studenta efektów uczenia się. Egzamin może być przeprowadzony w formie ustnej lub pisemnej. Forma egzaminu, jego zakres oraz wykaz materiałów źródłowych i podręczników niezbędnych do przygotowania się do egzaminu winny być podane do wiadomości studentom na początku zajęć z danego przedmiotu. Student zgłaszający się na egzamin winien posiadać kartę okresowych osiągnięć studenta. Warunkiem przystąpienia do egzaminu jest zaliczenie ćwiczeń (warsztatów, konwersatorium, itp.) przewidzianych dla danego przedmiotu w planie studiów. Student, który otrzymał z egzaminu ocenę niedostateczną ma prawo do zdawania dwóch egzaminów poprawkowych. Student, który nie przystąpił do egzaminu w ustalonym terminie bez usprawiedliwionej przyczyny otrzymuje ocenę niedostateczną. Student, który nie przystąpił do egzaminu z uzasadnionych przyczyn, zachowuje prawo do złożenia egzaminu w innym terminie wyznaczonym przez egzaminatora, pod warunkiem zgłoszenia się do egzaminatora niezwłocznie po ustąpieniu przyczyn nieobecności.

Przy egzaminach i zaliczeniach stosuje się następujące oceny:

Bardzo dobry	5,0
Dobry plus	4,5
Dobry	4,0
Dostateczny plus	3,5
Dostateczny	3,0
Niedostateczny	2,0

Brak wpisu z egzaminu (zaliczenia) bez uzasadnionych przyczyn oznacza ocenę niedostateczną. Wyniki ze wszystkich zaliczeń i egzaminów wpisywane są do indeksu, karty okresowych osiągnięć studenta i protokołów dostępne są dla studenta na platformie internetowej Uczelni (euczelnia.wseip.edu.pl) po uprzednim zalogowaniu się. Średnią ocen oblicza się jako średnią arytmetyczną wszystkich ocen z egzaminów i zaliczeń, w tym ocen niedostatecznych, uzyskanych w danym semestrze lub roku akademickim. Zaliczenia bez oceny (zal.) nie są uwzględniane. W przypadku studentów, którzy przenieśli się na dany kierunek z innej uczelni lub z innego kierunku lub ze studiów niestacjonarnych na stacjonarne albo odwrotnie, do średniej, wlicza się oceny uzyskane w poprzedniej uczelni, kierunku lub systemie studiów. Wszystkie przedmioty objęte są punktacją ECTS. Punktacja ECTS przyporządkowuje poszczególnym przedmiotom punkty na podstawie nakładu pracy poniesionego przez studenta. Liczba punktów ECTS przewidziana programem studiów dla zaliczenia semestru studiów wynosi minimum 28 punktów, a dla zaliczenia roku studiów minimum 60 punktów.

W szczególnych przypadkach zaliczenia może dokonać inny nauczyciel akademicki tej samej specjalności wskazany przez Dziekana. Egzamin przeprowadza nauczyciel akademicki wykładający dany przedmiot. W uzasadnionych przypadkach Dziekan może upoważnić do przeprowadzenia egzaminu innego nauczyciela akademickiego tej samej specjalności. W sprawach dot. zaliczeń studentowi przysługuje prawo odwołania się do Dziekana, w terminie 14 dni od daty wpisu lub odmowy jego dokonania. Dziekan, na uzasadniony wniosek studenta np. o braku obiektywnej oceny jego wiadomości, może zarządzić komisyjne sprawdzenie wiedzy studenta. W tym celu powołuje komisję do przeprowadzenia komisyjnego zaliczenia. W przypadku nieuzyskania przez studenta zaliczenia komisyjnego, Dziekan podejmuje decyzję o skierowaniu na powtarzanie semestru lub skreśleniu z listy studentów.

W przypadku uzyskania oceny niedostatecznej z drugiego egzaminu poprawkowego, na uzasadniony wniosek studenta, złożony w ciągu 14 dni od daty ogłoszenia wyników, Dziekan może

zarządzić egzamin komisyjny. Przystąpienie do egzaminu komisyjnego wyklucza możliwość wyrażenia zgody przez Dziekana na warunkowe kontynuowanie studiów w następnym semestrze. Egzamin komisyjny jest egzaminem ustnym. Pytania egzaminacyjne ustala komisja. Dziekan może wyrazić zgodę na egzamin komisyjny w formie pisemnej. W egzaminie uczestniczy przedstawiciel samorządu studenckiego i opiekun roku. W przypadku otrzymania oceny niedostatecznej z egzaminu komisyjnego Dziekan podejmuje decyzję o skierowaniu na powtarzanie semestru studiów lub skreśleniu z listy studentów.

W stosunku do studenta, który nie zaliczył semestru, Dziekan podejmuje decyzję o warunkowym zezwoleniu na podjęcie studiów w semestrze następnym (na wniosek studenta), skierowaniu na powtarzanie semestru studiów lub skreśleniu z listy studentów. Zasady, warunki i tryb dyplomowania na każdym poziomie studiów zostały określone w Regulaminie Studiów.

Studentów rozpoczynających studia I stopnia na kierunku *ekonomia* od 1 października 2019 r. zgodnie z Ustawą z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018 poz. 1668), Regulaminem Studiów oraz Uchwałą Rady Wydziału nie obowiązuje praca dyplomowa. Pytania na egzamin dyplomowy opracowywane i zatwierdzane są przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Egzamin dyplomowy na studiach I stopnia przeprowadzany jest zgodnie z *Regulaminem egzaminu dyplomowego na Wydziale Ekonomii i Zarządzania WSEPiNM dla kierunku ekonomia, finanse i rachunkowość, zarządzanie i coaching – studia I stopnia* zatwierdzonym *Zarządzeniem Dziekana nr 32/2021/2022 z 1 lutego 2022 r.*

Studenci II roku studiów magisterskich składają egzamin dyplomowy. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu dyplomowego jest spełnienie warunków zawartych w *Regulaminie przygotowywania prac dyplomowych oraz organizacji procesu dyplomowania na Wydziale Ekonomii i Zarządzania WSEPiNM* zatwierdzonych *Zarządzeniem Dziekana Wydziału Ekonomii i Zarządzania nr 27 z dnia 30 czerwca 2021 r.*, a w szczególności uzyskanie efektów uczenia się (poprzez pozytywne zaliczenie wszystkich przedmiotów i praktyk oraz złożenie wszystkich egzaminów przewidzianych w planie studiów i programie nauczania), uzyskanie pozytywnej oceny pracy dyplomowej od promotora i recenzenta, uregulowanie wszystkich zobowiązań wobec uczelni. Egzamin dyplomowy odbywa się w ustalonym przez Dziekana terminie przed powołaną przez Dziekana komisją, której przewodniczy osobiście lub upoważniony przez niego nauczyciel akademicki co najmniej ze stopniem naukowym doktora. Poza przewodniczącym w skład komisji wchodzi promotor oraz recenzent pracy.

Egzamin dyplomowy (zarówno na studiach I jak i II stopnia) jest egzaminem ustnym. Z przebiegu egzaminu sporządza się protokół, który podpisują członkowie komisji. Ukończenie studiów następuje po uzyskaniu pozytywnej oceny z egzaminu dyplomowego.

W przypadku przygotowywania pracy dyplomowej, podlega ona sprawdzeniu w Jednolitym

Systemie Antyplagiatowym (zgodnie z uczelnianą Procedurą nr 1/2019). Wykaz osób prowadzących seminaria dyplomowe podawany jest do wiadomości studentów co najmniej na dwa tygodnie przed terminem, w którym dokonywane są zapisy na seminaria dyplomowe. Oceny pracy dyplomowej dokonuje w formie recenzji pisemnej wyznaczony przez dziekana recenzent.

Niełożenie w ostatecznym terminie pracy dyplomowej lub egzaminu dyplomowego powoduje skreślenie z listy studentów.

W celu zapewnienia odpowiedniego poziomu jakości prac dyplomowych przyjęto wydziałową *Procedurę nr 9 Wewnętrznej oceny jakości prac dyplomowych*, która uregulowała sposób zapewnienia wysokiej jakości prac, funkcjonujący od 2007 r. Każdorazowo po zakończeniu roku akademickiego w sposób losowy wybiera się od 3 do 10 prac do „superrecenzji” sporządzanej przez najbardziej doświadczoną kadrę dydaktyczną wydziału. Prace poddawane są recenzji w taki sposób, aby superrecenzent nie wiedział kto jest promotorem i recenzentem pracy. Wyniki superrecenzji omawiane są na Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. W przypadku oceny negatywnej promotor i recenzent muszą ustosunkować się do superrecenzji. Ponadto *Podkomisja ds. procesu dyplomowania*, sprawuje szczególny nadzór nad pracami dyplomowymi (Procedura Wydziałowa nr 14 przebiegu procesu dyplomowania zgodna z Regulaminem przygotowania prac dyplomowych oraz organizacji procesu dyplomowania na Wydziale Ekonomii i Zarządzania WSEPiNM w Kielcach nr 27 z 30 czerwca 2021 r.), obejmujący (oprócz wspomnianych superrecenzji) następujące etapy:

1. Ustalenie obsady seminarium dyplomowego (proponowania i zatwierdzania promotorów i recenzentów prac dyplomowych);
2. Zatwierdzanie tematów prac dyplomowych, kryteriów ich oceny etapowej i końcowej, wraz z uwzględnieniem metod badawczych odnoszących się do podjętej tematyki (w celu zapewnienia ich zgodności z kierunkiem, specjalnością oraz profilem kształcenia).

Sposób monitorowania postępów studentów (tj. liczby kandydatów, przyjętych na studia, odsiewu studentów, udzielonych warunków, liczby studentów kończących studia w terminie itp.) odbywa się w sposób systematyczny i powtarzalny. Służą temu sprawozdania - analizy z działalności Wydziału za dany rok akademicki. W sprawozdaniach tych zawsze jedna teza poświęcona jest progresji studentów w zakresie osiągania efektów kształcenia. Analizie poddawana jest progresja studentów na kierunku tj. liczba studentów, która uzyskała pozytywną ocenę w pierwszym terminie, liczba osób, która w pierwszym terminie nie zaliczyła sesji egzaminacyjnej, liczba osób które złożyły podania o przedłużenie sesji egzaminacyjnej. Monitorowanie odbywa się poprzez dostęp do bazy danych i służy m.in. do weryfikacji metod działań marketingowych w zakresie współpracy ze szkołami ponadgimnazjalnymi, podejmowania przedsięwzięć w zakresie rozszerzania oferty edukacyjnej i jej wzbogacania, doboru kadry dydaktycznej, polepszania jakości pracy Zespołu Rekrutacyjnego itp.

Poprzez anonimową elektroniczną ankietę (zamieszczoną na platformie moodle Akademii Nauk Stosowanych im. E. Lipińskiego) monitorowane są także powody, dla których studenci wybrali tę Uczelnię. Z badań wynika, że niezmiennie jako główny czynnik wskazywane są oferta programu kształcenia, kadra dydaktyczna i bardzo dobra organizacja procesu dydaktycznego.

Zasady dokumentacji i weryfikacji efektów uczenia się zostały szczegółowo określone w uczelnianym Systemie Zapewnienia Jakości Kształcenia w Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach (Uchwała Senatu nr 8/2022) oraz w Wydziałowych Procedurach Jakości Kształcenia. Sposoby oceniania osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów kierunku *ekonomia*, studia I i II stopnia, zostały szczegółowo zapisane w sylabusach przedmiotowych i są monitorowane na podstawie sporządzanej co roku Analizy systemu weryfikacji efektów uczenia się, która podlega ewaluacji w trakcie prac Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Metodami weryfikacji efektów uczenia się, uzyskiwanych w procesie kształcenia na poziomie przedmiotu (forma określona w sylabusie) może być egzamin pisemny, egzamin ustny, test, praca pisemna, esej, prezentacja multimedialna, referat, inne. Przewidziano również możliwość stosowania prac etapowych, takich jak: projekty indywidualne i grupowe, raporty z zajęć warsztatowych, eseje, prezentacje. Prace egzaminacyjne są przechowywane przez Dziekanat Uczelni. Dokumentacja z praktyk jest przechowywana w teczce personalnej studenta. Prace dyplomowe wraz z protokołem i recenzją są dokumentowane i archiwizowane zgodnie z Rozporządzeniem MNiSW.

Program studiów przewiduje możliwość wyboru języka obcego. Studenci mają do wyboru dwa podstawowe języki (angielski, niemiecki). Znajomość języka angielskiego jest wpisana w efektach uczenia na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego na pierwszym poziomie studiów i B2+ na drugim poziomie. Weryfikacja kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego, odbywa się na drodze zastosowania takich form sprawdzania, jak ćwiczenia, zadania i udział w dyskusji. Osiąganie efektów uczenia się w zakresie zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych jest weryfikowane jest poprzez ćwiczenia, zadania, projekty zespołowe i udział w dyskusji.

Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 3 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Należy dostosować metody weryfikacji do zakładanych efektów uczenia się mając na względzie formy prowadzonych	Dokonano korekty kart przedmiotu pod kątem ujęcia w nich metod weryfikacji osiąganych przez studenta zakładanych efektów uczenia się w stosunku do form prowadzonych zajęć dydaktycznych oraz specyfiki przedmiotu. Proces ten

	zajęć dydaktycznych, jak i specyfiki przedmiotów.	nadzorowany jest przez <i>Podkomisję ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów</i> na podstawie zmodyfikowanych kart przedmiotu, składanych przez prowadzących zajęcia. Podkomisja weryfikuje osiągnięte przez studentów efekty zawarte w pracach etapowych i egzaminacyjnych oraz innych formach weryfikacji efektów uczenia się. Zatwierdzanie kart przedmiotu następuje przez Dziekana Wydziału na podstawie opinii <i>Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia</i> .
2.	Należy stworzyć procedurę przeprowadzenia oceny opanowania przez studentów praktycznych umiejętności, związanych z przygotowaniem zawodowym oraz kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy i dokumentować wyniki przeprowadzonych ocen.	Ocena opanowania przez studentów praktycznych umiejętności, związanych z przygotowaniem zawodowym oraz kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy dokonywana jest w oparciu o wyniki badań Ogólnopolskiego systemu monitorowania Ekonomicznych Losów Absolwentów szkół wyższych i uwzględniana jest podczas dyskusji w sprawie uaktualniania programów studiów. Uwzględniana jest w systemie weryfikacji zdobywanych efektów uczenia się dla kierunku <i>ekonomia</i> i zawarta w sporządzanej co roku Analizie systemu weryfikacji efektów uczenia się.
3.	Należy dokonać regularnego przeglądu opieki promotorskiej, jak również oceny prac etapowych, dyplomowych, itp. Potrzebna jest kontrola jakości w tym względzie.	W ramach funkcjonowania <i>Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia</i> (o czym wspomniano w punkcie 1.), powołano <i>Podkomisję ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów</i>, której jednym z celów działania jest weryfikacja osiągniętych przez studentów efektów zawartych w pracach etapowych. Efekty pracy podkomisji są omawiane i opiniowane na podstawie sprawozdania składanego do <i>Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia</i> oraz zatwierdzane przez Dziekana Wydziału. W ramach funkcjonowania <i>Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia</i>, powołano też <i>Podkomisję ds. procesu dyplomowania</i>, która opracowała i wdrożyła nowe zasady dyplomowania ze szczególnym uwzględnieniem nadzoru nad pracami dyplomowymi obejmującego następujące etapy: 1. Ustalenie obsady seminarium dyplomowego (proponowania i zatwierdzania promotorów i recenzentów prac dyplomowych); 2. Zatwierdzanie tematów prac dyplomowych, kryteriów ich oceny etapowej i końcowej, wraz z uwzględnieniem metod badawczych odnoszących się do podjętej tematyki (w celu zapewnienia ich zgodności z kierunkiem, specjalnością oraz profilem kształcenia); 3. Okresowe superrecenzje, nakierowane na ocenę jakości prac, zwłaszcza pod kątem spełnienia wszystkich wymogów stawianych pracom dyplomowym ujętych w nowej procedurze dyplomowania; Efekty pracy podkomisji są omawiane i opiniowane na podstawie sprawozdania składanego do <i>Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia</i> oraz zatwierdzane przez Dziekana Wydziału.

4.	Należy podjąć działania (najlepiej o charakterze systemowym) angażujące studentów do współpracy przy tworzeniu publikacji naukowych, przedsięwzięciach, inicjatywach, które dałyby im możliwości wyróżnienia, dokonań w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla kierunku.	W zakresie angażowania studentów do współpracy przy tworzeniu publikacji naukowych Podkomisja ds. procesu Dyplomowania opiniuje co roku prace studentów, zgłoszone przez promotorów, do konkursu na najlepszą pracę. Po pozytywnej weryfikacji, wspomniane prace są publikowane w Zeszytach Studenckich. W ramach angażowania studentów do współpracy przy przedsięwzięciach, inicjatywach, które dałyby im możliwości wyróżnienia dokonań w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej, właściwych dla kierunku na Wydziale Ekonomii i Zarządzania funkcjonują trzy koła naukowe Koło Młodych Ekonomistów, Akademia Rozwoju Osobowości i Klub Profesjonalnego Mówcy.
----	--	---

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Kadra prowadząca zajęcia na kierunku *ekonomia*, na I i II stopniu kształcenia w roku akademickim 2022/2023 liczy 28 nauczycieli akademickich, w tym 4 profesorów, 13 doktorów i 11 magistrów.

Wśród zatrudnionej kadry są zarówno osoby pracujące na podstawie umowy o pracę, jak i na umowę zlecenie. Kadra dydaktyczna tworzona jest przez wysokiej klasy specjalistów teoretyków i praktyków reprezentujących dziedzinę nauk społecznych i odpowiadające jej dyscypliny naukowe, zgodne z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 20 września 2018 r. *w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych*:

Lp.	Dziedzina nauki/sztuki	Dyscyplina naukowa/artystyczna
1.	nauki społeczne	1) ekonomia i finanse 2) nauki o komunikacji społecznej i mediach 3) nauki o polityce i administracji 4) nauki o zarządzaniu i jakości 5) nauki prawne 6) nauki socjologiczne 7) psychologia 8) pedagogika
2.	nauki ścisłe i przyrodnicze	1) matematyka
3.	nauki inżynierijsko-techniczne	1) inżynieria mechaniczna

Uwzględniając praktyczny profil kształcenia, przy obsadzie zajęć przestrzega się zasady, aby zajęcia przygotowujące do osiągnięcia kompetencji praktycznych, były realizowane przez nauczycieli z dużym doświadczeniem i dorobkiem praktycznym. Dlatego też wykładowcy prowadzący zajęcia, to osoby znające bieżące uwarunkowania i potrzeby rynku, w zakresie praktycznego przygotowania studentów zarówno do życia w warunkach współczesnego świata, jak i wykonywania pracy zawodowej oraz aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Kadra wykładowców, prowadząca zajęcia na kierunku *ekonomia*, podejmuje szereg działań integracyjnych ze środowiskiem lokalnym, aby umożliwić studentom poszerzanie wiedzy oraz nabywanie nowych kompetencji i umiejętności praktycznych.

Kadra prowadząca zajęcia posiada kompetencje dydaktyczne umożliwiające prawidłową realizację zajęć. Podlega regularnym i systematycznym ocenom dokonywanym podczas hospitacji zajęć dydaktycznych, które przeprowadza Dziekan Wydziału lub osoba przez niego wyznaczona.

Ponadto kadra dydaktyczna jest oceniana na bieżąco przez studentów w ramach elektronicznej ankietyzacji umieszczonej na platformie internetowej uczelni w trakcie trwania roku akademickiego (ankieta dla studentów) lub po zakończonym procesie kształcenia (ankieta dla absolwentów) oraz poprzez współpracę starostów z opiekunami grup studenckich na poszczególnych latach i stopniach kształcenia.

Ważnym elementem polityki kadrowej Uczelni jest zatrudnianie nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia, którzy łączą działalność dydaktyczną z działalnością zawodową i współpracą z otoczeniem biznesowym. Skład wysoko wykwalifikowanej kadry naukowo-dydaktycznej stanowią, obok cenionych pracowników naukowych, nauczyciele akademicy i praktycy. To przede wszystkim osoby posiadające wieloletnie doświadczenie zawodowe zdobyte poza instytucjami szkolnictwa wyższego. Przedmioty na kierunku *ekonomia* wykładane są przez następujących pracowników Wydziału: profesorów tytularnych, doktorów habilitowanych, doktorów i magistrów.

Pracownicy badawczo-dydaktyczni i dydaktyczni

dr hab. Andrzej Szplit

Jest autorem ponad 100 artykułów naukowych i kilku książek, m.in.: *Od efektu Ringelmann'a do redukcji kosztów sieci relacyjnych* Komitet Nauk Organizacji i Zarządzania PAN i UE we Wrocławiu 2016. *Kielecka Szkoła Instytucjonalna w Zarządzaniu, Wyższa Szkoła Bankowa Gdańsk* 2016. *Czy roboty pozbawią nas pracy? W poszukiwaniu ładu gospodarowania [w:]* *Ekonomia przyszłości Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie* 2018.

Kierował projektem zagranicznym, współpracował w kilku projektach międzynarodowych, kierował kilkoma projektami, w tym KBN – Aktywność podatkowa w zarządzaniu przedsiębiorstwem Jest

redaktorem naczelnym czasopisma naukowego *Miscellanea oeconomicae* (9pkt). Posiada publikacje w czasopismach zagranicznych i krajowych (Ekonomista, Ekonomika i organizacja przedsiębiorstwa, Newsletter Uniwersytetu Ekonomicznego w Wiedniu, Mittweida i innych). W Polskim Towarzystwie Ekonomicznym pełni funkcję członka Prezydium Zarządu Krajowego i prezesa Zarządu Oddziału w Kielcach. Jest przewodniczącym Sekcji Techniczno-Ekonomicznej Kieleckiego Towarzystwa Naukowego, członkiem Kapituły Nagrody Marszałka Świętokrzyskiego.

Dorobek za okres od 2019 do 2022 roku składa się z publikacji 9 rozdziałów w monografiach, w tym czterech międzynarodowych. Jedno opublikowane w ramach Szkoły Zarządzania PAN i wydane przez SGH zostało wyróżnione umieszczeniem na czołowym miejscu monografii. Jedna publikacja została przyjęta na Kongres Ekonomistów Polskich i opublikowana w roku 2021. Publikacja ta jest wynikiem badań nad studiami i działalnością społeczną profesora Edwarda Taylora. Jestem autorem zrealizowanego pomysłu nadania ulicy w Kielcach imienia wybitnego kielczanina i wybitnego uczonego Edwarda Taylora. Wyniki badań skłoniły Centralę Narodowego Banku Polskiego Departament Pamięci Pieniądza do zlecenia mi napisania monografii o profesorze Taylorze, jako twórcy polskiej bankowości. Monografia została przyjęta przez Zarząd NBP do druku w roku 2022. Za rozdział Partnerstwo publiczno-prywatne skuteczną hybrydą społeczno-ekologicznego gospodarowania w Studiach i Pracach Kolegium Zarządzania i Finansów SGH otrzymał nagrodę Rektora SGH w roku 2022.

Jeden artykuł został zamieszczony w Biuletynie Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, punktowanym periodyku o zasięgu krajowym. Byłem współautorem monografii poświęconej działalności wybitnej ekonomistki prezesa Zarządu Krajowego PTE prof. Elżbiety Mączyńskiej. Był recenzentem dwu opiniotwórczych i punktowanych czasopism: kwartalnika Bezpieczeństwo, Teoria i Praktyka red A. Chodzyński 4/2018 i kwartalnika Biuletyn Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego, nr 4 /2019.

Jest współautorem monografii Zarządzanie w politykach publicznych, która będzie przydatna dla studentów przygotowujących się do opanowania wiedzy z dziedziny New Public Management. W roku akad. 2018/2019 był promotorem 1 pracy doktorskiej, obronionej na Wydziale Prawa i Nauk Społecznych Uniwersytetu Jana Kochanowskiego - dr Beata Studniarek, tytuł doktoratu: Partnerstwo publiczno-prywatne. Polityczne i gospodarcze uwarunkowania konstytucyjnego ujęcia SGR w Polsce i 1 recenzji doktorskiej dla Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie – doktorantka: Agnieszka Mazurek-Czarnecka, tytuł doktoratu: Skuteczność bezpośrednich instrumentów pomocy publicznej dla przedsiębiorców rozpoczynających działalność gospodarczą.

dr hab. Marek Pawełczyk

Autor ponad 130 publikacji naukowych, w tym ok. połowa dotyczy zagadnień akumulacji energii w systemach transportowych, ok. 40 wystąpień na konferencjach i seminariach. Promotor 2 rozprawy doktorskiej (zakończonych obronami w 2012 i 2019 roku)

Recenzent dorobku na tytuł profesora nauk technicznych (Uniwersytet Żyliński – Żylina, Słowacja)

Recenzent dorobku na uzyskanie stopnia doktora habilitowanego (Politechnika Gdańska)

Recenzent ponad 20 rozpraw doktorskich (Uniwersytet Żyliński – Żylina, Słowacja, Politechnika Warszawska, Politechnika Lubelska, Politechnika Radomska. Kierownik 14 projektów badawczych, w tym 10 projektów ukierunkowanych na efektywne wykorzystanie energii w systemach transportowych i zastosowanie magazynowania energii Członek rad naukowych wielu konferencji, m.in. „Pojazdy Szynowe”, MET, „InnoRail”, Logitrans, Automotive Safety.

dr hab. Dorota Burzyńska

Autorka wielu publikacji naukowych z zakresu finansów przedsiębiorstw i sektora publicznego. Posiada szereg kwalifikacji zdobytych na szkoleniach z zakresu posługiwania się nowymi technikami w procesie kształcenia. Szkolenia z zakresu wykorzystywania baz danych i opracowań statystycznych. Doświadczenie zawodowe 30 letnie. Współpraca z firmami doradczymi dla przedsiębiorstw. Współpraca z samorządem terytorialnym w ramach realizowanych projektów badawczych. Zajęcia ćwiczeniowe, konwersatoryjne, seminaria, warsztaty i wykłady.

dr inż. Robert Kowal

Teoretyk i praktyk z zakresu ilościowej analizy zjawisk/procesów ekonomicznych i finansowych. W szczególności chodzi o matematyczne modelowanie tych zjawisk, a ściślej o modele ekonometryczne. Wynikiem prac są przygotowane dwie monografie obejmujące wybrane aspekty modeli regresji liniowej prostej i regresji liniowej wielorakiej. W zakresie doświadczenia zawodowego odbycie kursów w firmie Statsoft w zakresie obsługi programu Statistica, który jest bezapelacyjnie liderem oprogramowania w zakresie analizy danych liczbowych oraz uczestnictwo w kilkunastu konferencjach i pokazach w zakresie nowoczesnego oprogramowania finansowo-księgowego do zastosowania w małych, średnich i dużych przedsiębiorstwach. Prowadzone zajęcia z informatyki na kursach dla biegłych rewidentów, które niewątpliwie pozwoliły uzyskać nowe kwalifikacje.

Trener oraz szkoleniowiec na kursach z zakresu technologii informatycznych organizowanych dla Biegłych Rewidentów przez Stowarzyszenie Księgowych w Kielcach. Specjalizuje się również w ramach prowadzonej działalności gospodarczej w poniższych zakresach:

- specyfika i filozofia działania małej firmy

- specyfika pracy z personelem (Human Resources)
- specyfika prowadzenie księgowości w pełnym zakresie
- specyfika systemu obsługi kadrowej
- specyfika systemu informacyjnego w firmie
- specyfika systemu informatycznego w firmie

dr Grażyna Tatka

W 2008 r. w I edycji konkursu, uzyskała tytuł Honorowy Profesor Oświaty, najwyższy stopień awansu zawodowego nauczycieli.

Zainteresowania naukowe dr Grażyny Tatka koncentrują się wokół zagadnień: ekonomii, finansów, rachunkowości finansowej, podatkowej i zarządczej. Zna biegle język niemiecki. W 2000 r. zdała egzamin II stopnia Zentrale Mittelstufenprüfung. Od 2006 r. jest egzaminatorem do przyznawania kwalifikacji zawodowych w zawodzie: technik ekonomista i technik handlowiec. Również od 2006 r. jest rzeczoznawcą ze strony Ministra Edukacji Narodowej, w sprawie dopuszczania do użytku szkolnego, podręczników do nauczania przedmiotów zawodowych na poziomie technikum i szkoły policealnej. Jest członkiem Komitetu Głównego i Jury Olimpiady Wiedzy Ekonomicznej w Warszawie i członkiem Jury Komitetu Okręgowego Olimpiady Statystycznej w Kielcach. Aktywnie współpracuje ze środowiskiem lokalnym, będąc członkiem PTE i SKwP.

Czynnie uczestniczy w licznych konferencjach, kursach, seminariach, szkoleniach, warsztatach i projektach. Jest autorką wielu publikacji naukowych z dziedziny ekonomii, finansów, rachunkowości finansowej i podatkowej. Osobiście przeprowadza również różne szkolenia dla studentów, (aktualizując) zachodzące zmiany m.in. w podatkach. Jest inicjatorem współpracy uczelni z C.I.K w Warszawie, w ramach której, studenci uczestniczą w warsztatach prowadzonych przez eksperta w.w. organizacji oraz przystępują do egzaminu na certyfikat księgowego, osiągając rokrocznie zdawalność powyżej 90 proc. Tym samym ANS w Kielcach otrzymała status partnera merytorycznego programu C.I.K. Od 13 lat jest opiekunem naukowym Koła Młodych Ekonomistów, rozwija zainteresowania studentów nowoczesną wiedzą ekonomiczną, przygotowując ich do udziału w Świętokrzyskim Konkursie wiedzy z rachunkowości dla szkół wyższych. Studenci godnie reprezentują uczelnię, osiągają wymierne efekty, zdobywając liczne nagrody i wyróżnienia w poszczególnych edycjach konkursu.

dr Wioletta Tokarska – Ołownia

Doktor nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii. Autorka wielu artykułów oraz współautorka i realizator projektu edukacyjnego Budżet nastolatka – konsumpcja a oszczędzanie

współfinansowanego ze środków NBP, a także projektów edukacji ekonomicznej dzieci i dorosłych Przedsiębiorczość – Kapitał Przyszłości. Posiada doświadczenie w prowadzeniu własnej działalności gospodarczej, zarządzaniu finansami, prowadzeniu rachunkowości w przedsiębiorstwie, organizacji misji gospodarczych, doradztwie biznesowym, trenerstwie w zakresie przygotowywania biznesplanów, tworzeniu, realizacji i kierowaniu projektami; jest członkiem stowarzyszenia Centrum Edukacji ProHarmonia w Kielcach. Prowadzi (bądź prowadziła) wykłady i/lub ćwiczenia z następujących przedmiotów: mikroekonomia, makroekonomia, ekonomia międzynarodowa, ekonomia menedżerska, historia myśli ekonomicznej, polityka gospodarcza, seminarium dyplomowe (na studiach I i II stopnia oraz studiach podyplomowych). Jest opiekunem wielu prac dyplomowych (licencjackich, magisterskich), również wyróżnionych, np. w ramach studiów podyplomowych Mechanizmy funkcjonowania strefy euro organizowanych przez NBP; stworzyła i opiekowała się kołem naukowym (dwaj wychowankowie rozpoczęli pracę naukową – jeden jest doktorem nauk ekonomicznych w zakresie nauk o zarządzaniu, a drugi z ekonomii). Stale poszerza swoją wiedzę i umiejętności, m.in. ukończyła studia podyplomowe Zarządzanie zasobami ludzkimi, Master of Business Administration, Zarządzanie oświatą – menadżer oświaty oraz certyfikowane kursy i szkolenia, m.in. Autoprezentacja i wystąpienia publiczne, Technologie informacyjno – komunikacyjne, Coaching.

dr Agnieszka Schmeidel

Doktor nauk ekonomicznych w zakresie ekonomii. Teoretyk i praktyk w zakresie rachunkowości i finansów. Posiada wieloletnie doświadczenie praktyczne na stanowisku głównego księgowego oraz doświadczenie doradcze i szkoleniowe – udział w charakterze trenera w kilkudziesięciu projektach dotyczących szkolenia pracowników ministerstw, urzędów wojewódzkich, urzędów gmin i innych jednostek sektora finansów publicznych w Polsce w zakresie funkcjonowania i finansowania oraz kontroli zarządczej i naruszenia dyscypliny finansów w jednostkach sektora finansów publicznych – ujęcie praktyczne. Autorka kilku publikacji z zakresu kształtowania wynagrodzeń oraz finansowania rozwoju gospodarczego.

dr Magdalena Górka

Doktor w dziedzinie nauk społecznych, dyscyplina nauki prawne, specjalność prawo finansowe, Uniwersytet Jagielloński, rok uzyskania 2021 r. Ukończyła studia podyplomowe na kierunku Prawo Zamówień Publicznych 2018 r. Od 2014 r. – Radca prawny.

Master en droit privé, specjalność prawo gospodarcze 2010 r., Uniwersytet w Orleanie w ramach programu francuskiego. Jest magistrem prawa, Uniwersytet Jagielloński, 2010 r.

Samodzielny księgowy 2009 r. egzamin w Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce, oddział w Krakowie. Dorobek dydaktyczny obejmuje prowadzenie zajęć dla studentów w Akademii Nauk Stosowanych im. Prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach, prowadzenie szkoleń w Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce (oddział Kielce), opiekę nad kołem naukowym w tym Studencką poradnią prawną. W latach 2011-2017 pracownik organizował i sprawował opiekę merytoryczną nad studentami podczas bezpłatnej akcji PIT dla mieszkańców Kielc i okolic, w trakcie której studenci mieli możliwość wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce. Dorobek dydaktyczny obejmuje także stworzenie materiałów dydaktycznych obejmujących studium przypadku z zakresu prawa gospodarczego.

dr Magdalena Rycerz

Absolwentka Uniwersytetu Wiedeńskiego na wydziale Publizistik – und Kommunikationswissenschaft. Dr Nauk Społecznych w zakresie komunikacji interpersonalnej. Wykładowca akademicki z 15-o letnim stażem. Trener rozwoju osobistego w zakresie rozwijania kompetencji miękkich, samo motywacji i samorealizacji oraz Leadership coaching. Autor i prowadząca od 11 lat na uczelni Akademię Rozwoju Osobowości. Opiekun studenckich praktyk zawodowych na kierunku zarządzanie i coaching. Od 2010 roku przedsiębiorca, szkoleniowiec, właściciel firmy Akademia Sukcesu FLOW. Uczestniczka projektów: Energia kompetencji – energia rozwoju – podniesienie kompetencji odpowiadających potrzebom gospodarki, rynku pracy i społeczeństwa oraz wsparcie zmian poprzez realizację kompleksowego programu poprawy jakości i jej funkcjonowania.

Masz zawód – masz pracę – Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach. Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa zawodowego. Lifelong Learning Programme – Team Coaching – Razem osiągniemy sukces – Aktion Leonardo Da Vinci. Trener biznesu w zakresie komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej w firmie, w tworzeniu strategii komunikacyjnych w organizacji, w coachingu zespołowym i osobistym, w rozwiązywaniu konfliktów w zespole, zwiększaniu dynamiki współpracy oraz zarządzania talentami. Absolwentka kursów i szkoleń: Coaching – Certificate of Vocational Qualification VCC Foundation. Praktyk Pure Mind Coaching, Praktyk NLP, PNF I – Psychologia Niezależności Finansowej oraz TCS (Total Change Strategy (Psychologia osiągania celów – psychologii sukcesu)) – Yans Cron Consulting Group sp. z o.o. House of Minds sp. z o.o. oraz Praktyk Pure Mind Coaching – 2 LAB – Business Coaching.

Absolwentka studiów podyplomowych MBA - Master of Business Administration, – studia menedżerskie oraz studiów zarządzanie zasobami ludzkimi.

Kadra dydaktyczna posiada znaczny dorobek naukowy w obszarze swoich zainteresowań, prezentowany na międzynarodowych i ogólnopolskich konferencjach naukowych, zawarty w monografiach, czasopismach branżowych i materiałach pokonferencyjnych. Dorobek naukowy wszystkich nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na kierunku *ekonomia* wskazuje, że ich kompetencje zapewniają realizację efektów kształcenia określonych dla tego kierunku studiów. Każdy z pracowników zarówno indywidualnie, jak i w zespołach przeprowadza badania dotyczące interesujących go zagadnień. Dydaktycy prowadzący zajęcia na tym kierunku mają znaczące osiągnięcia naukowe i ciągle powiększają swój dorobek publikacyjny. Zarówno dorobek publikacyjny, jak też ich zainteresowania naukowe świadczą o adekwatnym doborze kadry z punktu widzenia nie tylko realizowanego na kierunku programu nauczania, lecz także zakładanych efektów kształcenia.

Obsada zajęć pozostaje w kompetencji Dziekana Wydziału, który kieruje się przede wszystkim dorobkiem naukowym pracowników oraz doświadczeniem dydaktycznym i praktycznym. Prowadzona polityka kadrowa ma na celu dobór pracowników, których sposób przekazywana wiedzy skutecznie przygotowuje studentów do pracy zawodowej. Głównym kryterium rekrutacji nowych nauczycieli akademickich jest ich doświadczenie i kwalifikacje naukowo–dydaktyczne w połączeniu z doświadczeniem praktycznym. Uczelnia preferuje zatrudnienie osób, które obok stopnia naukowego, wykazują zawodowe zaangażowanie w praktyce biznesu.

Kadra na Wydziale Ekonomii i Zarządzania jest motywowana do rozwijania swoich kompetencji dydaktycznych, m.in.: poprzez indywidualne wsparcie finansowe w celu uzyskania kolejnych stopni czy tytułów naukowych, urlopy naukowe, wsparcie w zakresie pozyskania grantów (Zarządzenie Rektora nr 4/2020 z dnia 2 stycznia 2020 r.).

Polityka kadrowa realizowana na Wydziale Ekonomii i Zarządzania jest zorientowana na wspieranie rozwoju kadry naukowo–dydaktycznej. Składa się na nią system oceniania, motywowania oraz rozwoju pracowników (Rozdz. 9 Zarządzenia Rektora nr 13/2022 z dnia 21 listopada 2022 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu pracy ANS im. prof. E. Lipińskiego oraz Zarządzenie Rektora nr 14/2022 z dnia 21 listopada 2022 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu wynagradzania w ANS im. prof. E. Lipińskiego w Kielcach). Ponadto zgodnie z Wydziałową Procedurą nr 1 z dnia 1 października 2021 r. jest dokonywana ocena nauczycieli akademickich, obejmująca m.in. działalność dydaktyczną, naukowo – badawczą, kształcenie kadry i prace organizacyjne na rzecz wydziału.

Dodatkowo w ramach oceny pracy dydaktycznej przeprowadzane są hospitacje zajęć zgodnie z wydziałową Procedurą nr 6 z 2021 r. Zasadniczym celem hospitacji zajęć dydaktycznych jest uzyskanie informacji na temat jakości procesu dydaktycznego, a przez to dbałość o wyższy poziom kształcenia. Ponadto kadra dydaktyczna jest oceniana na bieżąco przez studentów w ramach elektronicznej

ankietyzacji umieszczonej na platformie internetowej Uczelni w trakcie trwania roku akademickiego lub po zakończonym procesie kształcenia (ankieta papierowa). Wyniki ankiet analizowane są podczas praz Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia.

Warto podkreślić, że kadra Uczelni, to przede wszystkim pasjonaci i zdolni dydaktycy, którzy chcą i potrafią rozwijać potencjał naukowy studentów.

Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 4 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Dokumentowanie procesu hospitacji zajęć.	W celu skuteczniejszego dokumentowania procesu hospitacji zajęć powołano <i>Podkomisję ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów</i> . Jednym z celów działania podkomisji jest zapewnienie dokumentowania ciągłości realizacji procesu hospitacji zajęć i wpływu jej wyników na proces doskonalenia kadry. Efektem działalności podkomisji jest coroczne sprawozdanie z realizacji hospitacji oceniane przez Wydziałową Komisję ds. jakości kształcenia i przekazywane Dziekanowi Wydziału do zatwierdzenia.
2.	Racjonalne obciążanie nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze szczególnym uwzględnieniem praktyk zawodowych studentów.	W celu racjonalnego obciążenia nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia ze szczególnym uwzględnieniem praktyk zawodowych, podjęto działania polegające na zwiększeniu liczby opiekunów studenckich praktyk zawodowych na kierunku ekonomia.
3.	Zapewnienie wymaganych kompetencji nauczycielom akademickim oraz innym osobom prowadzącym zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego	W celu podwyższenia kompetencji nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w formie kształcenia hybrydowego na kierunku ekonomia, zrealizowano cykl szkoleń przez <i>Dział wsparcia elearningowego ANS</i> . W szkoleniach udział wzięła kadra naukowo – dydaktyczna Wydziału. Ponadto zapewniono możliwość indywidualnych konsultacji dla w/w osób. Na platformie edukacyjnej ANS zamieszczone są również szczegółowe instrukcje (filmy instruktażowe) dotyczące realizacji zajęć zdalnych.
4.	Zapewnienie studentom możliwości systematycznego oceniania nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia oraz wykorzystanie wyników ocen	Kadra dydaktyczna jest oceniana na bieżąco przez studentów w ramach elektronicznej ankietyzacji umieszczonej na platformie internetowej uczelni w trakcie trwania roku akademickiego (ankieta dla studentów) lub po zakończonym procesie kształcenia (ankieta dla absolwentów) oraz poprzez współpracę starostów z

	dokonywanych studentów.	przez opiekunami grup studenckich na poszczególnych latach i stopniach kształcenia. Wyniki z ankiet podlegają analizie przeprowadzanej przez <i>Podkomisję ds. analizy jakości kształcenia</i> i są przedstawiane Dziekanowi Wydziału jako element oceny pracowniczej.
--	-------------------------	--

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 4:

Staranny dobór kadry gwarantuje profesjonalizm i efektywność nauczania. Większość zajęć prowadzą pracownicy mający długoletnie doświadczenie naukowe, dydaktyczne i praktyczne, współpracujący z otoczeniem biznesowym.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Akademia Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach na rynku edukacyjnym funkcjonuje już ponad 25 lat. W tym okresie nieprzerwanie podejmowane były stosowne działania mające na celu umożliwienie studentom zarówno zdobywanie wiedzy, jak i podnoszenie poziomu jakości ich kształcenia. Przyjmowały one różnorodny charakter, począwszy od poszerzania bazy dydaktycznej, wyposażania sal i pracowni w sprzęt niezbędny do realizacji procesu dydaktycznego, wzbogacanie zasobów bibliotecznych czy stałe powiększanie infrastruktury informatycznej. W te ramy wpisuje się też wykonana przebudowa wszystkich budynków powiązana z likwidacją barier architektonicznych, co znacznie poprawiło, a niekiedy wręcz umożliwiło studiowanie osobom niepełnosprawnym (montaż wind, wykonanie podjazdów do budynków, itp.).

Siedziba Akademii Nauk Stosowanych im. prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach zlokalizowana jest w bliskim sąsiedztwie centrum miasta. To kompleks budynków przy ul. Jagiellońskiej 109A i Karczówkowskiej 27 usytuowanych w niewielkiej odległości od siebie. Ich całkowita powierzchnia użytkowa wynosi ponad 16 tys. m². Budynki te są własnością Uczelni i w zupełności wystarczają do zaspokojenia zarówno obecnych, jak i perspektywicznych potrzeb.

Główna siedziba ANS mieści się w nowoczesnym, dziesięciokondygnacyjnym budynku o powierzchni ok. 9 tys. m², położonym na działce o powierzchni ponad 1 ha przy ul. Jagiellońskiej 109A (budynek A). Pełni on funkcje dydaktyczno-administracyjne. Parter, I i IX piętro budynku przeznaczone zostały na pomieszczenia obsługi administracyjnej studentów i pracowników oraz siedziby władz Uczelni (Dziekanat, Kancelaria, Dział Nauczania, Kwestura, pokoje Rektora,

Prorektorów, Kanclerza, Dziekanów itd.). Na najniższej kondygnacji obiektu znajdują się pomieszczenia gospodarcze, szatnie, bar studencki.

Pozostała część, obejmująca pomieszczenia na siedmiu piętrach o tym samym układzie w budynku przyległym, połączonym z głównym komunikacyjnie, jest podstawową bazą dydaktyczną dla Uczelni. To tu odbywa się większość zajęć.

W jej skład wchodzi:

- 6 auli o pow. 144 m² mieszczących po ok. 100 osób każda,
- 7 sal konwersatoryjnych o pow. 59 m² mieszczących po 46 osób każda,
- 11 sal do ćwiczeń o pow. 44 m² dla 32 osób w każdej,
- 3 pracownie komputerowe.

Do tego dochodzą 2 nowoczesne audytoria o powierzchni 325 m² każde, mogące pomieścić po 315 osób, oraz biblioteka o powierzchni 232 m² na dolnym poziomie znajdujące się, we wspomnianym wyżej, dwupiętrowym budynku przyległym do budynku głównego. Tam też, obok auli na wyższej kondygnacji zwanej główną, znajduje się punkt kserograficzny wyposażony w kserokopiarki o wysokiej wydajności powielania i jakości druku. Godziny pracy punktu każdorazowo zsynchronizowane są z rozkładem odbywanych na uczelni zajęć.

W budynku głównym na każdym z pięter „dydaktycznych” zlokalizowane są również mniejsze pomieszczenia o tym samym układzie o pow. 14 m². Pomieszczenia te wykorzystywane są przez organizacje studenckie, towarzystwa naukowe, ośrodki naukowo-badawcze oraz jako pokoje profesorskie.

Dodatkowo, w razie potrzeby, Uczelnia korzysta też z pomieszczeń Kolegium Szkół Prywatnych przy ul. Karczkowskiej 27. W budynku KSP mieszczą się aula (na 183 osoby) o układzie amfiteatralnym, sala dydaktyczna nr 22, sala gimnastyczna i hol rekreacyjno – komunikacyjny.

Praktycznie wszystkie pomieszczenia/sale dydaktyczne uczelni, o których była mowa wyżej, wyposażone są w sprzęt nagłośniający: głośniki, mikrofony, wzmacniacze, rzutniki pisma, pomoce dydaktyczne flipcharty. Wspomagają one prawidłową realizację zajęć i umożliwiają osiąganie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Jednym z istotnych elementów funkcjonowania szkoły wyższej od strony infrastruktury, do którego władze stale przykładają dużą uwagę, są sprawy studentów niepełnosprawnych, a konkretnie udogodnienia likwidujące ograniczające ich bariery. W ramach działań przystosowujących obiekty infrastruktury Uczelni do potrzeb osób niepełnosprawnych (np. z dysfunkcją ruchu) zaadaptowano kilkanaście miejsc, zamontowano windy, wykonano stosowne podjazdy do budynków. Wszystko to

miało na celu usunięcie barier architektonicznych, komunikacyjnych i mentalnych. Na Uczelni powołany jest pełnomocnik Rektora do spraw osób niepełnosprawnych.

Ważną jednostką organizacyjną w ramach Uczelni jest Biblioteka. Została ona wydzielona w strukturze organizacyjnej decyzją Rektora, a formalnie otwarta 18 listopada 1998 r. Zgodnie ze statutem uczelni jest to ogólnouczelniana jednostka organizacyjna o zadaniach naukowych, dydaktycznych i usługowych. Podstawową jej misją jest sprostanie stale rosnącemu zapotrzebowaniu na informację i wiedzę wszystkich osób z niej korzystających. Głównym zaś celem jest wspomaganie działalności dydaktycznej oraz naukowej pracowników i studentów poprzez gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie wszystkich posiadanych zasobów informacyjnych. Jak już wyżej wspomniano biblioteka zajmuje pomieszczenie o powierzchni 232 m². Pracownicy biblioteki mają 2 stanowiska komputerowe, 2 drukarki, 2 skanery, faks i 2 kserokopiarki. Z urządzeń tych mogą korzystać w razie potrzeby oprócz studentów również pracownicy naukowo-dydaktyczni. Takie wyposażenie jest obecnie w zupełności wystarczające do realizacji głównych jej celów. Gromadzenie zbiorów odbywa się przez zakup, wymianę oraz darowizny. W skład zbiorów bibliotecznych wchodzi głównie książki (podręczniki), zbiory specjalne (kasety video, płyty CD i DVD), czasopisma w formie papierowej jak i on-line. Księgozbiór Biblioteki liczy ogółem 49 353 woluminów (stan na 20.11.2022 r.).

Zakupy są dokonywane w oparciu o literaturę programową, bieżące zamówienia spływające od wykładowców czy propozycje studentów, jak i ofertę wydawców, księgarń i hurtowni (prowadzony jest stały monitoring rynku księgarskiego). Księgozbiór cechuje się wysokim stopniem kompletności i aktualności. Systematycznie też prowadzona jest wymiana Zeszytów Naukowych oraz innych wydawnictw o charakterze periodycznym z uczelniami z terenu całego kraju. Do końca listopada 2020 roku z około 60 Uczelniami w kraju zawarte zostały umowy, w rezultacie których przybyło ponad 2867 Zeszytów Naukowych. Biblioteka udostępnia swoje zbiory zarówno na miejscu – w czytelni, jak i poza nią, a także w ramach wypożyczeń międzybibliotecznych. Z czytelni, która jest ogólnie dostępna, mogą korzystać wszyscy zainteresowani, natomiast z wypożyczalni osoby posiadające konto biblioteczne. W czytelni znajduje się 56 stanowisk do pracy indywidualnej, w tym 15 komputerowych. Ponadto wybrane sale komputerowe na Uczelni mają status czytelni internetowych i są w tym układzie też wykorzystywane. Umożliwia się utrwalanie treści na własnych nośnikach elektronicznych, co jest znaczącą wygodą. Biblioteka jest w pełni skomputeryzowana softwarowo, zaś jej funkcjonowanie od tej strony opiera się na dedykowanym specjalnie temu systemie obsługi SOWA. Studenci przez swoje indywidualne konta mogą zamawiać, rezerwować, przedłużać termin zwrotu podręczników. Katalog biblioteki dostępny jest na stronie internetowej www.biblioteka.wseip.edu.pl

Wśród branżowych czasopism prenumerowanych przez Bibliotekę i tam dostępnych znajdują się m.in. „Rachunkowość”, „Rachunkowość Budżetowa”, „Monitor Podatkowy”, „Bank”, „Gazeta Bankowa”, elektroniczne wydania „Rzeczpospolita”, „Dziennik Gazeta Prawna”. Biblioteka została także wzbogacona o możliwość korzystania z największej wypożyczalni oraz księgarni internetowej z e-bookami w Polsce, IBUK.pl. W czytelni udostępniony jest ponadto system informacji prawnej LEX. W ramach projektu Biblioteka Wirtualna Nauki, Akademia Nauk Stosowanych im. Prof. Edwarda Lipińskiego w Kielcach uzyskała dostęp do baz danych umożliwiających przeglądanie elektronicznych wersji czasopism Science Direct (Elsevier), Springer, Wiley on line Library.

W zakresie infrastruktury informacyjno-komunikacyjnej Uczelnia dysponuje 50 komputerami z systemem operacyjnym Windows 10 Professional przeznaczonymi do użytku dydaktycznego.

Zainstalowano na nich oprogramowanie:

- ✓ Comarch ERP
- ✓ Oprogramowanie insert: Gestor GT, Gratyfikant GT, Kasiarz GT, Mikrogratyfikant GT, Rachmistrz GT, Rewizor GT, Subiekt GT
- ✓ Microsoft office 2007: MS Acces 2007, MS Excel 2007, MS Infopath 2007, MS Outlook 2007, MS Powerpoint 2007, MS Publisher 2007, MS Word 2007
- ✓ Oprogramowanie CIOP ster: Ster – administracja, Ster – bhp, Ster – dobór, Ster – konfigurator baz danych, Ster – ryzyko, Ster – synchronizacja, Ster – wypadki, Prawa dostępu
- ✓ Libreoffice 5.4 + pakiet pomocy: Libreoffice writer, Libreoffice calc, Libreoffice impress, Libreoffice draw, Libreoffice base, Libreoffice math
- ✓ Płatnik 10.01.001
- ✓ Filezilla
- ✓ Gimp 2
- ✓ Lazarus
- ✓ Mozilla firefox
- ✓ Peazip
- ✓ Sharp develop 5.1
- ✓ Eset 7.1
- ✓ Ocs inventory 2.1.1.3
- ✓ Virtualbox
- ✓ Pdf creator
- ✓ Pakiet ecdl
- ✓

Pozostałe oprogramowanie:

- ✓ DevC++
- ✓ Borland C++ Builder
- ✓ NetBeans IDE 5.5
- ✓ Borland Delphi 7
- ✓ Adobe Photoshop (s. 703)
- ✓ CorelDraw (s. 703)
- ✓ Gimp 2.6.6
- ✓ Scilab 4.1
- ✓ Płatnik
- ✓ IB Expert
- ✓ Sharp Develop 2.2
- ✓ STATISTICA 10
- ✓ XAMPP 1.5.5
- ✓ Pakiet AutoDesk
- ✓ Microsoft Office Professional Edition 2003
- ✓ Open Office
- ✓ VMware Player
- ✓ Adobe Reader 9.1
- ✓ Adobe Flash Player
- ✓ Firebird 1.5.4
- ✓ Filzip 3.06
- ✓ Internet Explorer 7
- ✓ Mozilla Firefox 4.0
- ✓ Multimedia Logic
- ✓ Adobe Creative Suite 3 Web Premium CS3 (s.716)

Serwery Uczelni znajdujące się w oddzielnym pomieszczeniu-serwerowni utrzymują działanie uczelnianej sieci oraz oprogramowania eUczelnia, e.wseip.edu.pl, które wspierają ewidencję, komunikację i nauczanie zdalne na Uczelni. Na Uczelni działa sieć WiFi.

Na platformie eUczelnia studenci mogą utworzyć sobie konto Google G Suite i MS Office w domenie uczelni, dzięki którym mogą logować się na wymienione wyżej platformy bezpłatnie i korzystać ze wszystkich ich zasobów w celach edukacyjnych oraz mają możliwość uczestniczenia w zajęciach on-line. Przez eUczelnię posiadają również dostęp do swojego planu zajęć,

elektronicznego indeksu, możliwość składania podań elektronicznych oraz wiele innych użytecznych funkcji i opcji.

Platforma e.wseip.edu.pl dedykowana jest natomiast nauczaniu zdalnemu. Studenci i wykładowcy dla wygody logują się na nią tym samym loginem i hasłem, których używają w eUczelni. Na platformie tej dokumentowane są prowadzone w tym układzie zajęcia, zbierane prace zaliczeniowe oraz przeprowadzane zaliczenia w formie testów. W początkowym okresie prowadzone były tu również wykłady on-line. Jednak z czasem, z chwilą przekroczenia krytycznego obciążenia serwerów przeniesiono tę aktywność na platformy Google Meet oraz MS Teams.

Na platformie e.wseip.edu.pl (kursy) pracownicy mogą: udostępniać studentom materiały dotyczące zajęć, zbierać prace zaliczeniowe, prowadzić testy (quizy), dyskusje czy inne aktywności asynchroniczne. Natomiast do aktywności synchronicznych czyli do wykładów, ćwiczeń, seminariów, na żywo wykorzystuje się obecnie, jak wspomniano wyżej, przeważnie platformy MS Teams oraz Google Meet. Wszystkie te formy aktywności informatycznej zarówno dla studentów i wykładowców sprzyjają podnoszeniu efektów kształcenia.

Prawidłowe funkcjonowanie infrastruktury informatycznej zabezpiecza grupa informatyków, których działalność została szczególnie doceniona w okresie pandemii (mimo, że zawsze była doceniana). W sposób szczególny dotyczy to Wirtualnego Otoczenia Edukacyjnego, z usług którego korzystają praktycznie wszyscy. Informatycy prowadzą szkolenia (filmy instruktażowe dla pracowników i studentów) przekazując bardzo przydatne informacje na temat zakładania kont w domenie uczelni, zarówno dla studentów jak i wykładowców, oraz tworzenia kursów e-learningowych. Wychodząc naprzeciw zgłaszanym potrzebom zorganizowano Dział Wsparcia Dydaktycznego (e-learningowego), składający się z grupy informatyków i pracowników administracyjnych, którzy odpowiadają za bezawaryjne działanie systemów nauczania na odległość oraz zapewniają wsparcie techniczne użytkownikom w razie potrzeby (zarówno studentom jak i wykładowcom). Pracują oni również w weekendy, pełniąc specjalne dyżury techniczne piątek 16-20, sobota 8-16, niedziela 8-16).

Opisana wyżej infrastruktura Uczelni, czyli ogólna, dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne oraz edukacyjne, wymaga określonego nadzoru w aspekcie zarządzania na szczeblu ogólnouczelnianym jak wydziałowym. Wszystkie uregulowania i wytyczne w tym zakresie we wszystkich aspektach zawiera *Zarządzenie Rektora nr 3A* z dnia 15 2019 r. (w załączniku), które precyzyjnie uszczegóławia nadzór kontrolny i merytoryczny zarówno na najwyższym szczeblu jak i na poziomie wydziałów.

W szczególności na szczeblu ogólnouczelnianym elementy te mają podlegać okresowym przeglądom, w których uczestniczą także studenci, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących funkcjonowanie Uczelni. Dział administracji bezpośrednio odpowiadający za stan wyposażenia budynków ma za zadanie reagować w przypadku stwierdzenia uchybień w tym zakresie. Nauczyciele akademicy natomiast zobowiązani są do podejmowania działań na rzecz doskonalenia programu studiów, przy czym każdorazowo ich propozycje w tym zakresie są wdrażane w życie dopiero po akceptacji przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. Skoordynowane systematyczne działania mają na celu zapewnienie odpowiedniej jakości kształcenia studentów, co jest dla wszystkich celem nadrzędnym.

Ponadto, w celu zapewnienia zgodności infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP, Dziekan Wydziału powołał *Wydziałowy zespół ds. monitoringu infrastruktury administracyjnej oraz dydaktyczno-badawczej*.

Pierwszym z celów tego zespołu jest przeprowadzanie systematycznych przeglądów infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej zgodnie z przepisami BHP oraz monitoring realizacji wytycznych dla kierunku ekonomia, zawartych w procedurze określającej szczegółowe obowiązki i odpowiedzialność w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia studentów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia w WSEPINM, ujętych w tym zarządzeniu.

Drugim celem zaś jest zzapewnienie przy udziale nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów, okresowych przeglądów infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujących ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób z niepełnosprawnościami na kierunku ekonomia.

W przypadku kierunku Ekonomia zajęcia dydaktyczne o charakterze praktycznym prowadzone są przez doświadczonych praktyków i animatorów życia gospodarczego, którzy podczas zajęć komputerowych wykorzystują adekwatne w tym zakresie narzędzia jak programy finansowo-księgowe, program Comarch ERP czy też korzystają przez Internet ze stron Ministerstwa Finansów.

W tym właśnie kontekście wydzielono z zasobów pomieszczeń Uczelni dwie specjalistyczne pracownie dydaktyczne o charakterze praktycznym w budynku głównym i wyposażono je zgodnie z potrzebami procesu nauczania i uczenia się adekwatnymi do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej absolwentów kierunku ekonomia.

Pierwszą z nich jest sala 113, *Centrum Mediacji ANS*, w której to pod nadzorem i opieką mediatorów będą prowadzone zajęcia m.in. z zakresu przeprowadzania mediacji gospodarczych oraz zasad interpretacji aktów normatywnych związanych z funkcjonowaniem przedsiębiorstw.

Drugą zaś jest sala 716, *Pracownia symulacji prowadzenia przedsiębiorstwa*, w której pod nadzorem pracowników dydaktycznych Uczelni, mogą być realizowane zajęcia z zakresu funkcjonowania poszczególnych sfer i obszarów działalności przedsiębiorstwa.

Do zajęć prowadzonych poza Uczelnią należą studenckie praktyki zawodowe, które odbywane są w różnych firmach i instytucjach będących w kręgu bezpośredniego zainteresowania studentów i stanowią istotny element upraktycznienia procesu kształcenia (szczegółowe informacje nt. praktyk zawarto w kryt. 2).

Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 5 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1.	Wydzielenie z zasobów Uczelni pracowni dydaktycznych i wyposażenie ich zgodnie z potrzebami procesu nauczania i uczenia się adekwatnymi do rzeczywistych warunków przyszłej pracy zawodowej absolwentów kierunku ekonomia profil praktyczny	Wydzielono w budynku głównym uczelni 2 pomieszczenia - salę 113, w której mieści się Centrum mediacji ANS, i sala 716 Pracownia symulacji prowadzenia przedsiębiorstwa.
2.	Zapewnienie zgodności infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz korzystania z niej z zasadami BHP	W celu zapewnienia zgodności infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej zgodnie z przepisami BHP, funkcjonuje <i>Wydziałowy zespół ds. monitoringu infrastruktury administracyjnej oraz dydaktyczno-badawczej</i> . Jednym z celów zespołu są systematyczne przeglądy infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej oraz zasad korzystania z niej z przepisami BHP oraz monitoring realizacji wytycznych dla kierunku ekonomia zawartych w procedurze określającej szczegółowe obowiązki i odpowiedzialność w zakresie zapewnienia bezpiecznych i higienicznych warunków pracy i kształcenia studentów, słuchaczy studiów podyplomowych oraz innych form kształcenia w ANS, ujętych w <i>Zarządzeniu Rektora nr 3A /2019 r.</i>
3.	Zapewnienie standardu jakości materiałów dydaktycznych opracowanych w formie elektronicznej w procesie kształcenia na odległość lub w formie kształcenia Hybrydowego (blended learning).	W celu podwyższenia standardów jakości materiałów dydaktycznych opracowanych w formie elektronicznej w procesie kształcenia na odległość lub w formie kształcenia hybrydowego opracowano i zamieszczono na platformie elearningowej moodle pod adresem; e.wseip.edu.pl kurs „ <i>Tworzenie kursów elearningowych</i> ”, w którym zamieszczono informacje dotyczące sposobu przygotowania materiałów on line, ich publikacji, wytycznych dotyczących przeprowadzania zajęć na żywo, zasad przeprowadzania zajęć sposobem asynchronicznym oraz

		weryfikacji efektów uczenia się przez studentów.
4.	Zapewnienie przy udziale nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia, jak również studentów, okresowych przeglądów infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujących ocenę sprawności, dostępności, nowoczesności, aktualności dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób z niepełnosprawnościami na kierunku Ekonomia profil praktyczny.	W celu zapewnienia przy udziale nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia jak również studentów, okresowych przeglądów infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych obejmujących ocenę sprawności dostępności nowoczesności, aktualności dostosowania do potrzeb procesu nauczania i uczenia się, liczby studentów, potrzeb osób z niepełnosprawnościami na kierunku ekonomia powołano <i>Wydziałowy zespół ds. monitoringu infrastruktury administracyjnej oraz dydaktyczno-badawczej</i> . W skład zespołu weszli kierownicy działów administracyjnych Uczelni, nauczyciele akademicy, przewodniczący Samorządu Studenckiego oraz Pełnomocnik Rektora ds. osób z niepełnosprawnością. Celem zespołu jest analizowanie oraz doradztwo Dziekanowi Wydziału w zakresie dotyczącym dostosowania infrastruktury dydaktycznej i bibliotecznej, wyposażenia technicznego pomieszczeń, pomocy i środków dydaktycznych, specjalistycznego oprogramowania, zasobów bibliotecznych, informacyjnych oraz edukacyjnych do potrzeb procesu kształcenia na danym kierunku i profilu studiów.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku opiera się na następujących formach współpracy:

- utrzymywaniu relacji z firmami, zrzeszeniami pracodawców oraz oddziałami instytucji samorządowych i rządowych zlokalizowanymi na terenie województwa świętokrzyskiego w ramach funkcjonowania Uczelnianej Rady Komunikacji Społecznej;
- współorganizacji konferencji, forum biznesowych, seminariów, olimpiad naukowych dla uczniów ze szkół średnich, warsztatów oraz szkoleń z przedsiębiorcami oraz innymi podmiotów gospodarczymi
- inicjowaniu spotkań z przedstawicielami firm, zrzeszeniami pracodawców oraz innymi podmiotami gospodarczymi oraz instytucjami w siedzibie Uczelni;
- utrzymywaniu relacji z interesariuszami wewnętrznymi w zakresie umiędzynarodowienia studiów oraz upracticznienia procesu kształcenia (Akademickie Centrum Studiów Europejskich, Dział Pozyskiwania Środków Zewnętrznych, Dział Nauki i Wydawnictw).

Utrzymywanie relacji z firmami, zrzeszeniami pracodawców oraz oddziałami instytucji samorządowych i rządowych zlokalizowanymi na terenie województwa świętokrzyskiego w 2016 r. odbywa się w ramach *Rady Komunikacji Społecznej*, zrzeszającej przedstawicieli interesariuszy z poszczególnych kierunków kształcenia w Uczelni. W skład Rady wchodzi także Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Kształcenia, Przewodniczący Wydziałowych Komisji ds. Jakości Kształcenia, Dziekani Wydziałów, Przedstawiciele Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego oraz nauczyciele akademicy, będący przedstawicielami kadry akademickiej z danego kierunku studiów. Członkostwo w Radzie jest dobrowolne. W trakcie posiedzenia Rady omawiane są sprawy dotyczące weryfikacji efektów uczenia, zapewnienia realizacji programu studiów oraz nowych treści programowych zawartych w sylabusach. Omawiane są także perspektywy rozwoju poszczególnych kierunków kształcenia oraz praktyk zawodowych. Szczegóły funkcjonowania Rady Komunikacji Społecznej oraz jej zadania normuje procedura uczelniana konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Rada zwoływana jest co najmniej raz w roku akademickim lub częściej w zależności od potrzeb. Z każdego posiedzenia Rady sporządzany jest dokument w postaci protokołu.

Współorganizacja konferencji, forum biznesowych, seminariów, warsztatów oraz szkoleń z przedsiębiorcami oraz innymi podmiotami ma przede wszystkim na celu zdiagnozowanie i dopasowanie oferty kształcenia do wymogów zmieniającego się rynku pracy oraz możliwości w zakresie uprządkowania procesu kształcenia. Do najważniejszych przedsięwzięć można zaliczyć:

- Konferencja branżowa *„Przyszłość Kwalifikacji w Sektorze Nowoczesnych Usług Biznesowych”* zorganizowana przez Wydział Ekonomii i Zarządzania ANS, Sektorową Radę ds. Kompetencji Nowoczesne Usługi Biznesowe oraz Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości (27.09.2022r.)
- Konferencja naukowa *„Zarządzanie w układzie Przedsiębiorstwo-Miasto-Region w zmiennym otoczeniu. Dylematy i wyzwania”* zorganizowana przez Wydział Ekonomii i Zarządzania ANS, Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego, Towarzystwem Naukowym Organizacji i Kierownictwa Oddział w Kielcach, Wydziałem Zarządzania i Modelowania Komputerowego Politechniki Świętokrzyskiej w Kielcach (18-19 .2021 r.)
- Konferencja Studencka *„ Różnica pomiędzy tymi którzy zaszli daleko a tymi którzy zaszli blisko. Impresje na team sukcesu i rozwoju zawodowego”* zorganizowana przez Wydział Ekonomii i Zarządzania ANS, International Coach Federation Oddział w Kielcach oraz Studenckie Koło Naukowe Klub Profesjonalnego Mówcy w siedzibie Uczelni. (23.11.2022 r.)
- Współorganizacja *VII Olimpiady Statystycznej* skierowanej do uczniów szkół ponadpodstawowych z woj. świętokrzyskiego. (Siedziba Komitetu Okręgowego Olimpiady)

- Rada Szkoły – została powołana w 2011 r. jako ciało doradcze Rektora – forum współpracy, konsultacji, wymiany informacji i doświadczeń pomiędzy Uczelnią i szkołami niższego szczebla. W jej skład wchodzi obecnie 18 dyrektorów szkół ponadpodstawowych województwa świętokrzyskiego, a jej przewodniczącym jest Prorektor dr Zdobysław Kuleszyński. Rada zbiera się dwa razy w roku – w listopadzie i kwietniu. Efekty działania Rady to m.in. współdziałanie w realizacji tzw. „innowacji pedagogicznych” w szkołach ponadpodstawowych; konsultacje dot. oferty edukacyjne Uczelni (opinia o kierunkach kształcenia, specjalnościach zawodowych, trybie i formie studiów, organizacji procesu dydaktycznego); realizacja we współpracy ze szkołami projektów edukacyjnych oraz dot. kształcenia zawodowego i rynku pracy, finansowanych ze środków UE; opiniowanie wniosków w sprawie przyznania stypendiów Rektora WSEPiNM dla wyróżniających się absolwentów szkół ponadpodstawowych.
- *Świętokrzyski Dzień Bezpiecznego Internetu* – organizowany jest od 9 lat przez WSEPiNM we współpracy z Samorządowym Ośrodkiem Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli w Kielcach; jest częścią ogółouropejskiego przedsięwzięcia, zainicjowanego przez Komisję Europejską w 2004 r. Na ŚDBI składają się m.in. konkurs, zajęcia warsztatowe, wykłady, prezentacje itp., adresowane do uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych; ich wspólnym przesłaniem jest upowszechnianie zasad bezpiecznego korzystania z Internetu oraz poszanowanie praw i godności innych jego użytkowników. W finale ostatniej edycji ŚDBI (luty 2020 r.) wzięło udział ok. 110 uczniów i 40 nauczycieli.

W trakcie spotkań Dziekana oraz delegatów władz uczelni z przedstawicielami firm, zrzeszeniami pracodawców oraz oddziałami instytucji samorządowych i rządowych, wstępnie diagnozowane są aktualne i przyszłe obszary rozwoju danego kierunku kształcenia, monitorowane są potrzeby rynku pracy oraz perspektywy rozszerzenia oferty praktyk zawodowych dla studentów. Ze spotkania sporządzona jest notatka służbowa, która później omawiana jest na posiedzeniu Wydziałowej Rady ds. Jakości Kształcenia. Do najważniejszych efektów spotkań należy uczestnictwo i współpraca kierunku ekonomia z Sektorową Radą ds. Kompetencji oraz Centrum Informacji Księgowej.

W ramach rozwoju oferty praktyk zawodowych skierowanych dla studentów Uczelnia współpracując z szerokim gronem firm oraz instytucji, do najważniejszych z nich można zaliczyć: Staropolską Izbę Handlową, Narodowy Bank Polski Oddział w Kielcach, Kielecki Park Technologiczny, Polskie Towarzystwo Ekonomiczne Oddział w Kielcach oraz Urząd Statystyczny Oddział w Kielcach

Ważną rolę w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku odgrywają także interesariusze wewnętrzni Uczelni, do których należą m.in.

Dział Współpracy Międzynarodowej, Dział Nauki i Wydawnictw oraz Dział Pozyskiwania Funduszy Unijnych. Dyrektor Działu Współpracy Międzynarodowej jest m.in. inicjatorem nawiązywania kontaktów z przedstawicielami Uczelni z zagranicy w celu opracowania nowych form oraz zakresów kształcenia. Dział Nauki i Wydawnictw inicjuje szereg wydarzeń edukacyjnych skierowanych do dyrektorów oraz uczniów ze szkół ponadgimnazjalnych w celu m.in. zdiagnozowania nowych form i treści kształcenia na studiach; cykl konferencji „Bezpieczny Internet”, spotkania Rady Dyrektorów w WSEPINM.

W ramach współpracy z Działem Pozyskiwania środków Wewnętrznych na kierunku *finanse i rachunkowość* realizowany jest innowacyjny projekt pn. „Energia Kompetencji- Energia Rozwoju”. Program ten obejmuje szkolenia, staże, wizyty studyjne, dodatkowe zajęcia z pracodawcami dla studentów trzeciego roku studiów oraz szkolenia dla kadry Uczelni. Projekt był realizowany od października 2018 r. do września 2022 r. Kwalifikacje nabyte przez student są potwierdzone międzynarodowym certyfikatem w standardzie VCC (Vocational Competence Certificate) oraz suplementem VCC oparte na strukturze EUROPASS – dokumentu wspólnego dla wszystkich krajów UE. Studenci uzyskują także, indywidualne wsparcie doradcy zawodowego - stworzenie własnej, indywidualnej ścieżki kariery oraz rozwoju zawodowego oraz płatny staży u pracodawców.

Dodatkowe informacje, które Uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

Ważnym efektem realizowanej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku jest realizacja projektu „Energia Kompetencji- Energia Rozwoju” obejmującego szkolenia, staże, wizyty studyjne, dodatkowe zajęcia z pracodawcami dla studentów trzeciego roku studiów oraz szkolenia dla kadry.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

W Akademii Nauk Stosowanych proces umiędzynarodowienia jest realnym wypełnianiem jej Misji i Strategii rozwoju, zakładających wzrost i znaczenie współpracy międzynarodowej w zapewnieniu konkurencyjności na rynku edukacyjnym. Cel strategiczny realizowany jest m.in. poprzez realizację międzynarodowych projektów, wymianę pracowników i studentów w ramach programu Erasmus+, realizację praktyk zawodowych u zagranicznych partnerów, współpracę w zakresie wymiany dobrych praktyk, a także publikacji artykułów naukowych.

Realizacja przez ANS Kielce takich międzynarodowych projektów jak DOCTAE (międzynarodowa sieć nauczycieli i coachów, <https://eu.wseip.edu.pl/doctae/>) i GESPEN (generowanie ducha przedsiębiorczości u młodych Europejczyków, <https://eu.wseip.edu.pl/gespen/>) zachęciła

pracowników kierunku ekonomia do zaangażowania w ramach innowacyjnych działań realizowanych na Uczelni, w międzynarodowy projekt TeamCoaching (<https://eu.wseip.edu.pl/teamcoaching/>). Został on zrealizowany w latach 2013-2014 w partnerstwie z Vhs Freyung-Grafenau (Niemcy - koordynator), Centrum Kompetencyjnego Tietgen (Odense, Dania), Centrum Edukacji Florida (Walencja, Hiszpania), IFOA — Istituto Formazione Operatori Aziendali (Reggio Emilia, Włochy), Berufskirderungsinstitut Oberoesterreich (Linz, Austria), Institute of Technology Tralee (Irlandia). Pracownicy Wydziału nie tylko odbyli w instytucjach partnerskich wizyty studyjne, które służyły wymianie dobrych praktyk, ale przede wszystkim stworzyli wspólny program dla kursu służącego wzmacnianiu potencjału młodych ludzi na rynku pracy. Dr Magdalena Rycerz-Fiuk oraz mgr Katarzyna Lipska przygotowały polską część szkolenia, która wchodziła w program całego kursu, a po zakończeniu projektu, wypracowane w projekcie praktyki stanowią elementy prowadzonych przez nie zajęć na kierunku ekonomia. Wszyscy studenci w nim uczestniczący otrzymali nieodpłatnie przygotowane w ramach projektu podręczniki; można je też pobierać jako pdf ze strony informacyjnej projektu: <https://eu.wseip.edu.pl/teamcoaching/>.

Współpraca zawiązana w 2010 r. między Uczelnią a Universidad Nebrija w Madrycie, w tym z prof. Jose Manuel Saiz-Alvarez, zaowocowała wykładami gościnnymi, wspólnymi publikacjami oraz dalszymi działaniami wydawniczymi prowadzonymi do dzisiaj. Prof. Saiz-Alvarez w dniu 21 maja 2010 r. wygłosił wykład dla studentów Wydziału pt. „Kryzys w strefie euro”. Pokłosiem wizyty w Kielcach były kolejne wymiany pracowników w celu prowadzenia zajęć tym razem w Hiszpanii. Współpraca z prof. Jose Manuel Saiz-Alvarez pozwoliła na wspólne wydanie publikacji pt.: „Global Crisis vs. Regional Growth. New Europeans Trends for the XXI Century”, pod red. J.M. Saiz-Alvarez i E. Kijanka, Wyd. WSEiP (Kielce) i Universidad Nebrija (Madryt, Hiszpania), Kielce 2011, w której pracownicy Wydziału złożyli swoje artykuły. Wśród nich m.in. E. Kijanka, K. Lipska, Is Poland ready for economical challenges of globalization? Nawiązana wówczas kooperacja doprowadziła także do stworzenia możliwości asystentom, by mogli swoje artykuły składać w zagranicznym wydawnictwie i dzięki temu do tej pory ukazały się następujące artykuły: K. Lipska, E. Kijanka, „Competences of the future - the educational process and challenges and barriers of contemporary labour market” [in:] Handbook of Research on Ethics. Entrepreneurship, and Governance in Higher Education, Ed.: Suja R. Nair (Educe Micro Research, India), Jose Manuel Saiz-Alvarez (EGADE Business School Guadalajara, Tecnologico de Monterrey, Mexico) —IGI Global eDitorial Discovery 2017 r., Sept. 2018, pp. 96-117; E. Kijanka, K. Lipska, “To take or not to take - Importance of ethic in business”, [in:] Handbook of Research on Ethics, Entrepreneurship, and Governance in Higher Education, Ed.: Suja R. Nair (Educe Micro Research, India), Jose Manuel Saiz-Alvarez (EGADE Business School Guadalajara, Tecnologico de Monterrey, Mexico) —IGI Global

eDitorial Discovery 2017 r., Sept. 2018, pp. 137-155; E. Kijanka, K. Lipska, "Steps to Success: Competitive Advantage of Modern Enterprises in Poland", [in:] Handbook of Research on Smart Territories and Entrepreneurial Ecosystems for Social Innovation and Sustainable Growth, Ed. Jes (is Manuel Palma-Ruiz (Universidad Autónoma de Chihuahua, Mexico), Jose Manuel Saiz-Alvarez (EGADE Business School, Tecnológico de Monterrey, Mexico & Mexican Academy of Sciences, Mexico) and Angel Herrero-Crespo (University of Cantabria, Spain) IGI Global eDitorial Discovery 2019 r., 2020, a kolejne artykuły zostały złożone do druku.

W ramach wyjazdów pracowników w celu prowadzenia zajęć (Teaching Staff Mobility) pracownicy Wydziału wyjeżdżali w listopadzie 2015 r. do Escuela Universitaria de Lanzarote (EUTL-ULPGC) (Hiszpania) oraz w maju 2018 r. do Università degli Studi del Sannio, Benevento (Włochy). W ramach wizyt nauczyciele akademicy z ówczesnej WSEPiNM poprowadzili interaktywne warsztaty w języku angielskim ze studentami tamtejszych uniwersytetów.

Umiędzynarodowienie zakłada wymianę studencką w ramach programu Erasmus+. Przygotowano procedury umożliwiające korzystania przez studentów z programu i podjęto współpracę z partnerami zagranicznymi umożliwiając tym samym korzystanie z niej. W ramach kierunku ekonomia Uczelnia współpracuje z 9 uczelniami z 7 krajów UE oraz 4 spoza UE. Z programu Erasmus+ na opisywanym kierunku od 2015 r. skorzystało 5 studentów oraz 12 pracowników. Uczelnia gościła także 9 zagranicznych nauczycieli, którzy przyjechali w ramach programu Erasmus+. W ANS Kielce wykłady prowadziło również łącznie 8 pracowników dydaktycznych spoza UE. Liczba studentów zagranicznych studiujących na zasadach obowiązujących obywateli polskich w ostatnich trzech latach wyniosła pięć osób. Ta liczba byłaby z pewnością wyższa, gdyby nie ograniczenia związane z pandemią covid 19. W ramach umiędzynarodowienia umożliwiające jest również uczestniczenie w gościnnych wykładach prowadzonych przez zagranicznych specjalistów.

Obecnie komórka odpowiedzialna za współpracę międzynarodową na Uczelni uzgadnia szczegóły współpracy z nowymi partnerami zagranicznymi w zakresie głównie praktyk zawodowych. Jednocześnie znaczny wzrost liczby godzin nauki języków obcych powinien wkrótce doprowadzić do zwiększenia liczby studentów uczestniczących w praktykach, choć pozostanie nadal barierą jaką jest czas, który na praktyki zagraniczne mogą poświęcić studenci studiów niestacjonarnych - ogromna większość to osoby pracujące, a praktyka w ramach Erasmus+ musi trwać nie mniej niż 2 miesiące.

ANS Kielce jest autorem i koordynatorem projektu w ramach Erasmus+ KA203, którego celem jest stworzenie programu nauczania z zakresu podstaw zarządzania cyberbezpieczeństwem w firmach, organizacjach i instytucjach publicznych. Jest to pierwszy z serii takich projektów, których celem jest przygotowanie studentów do bezpiecznego funkcjonowania we współczesnym z informatyzowanym świecie. Jednym z czołowych europejskich ekspertów w tej dziedzinie jest prof. Rui Miguel Soares

Silva, partner z Instituto Politecnico de Beja (Portugalia), ekspert portugalskiej Prokuraturii Generalnej i współpracownik Interpolu. Uczelnia m.in. przygotowała materiały do przyszłego kursu w języku polskim, angielskim, czeskim i portugalskim. Na przełomie września i października 2022 r. odbył się dwutygodniowy intensywny kurs z zakresu cyberbezpieczeństwa w Pradze i Beja, w którym wzięli udział m.in. studenci i pracownicy wydziału ekonomii. W ciągu szkolenia studenci mogli między innymi zapoznać się z „pierwszej ręki” z pracą autentycznych SOC (Security Operations Centre) działających w ramach struktur NATO. Materiały wytworzone w ciągu trwania projektu można znaleźć na: <https://moodle.cybersecurity-fundamentals.eu/>.

Trwają uzgodnienia w sprawie współpracy z Oxford Brookes University. Wg QS World University Rankings by Subject 2019 uczelnia zajmuje na świecie w zakresie Business & Management Studies miejsce 51-100. Proponuje ona ANS Kielce prowadzenie wspólnych studiów na kierunkach ekonomicznych na zasadzie franszyzy lub podwójnych dyplomów. Obecnie uzgodnione jest, iż pierwszym etapem będzie uruchomienie wspólnych studiów podyplomowych z zakresu finansów, co potraktowane będzie jako pilotaż przed bardziej ambitnymi przedsięwzięciami. ANS Kielce podchodzi do tej ciekawej możliwości umiędzynarodowienia studiów ostrożnie, pomimo doświadczenia z uruchomionymi kilkanaście lat temu dużym nakładem sił i środków studiami podyplomowymi MBA, walidowanymi przez Rotterdam School of Management - Erasmus University w Rotterdamie (jeden z 5 najlepszych dyplomów MBA w Europie wg Forbes i Financial Times), które zakończyły się po zaledwie 4 latach, gdy liczba chętnych na b. kosztowne studia spadła poniżej założonego minimum piętnastu słuchaczy.

Uczelnia współpracuje w ramach konsorcjum 4 uczelni z Polski, Czech i Niemiec (koordynator: Hochschule Mittweida) nad wspólnym programem nauczania z zakresu ekonomii prowadzonego w ramach systemu blended intensive programme. Pierwsi studenci ANS wezmą udział w międzynarodowych zajęciach w przyszłym semestrze.

Program studiów w ramach umiędzynarodowienia przewiduje wybór języka obcego. Studenci mają do wyboru trzy podstawowe języki (angielski, niemiecki, francuski). Znajomość języka angielskiego jest wpisana w efekty uczenia się na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego na pierwszym poziomie studiów i B2+ na drugim poziomie. Kurs języka obcego zarówno dla studentów studiów stacjonarnych, jaki i niestacjonarnych obejmuje 120 godzin zajęć. Studenci Uczelni mają ponadto do dyspozycji uczelniane multimedialne kursy języków krajów sąsiadujących z Polską, które są często wybierane jako miejsca praktyk i studiów oraz wymiany pracowników naukowo-dydaktycznych: języka czeskiego, litewskiego, łotewskiego i niemieckiego (<http://pl.eu-everyplace.eu>). Z kolei możliwość nauczania się podstaw języka polskiego przed odwiedzeniem naszej Uczelni mają studenci i pracownicy z:

- Czech (<http://cz.eu-everyplace.eu/index.php/gdzie-idziesz/do-europy/do-polski2/>),
- Litwy (<http://lt.eu-everyplace.eu/index.php/gdzie-idziesz/do-europy/do-polski2/>),
- Łotwy (<http://lv.eu-everyplace.eu/index.php/gdzie-idziesz/do-europy/do-polski2/>),
- Niemiec (<http://d.eu-everyplace.eu/index.php/gdzie-idziesz/do-europy/do-polski2/>).

Weryfikacja kompetencji językowych w zakresie znajomości języka obcego, odbywa się na drodze zastosowania takich form sprawdzania, jak ćwiczenia, zadania i udział w dyskusji. Studenci mają również możliwość dokonywania samooceny swoich umiejętności językowych i interkulturowych korzystając z narzędzia wykonanego przez informatyków ANS Kielce w ramach projektu zrealizowanego z udziałem m.in. uniwersytetów w Dublinie, Breście, Dreźnie i Santiago de Compostela „LOLIPOP – Language Online Portfolio Project” (<https://eu.wseip.edu.pl/lolipop/>).

Wszystkie informacje na temat umiędzynarodowienia Uczelni można znaleźć na portalu poświęconym tej tematyce, po wybraniu z menu na stronie głównej Uczelni zakładki „Erasmus+”, tj. pod adresem: <https://eu.wseip.edu.pl/>.

Dodatkowe informacje, które Uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 7:

Na rok 2023 planowane są wizyty pracowników wydziału ekonomii na konferencji SimSIC (cyberbezpieczeństwo w przedsiębiorstwach i instytucjach publicznych), na której są obecni od trzech lat oraz na uniwersytecie w Foggia, z którym współpraca układa się wyjątkowo dobrze.

W przyszłości Uczelnia, a w jej ramach m.in. Wydział Ekonomii zamierza poświęcić wiele pracy w stworzenie kompleksowego programu nauczania z zakresu cyberbezpieczeństwa, które obecnie jest jednym z najbardziej przyszłościowych kierunków nauczania. Kończący się w grudniu projekt KA203 jest pierwszym krokiem do stworzenia takiego programu nauczania we współpracy z najlepszymi europejskimi specjalistami w tej dziedzinie.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Studentom ANS w Kielcach na kierunku ekonomia oferowane są szerokie oraz wszechstronne formy wsparcia i motywowania w osiąganiu zakładanych efektów uczenia się. Koncepcja kształcenia oraz organizacja studiów i towarzysząca jej działalność administracji, ukierunkowana jest na studentów i ich wszechstronny rozwój zarówno społeczny, jak też zawodowy i przygotowuje do prowadzenia działalności w obszarach zawodowego rynku pracy, właściwych dla kierunku. Motywowanie studentów do rozwoju, wspieranie ich w poszerzaniu kompetencji zawodowych oraz

skuteczne wejście na rynek pracy ma charakter kompleksowy. Już sam program studiów dostosowany jest pod względem treści, do wymagań współczesnej gospodarki rynkowej. Program, zwłaszcza zajęć praktycznych, realizowany jest w grupach, co umożliwia bezpośredni nadzór opiekuna nad studentem i zapewnia rzeczywiste wsparcie w procesie uczenia się, osiągnięcie efektów uczenia się oraz opanowanie wiedzy i umiejętności praktycznych, sprzyjających nie tylko rozwojowi osobowemu, ale i podnoszeniu konkurencyjności na rynku pracy. Studenci motywowani są do podejmowania, w ramach zajęć praktycznych, nowych wyzwań, rozwijających dotychczasowe umiejętności bliskie ich zainteresowaniom, jak np. uczestnictwo w szkoleniach i/lub konkursach.

System wsparcia oraz motywowania studentów do osiągnięcia efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów i obejmuje wiele rozwiązań. Dla studentów I roku studiów organizowane są spotkania informacyjne prowadzone przez Dziekana Wydziału, opiekuna i pracownika Dziekanatu, mające na celu wprowadzenie studentów w system studiów i przekazanie im informacji na temat procesu kształcenia, zasad obowiązujących na Wydziale oraz możliwych form aktywności i wsparcia.

Prowadzone działania w niewątpliwy sposób podnoszą rangę Uczelni na zawodowym rynku pracy i mobilizuje studentów do osiągnięcia lepszych efektów uczenia się.

System wsparcia potrzeb oraz motywowania studentów uwzględnia także konsultacje i dyżury Dziekana, które odbywają się w terminach poza zajęciami w trakcie konsultacji dostosowanych do planu zajęć studentów. Ponadto studenci posiadają możliwości kontaktu z każdym nauczycielem akademickim podczas wyznaczonych konsultacji i za pośrednictwem poczty elektronicznej, platformy euczelnia.wseip.edu.pl oraz e.wseip.edu.pl.

Ponadto ważną rolę w pomocy studentom w procesie uczenia się i szeroko rozumianego życia studenckiego pełnią opiekunowie lat studiów, powoływani przez Dziekana Wydziału Ekonomii i Zarządzania na czas trwania roku akademickiego. Opiekunów lat powołuje Dziekan po zasięgnięciu opinii samorządu studenckiego. Opiekun służy radą i pomocą studentom we wszystkich sprawach związanych z odbywaniem studiów. Opiekun w szczególności: reprezentuje interesy studentów danego roku wobec władz Wydziału i Uczelni; przekazuje studentom informacje o regulaminie studiów i innych przepisach obowiązujących w Uczelni, uczestniczy w procesie adaptacji studentów do warunków Uczelni i środowiska lokalnego (zwłaszcza w grupach studenckich pierwszego i drugiego roku); diagnozuje potrzeby społeczne i materialne studentów; udziela władzom Wydziału i Uczelni opinii w sprawach ważnych dla studentów (np. przedłużenie sesji egzaminacyjnej, udzielenie urlopu, skreślenie z listy studentów, zmiana kierunku studiów) oraz współpracuje z organami samorządu studenckiego w sprawach związanych z procesem dydaktyczno-wychowawczym oraz w sprawach socjalno-bytowych studentów.

Dla potrzeb studentów wyznaczane są dyżury dydaktyczne mające charakter indywidualnych konsultacji, których obowiązek realizacji spoczywa na każdym nauczycielu akademickim. Dzięki obowiązkowym 45 minutowym konsultacjom, na których wykładowcy są dostępni przed lub po zakończeniu zajęć, prowadzący mogą lepiej poznać potrzeby studentów i reagować na nie.

Opieka na studentami kierunku ekonomia jest także realizowana poprzez kontakty opiekuna z uczelnianą Radą Samorządu Studenckiego, będącego wyłącznym reprezentantem ogółu studentów Uczelni. Przedstawiciele Samorządu Studenckiego uczestniczą w podejmowaniu decyzji w sprawach związanych z procesem kształcenia i wychowania określonych w Regulaminie Studiów. Samorząd Studencki ma zarówno czynny, jaki bierny udział w organizacji przebiegu studiów, poprzez uczestnictwo i obsadzanie swoich przedstawicieli w Senacie Uczelni, Komisji Stypendialnej, Odwoławczej Komisji Stypendialnej, Komisji ds. Jakości Kształcenia (uczelnianej i wydziałowej), Sądach Koleżeńskich oraz Komisji Dyscyplinarnej ds. Studentów, mających wpływ na przebieg studiów.

Samorząd Studencki organizuje regularne spotkania z władzami Uczelni oraz starostami odpowiednich kierunków. Na spotkaniach tych omawiane są bieżące sprawy studenckie dotyczące programów kształcenia, wydarzeń kulturalno-naukowych, skierowanych do studentów oraz spraw administracyjnych. Samorząd Studencki prowadzi również na terenie Uczelni działalność w zakresie spraw socjalno-bytowych studentów oraz decyduje w sprawach rozdziału środków finansowych przeznaczonych przez organy Uczelni na cele studenckie. Sprawozdania z rozdziału tych środków oraz ich rozliczenie, prezentowane są nie rzadziej, niż raz w roku akademickim, organom Uczelni. Za bezpośredni kontakt z władzami Uczelni odpowiedzialni są opiekunowie lat studiów.

Studenci mogą się również zrzeszać w uczelnianych organizacjach studenckich, kołach naukowych, zespołach artystycznych i sportowych. Oprócz tego studenci mogą uczestniczyć w obozach narciarskich organizowanych przez Uczelnię. Obozy narciarskie organizowane są dla studentów od ponad 20 lat, w Białce Tatrzańskiej oraz w Krajnie.

Dużym powodzeniem cieszą się również obozy sprawnościowe organizowane od ponad 20 lat. Odbývają się one w Żywcu lub Krościenku n/Dunajcem. W programie wycieczki górskie, kajakarstwo, samoobrona, gry sportowe, pływanie. Trwają 6 dni i mogą w nich uczestniczyć studenci wszystkich kierunków.

Organizowane są także trzydniowe rajdy górskie w Pieniny, Beskidy czy Bieszczady. Odbývają się 4-5 razy w roku akademickim. Bierze w nich udział od 15 do 30 studentów. Ostatnie odbyły się jesienią 2019 roku w Pieniny i do Korbielowa. Uczestnicy zdobyli m.in. Pilsko, Skrzyczne, Trzy Korony, Sokolicę i Górę Żar.

Studenci korzystają również z możliwości wędrowania po Górach Świętokrzyskich. Rajdy odbywają się 2–3 razy w miesiącu na Łysicę, Górę Siniewską, w Pasmo Jeleniowskie, czy okolice Chęcín. Uczestniczy w nich od 20 do ponad 50 studentów.

W ANS funkcjonuje Koło Młodych Ekonomistów (KME), które działa na uczelni od ponad 20 lat i skupia chętnych studentów, przede wszystkim kierunku ekonomia.

Główną myślą przewodnią działania KME, jest: rozwijanie zainteresowań wśród studentów nowoczesną wiedzą ekonomiczną. Członkowie KME mają możliwość utrwalenia i stałego pogłębiania wiedzy ekonomicznej, poprzez bieżące śledzenie literatury fachowej z dziedziny finansów, rachunkowości oraz ekonomii, jak również obserwując aktualną sytuację społeczno-gospodarczą w kraju i za granicą. Spotykając się z przedstawicielami świata nauki i praktykami życia gospodarczego, analizują konkretne fakty i zdarzenia gospodarcze, wyciągają wnioski, stawiają prognozy na przyszłość, jak również promują zawód ekonomisty w środowisku lokalnym. Nabywają umiejętności wykorzystania zdobytej wiedzy ekonomicznej w życiu codziennym, jak również w planowaniu przyszłości zawodowej. Pogłębiona wiedza ekonomiczna jest przydatna dla studentów biorących udział w Konkursach oraz egzaminach na Certyfikat Księgowego.

Do wymiernych efektów działania KME, można zaliczyć:

- udział studentów w „Świętokrzyskim Konkursie Wiedzy z Rachunkowości dla szkół wyższych”, organizowanym przez UJK w Kielcach. Do tej pory odbyło się VII jego edycji, gdzie studenci WSEPiNM, godnie reprezentowali uczelnię, zdobywając liczne wyróżnienia i nagrody. VIII edycja w/w Konkursu nie odbyła się z powodu epidemii koronawirusa;
- od dwóch lat, studenci WSEPiNM, uczestniczą w egzaminach na Certyfikat Księgowego, w ramach nawiązanej współpracy uczelni z Centrum Informacji Księgowej w Warszawie.

Za aktywne uczestnictwo studentów w w/w egzaminach i zdawalność powyżej 90 proc., uczelnia otrzymała wyróżnienia za dwa lata oraz możliwość uczestnictwa w bezpłatnych warsztatach praktycznych prowadzonych przez eksperta C.I.K., dla przyszłych, zainteresowanych w/w egzaminem studentów. Opiekunem naukowym KME na uczelni jest dr Grażyna Tatka, której zainteresowania związane są z ekonomią, finansami i rachunkowością, jak również zaangażowaniem w pracy dodatkowej ze studentami.

Niewątpliwie ważnym sposobem motywującym studentów do osiągania efektów uczenia się jest system stypendialny, którego założeniem jest nagradzanie osiągnięć naukowych i aktywności studentów oraz wspieranie osób znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej. Fundusz stypendialny tworzony jest z dotacji Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego oraz ze środków własnych Uczelni. Jego rozdzielaniem zajmuje się Uczelniana Komisja Stypendialna, w której decydujący głos mają przedstawiciele studentów. Zakres pomocy materialnej reguluje Zarządzenie nr

25/2022 z dnia 15 września 2022 w przedmiocie zmiany regulaminu przyznawania świadczeń dla studentów WSEPiNM z dnia 30 września 2021 r., który został ustalony w porozumieniu z Uczelnianą Radą Samorządu Studenckiego oraz Zarządzenie Rektora nr 6/2022 w sprawie szczególnych zasad przyznawania stypendiów rektora dla studentów z dnia 15 września 2022 r. oraz Zarządzenie Rektora nr 15/2022 z dnia 25 listopada 2022 r. w sprawie zakresu i zasad udzielania wsparcia dla studentów z niepełnosprawnościami w ANS im. prof. E. Lipińskiego w Kielcach.

Studenci są także motywowani poprzez możliwość studiowania na drugim kierunku studiów za darmo, mogą także skorzystać z ulgi rodzinnej w przypadku gdy studiuje rodzeństwo lub mąż/żona, a także ze zniżek przygotowanych na studiach podyplomowych – studenci uzupełniających studiów magisterskich mogą skorzystać z ulgi 50%. O przysługujących możliwościach wsparcia studenci są informowani poprzez Uczelnianą Radę Samorządu Studenckiego. Takie informacje są także przekazywane na comiesięcznych spotkaniach, na których obecne są władze Wydziału.

W zakresie monitorowania oraz wspierania i doskonalenia systemu opieki nad studentami, jest wykorzystywana ankieta dotycząca zajęć dydaktycznych, wypełniana w odniesieniu do każdego prowadzącego. Studenci zachęceni są do angażowania się w działania na rzecz jakości kształcenia właśnie poprzez możliwość anonimowego i dobrowolnego wypowiadania oceny zajęć w ramach ankiety. Ankietyzację przeprowadza się drogą elektroniczną, a jej formularz umożliwia udzielenie odpowiedzi na pytania zamknięte w skali punktowej. Wyniki tych badań analizowane są i podejmowane są działania wzmacniające elementy pozytywne, naprawcze i eliminujące kwestie negatywne.

Ponadto studenci mają możliwość oceny nie tylko zajęć dydaktycznych, ale i funkcjonowania poszczególnych jednostek całej Uczelni. Czynią to również anonimowo i dobrowolnie, odpowiadając na pytania zawarte w ankiecie papierowej, którą otrzymują po zakończonym procesie kształcenia, co niewątpliwie usprawnia działania doskonalące organizację procesu kształcenia.

Obsługa administracyjna studentów kierunku odbywa się w Dziekanacie, w strukturze którego funkcjonuje stanowisko ds. obsługi studentów kierunku finanse i rachunkowość pełni osoba o wysokich kompetencjach, sprawnie realizująca wszystkie zadania administracyjne oraz zapewniająca szybki przepływ informacji, poprzez kontakt mailowy ze studentami oraz zamieszczanie ogłoszeń na stronie internetowej, w tym dotyczących różnych form wsparcia. Dziekanat czynny jest dla studentów przez 5 dni w tygodniu, od wtorku do soboty. Wpływa to pozytywnie na możliwość załatwiania spraw studenckich dla osób studiujących w trybie niestacjonarnym.

Na Uczelni działa Rzecznik dyscyplinarny ds. studentów powołany Zarządzeniem nr 10/2022 Rektora ANS z dnia 14 listopada 2022 r. i Komisja Dyscyplinarna oraz Odwoławcza Komisja Dyscyplinarna ds. Studentów powołane Zarządzeniem nr 11/2022 Rektora ANS z dnia 14 listopada

2022 r. Na Uczelni działa także mediator w postępowaniu dyscyplinarnym ds. nauczycieli akademickich (Zarządzenie nr 9/2022 Rektora ANS w Kielcach z dnia 14 listopada 2022 r.) oraz Rzecznicy Dyscyplinarni ds. nauczycieli akademickich (Zarządzenie nr 8/2022 Rektora ANS z dnia 14 listopada 2022 r.).

Uczelnia wspiera również działania sprzyjające budowaniu pozytywnych relacji między nauczycielami akademickimi, pracownikami i studentami (Procedura nr 2/2019 antydyskryminacyjna i antymobbingowa, obowiązująca w WSEPiNM w Kielcach). Władze Uczelni zobowiązane są podejmować wszelkie dozwolone przepisami prawa działania, mające na celu zapobieganie mobbingowi w miejscu pracy. Działania te polegają w szczególności na: promowaniu pożądaných, zgodnych z zasadami współżycia społecznego postaw i zachowań pracowników i studentów; monitorowaniu problematyki mobbingu, dyskryminacji i nierównego traktowania oraz niepożądanych zjawisk i zachowań występujących pomiędzy pracownikami. W szczególności chodzi o takie zjawiska jak: plotki, oszczerstwa, konflikty, zastraszanie, nękanie, pomawianie, ośmieszanie, upokarzanie oraz inne naruszające zasady współżycia społecznego. Nacisk kładziony jest na poszanowanie godności osobistej, przekonań światopoglądowych i politycznych, stosowanie obiektywnych ocen wyników pracy, umiejętności, kompetencji i doświadczenia zawodowego pracowników.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Akademia Nauk Stosowanych im. prof. E. Lipińskiego zapewnia na swojej stronie internetowej <https://www.wseip.edu.pl/> (<https://www.lipinski.edu.pl/>) publiczny dostęp do aktualnych informacji, zgodnych z potrzebami różnych grup odbiorców. Na stronie głównej zawarte są pełne informacje o Uczelni, jednostkach organizacyjnych i prowadzonej działalności, rekrutacji, kierunkach studiów, warunkach studiowania oraz kontakcie z Uczelnią. W zakładce Kierunki kandydaci na studia mogą zapoznać się z informacjami nt. specyfiki m.in.: kierunku ekonomia, zakresu edukacji, programu kształcenia, procesu dyplomowania, sylwetki absolwenta, możliwości przyszłej pracy czy dalszego kształcenia. W zakładce Studia zawarte są użyteczne informacje dotyczące organizacji studenckich, tj.: samorządu studenckiego, kół naukowych, procesu umiędzynarodowienia, stypendiów, a także zawartych w Regulaminie studiów: zasad studiowania w Uczelni, zaliczania egzaminów oraz warunków dyplomowania.

Studenci ANS korzystają także ze szczegółowych informacji zawartych na platformie internetowej euczelnia.wseip.edu.pl, na którą logują się poprzez numer swojego albumu. Platforma ta jest przewodnikiem dla studentów, który pozwala na uzyskanie pełnej informacji dotyczącej studiowania

na ANS. Na platformie wewnętrznej studenci mogą uzyskać informacje, m.in. o planie studiów, ocenach czy praktykach, znajdą ogłoszenia administracji Uczelni oraz wykładowców. Platforma internetowa euczelnia pozwala studentom na wymianę dokumentów i przesłanie do Uczelni podania elektronicznego, zdjęcia do Elektronicznej Legitymacji Studenckiej (ELS), wpisów na forum Uczelni, czy pracy dyplomowej (Ogólnopolskie Repozytorium Pisemnych Prac Dyplomowych - ORPD).

W polityce komunikacyjnej Uczelni wyróżniono następujące grupy odbiorców oraz zakresy udostępnianej im informacji (podziału dokonano w zgodności z potrzebami różnych grup interesariuszy):

- osoby będące kandydatami na studia - proces rekrutacji umieszczony na głównej stronie Uczelni, z pełnymi kryteriami, jakie należy spełnić, aby zostać przyjętym na studia. Dodatkowo corocznie publikowany jest nowy biuletyn w formie papierowej, który przekazywany jest do szkół średnich i udostępniony w punkcie recepcyjnym i rekrutacyjnym w Uczelni;
- studenci - wewnętrzna platforma internetowa moodle - pełna informacja o realizowanym programie kształcenia, planie zajęć, wydarzeniach naukowych;
- osoby współpracujące z Uczelnią lub chcące podjąć współpracę - strona główna Uczelni i poszczególne jej zakładki.

Uczelnia udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP) na swojej stronie podmiotowej takie informacje jak: Statut, Strategia uczelni, Regulamin zarządzania prawami autorskimi, prawami pokrewnymi i prawami własności przemysłowej oraz zasadami komercjalizacji, Regulamin korzystania z infrastruktury badawczej, Regulamin Studiów, Regulamin świadczeń dla studentów, zasady i tryb przyjmowania na studia oraz programy studiów.

Wszelkie aktualności o wydarzeniach naukowych związanych z Uczelnią zamieszczane są zarówno na stronie głównej ANS, jak i na platformie wewnętrznej (dostęp po zalogowaniu się numerem albumu przez studentów lub hasłem przez wykładowców i pracowników administracyjnych). Informacje o realizacji procesu nauczania i uczenia się, o przedmiotach wraz z zakresem treści oraz uzyskiwanych efektach uczenia się i kwalifikacjach znajdują się na platformie wewnętrznej.

Dodatkowym źródłem informacji dla studentów ANS są tablice ogłoszeń znajdujące się w ciągu korytarzy prowadzących do auli 1 i 2, gdzie w gablotach zamieszczane są bieżące informacje dotyczące Wydziału.

Komunikację z różnymi grupami interesariuszy Uczelnia prowadzi także na profilu mediów społecznościowych <https://www.facebook.com/wseipkielce/> czy innych (Twitter, google_plus). Wykorzystywane są również inne formy przekazu informacji, m.in. uczestniczenie w wydarzeniach dla

uczniów szkół średnich i grona odbiorców społecznych (spotkania edukacyjne, „Próbne Matury z Echem Dnia”, Dni Bezpiecznego Internetu, wykłady prowadzone bezpośrednio w zainteresowanych szkołach).

Studenci, za pomocą anonimowej elektronicznej ankiety, zamieszczonej na wewnętrznej platformie mogą dokonywać oceny jakości kształcenia kadry dydaktycznej oraz funkcjonowania poszczególnych komórek organizacyjnych (dziekanat, dział nauczania, recepcja, księgowość, stołówka itp.). Wyniki analizy ankiet służą doskonaleniu procesu dydaktycznego oraz funkcjonowania poszczególnych jednostek Uczelni. Pod kątem użyteczności i adekwatności analizowane są także informacje udostępniane na stronie głównej Uczelni i platformie wewnętrznej.

W ramach wsparcia procesu dydaktycznego przez nowoczesne środki informatyczne uruchomiono szereg aplikacji dostępnych przez Internet. Wśród tych aplikacji można wyróżnić:

- Elearning - platforma e-learningu oparta jest o oprogramowanie Moodle w wersji 3. Strona, na której dostępne są kursy e-learningowe to: e.wseip.edu.pl. Oprogramowanie dzięki pluginom BBB zapewnia możliwość nadawania na żywo wykładów. Źródłem streamingu jest kamera internetowa oraz wszystkie aplikacje uruchamiane na komputerze wykładowcy. Wykłady można nagrać w celu późniejszego odtworzenia.
- Euczelnia.wseip.edu.pl - specjalna platforma internetowa, dzięki której student może pozyskać informacje dotyczące jego toku studiów.
- Dostęp do internetu - WSEPiNM uczestniczy w konsorcji EDUROAM (www.eduroam.pl), dzięki temu studenci mają dostęp do Internetu zarówno w uczelni macierzystej jak i innych placówkach edukacyjnych na terenie świata.
- Programy partnerskie - WSEPINM posiada aktywne konta dla edukacji w programie G-suite firmy Google oraz Office 365 firmy Microsoft. Dzięki tym programom studenci i wykładowcy mogą korzystać z najnowszych rozwiązań przetwarzania w chmurze Google i Microsoftu, w tym: pracy nad współdzielonymi plikami (dokumenty, arkusze kalkulacyjnych, formularze itd.), poczty elektronicznej, dysków itp.
- Biblioteka - w Uczelni umożliwia przeglądanie katalogu oraz rezerwację woluminów przez stronę internetową: biblioteka.wseip.edu.pl
- Pracownie komputerowe - Uczelnia dysponuje 3 pracowniami komputerowymi. Szczegóły wyposażenia podane są na stronie WOE.

W ramach procesu wspierania dostępu do informacji w najszybszy i najskuteczniejszy sposób stworzone zostało Wirtualne Otoczenie Edukacyjne. Dokumentacja WOE jest dostępna dla studentów pod adresem: <https://e.wseip.edu.pl/course/view.php?id=325>. Link do WOE podawany jest na stronie głównej, stronie elearningu oraz na platformie Euczelnia.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Na Wydziale Ekonomii i Zarządzania ANS stosowane są zasady projektowania, zatwierdzania monitorowania i doskonalenia programu studiów. Polityka jakości prowadzona jest w oparciu o *Wydziałowy system zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia*. Nadzór merytoryczny, organizacyjny i administracyjny nad kierunkiem *ekonomia*, pełniony jest przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia, a osobami odpowiedzialnymi w powyższych zakresach są ; dziekan Wydziału, przewodniczący Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia oraz przewodniczący poszczególnych podkomisji funkcjonujących w jej strukturze, do których należą:

- podkomisja ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów,
- podkomisja ds. procesu dyplomowania,
- podkomisja ds. realizacji studenckich praktyk zawodowych,
- podkomisja ds. współpracy z interesariuszami,
- podkomisja ds. studenckich i umiędzynarodowienia procesu kształcenia,
- podkomisja ds. analizy programu kształcenia.

Wymienione podkomisje za pośrednictwem powołanych przewodniczących podejmują działania według procedur zapisanych w Wydziałowych Procedurach ds. Jakości Kształcenia oraz zgodnie z pozostałymi aktami normatywnymi wydawanymi przez organy statutowe Uczelni. W skład Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, oprócz pracowników badawczo – dydaktycznych i dydaktycznych, wchodzi także przedstawiciele samorządu studenckiego.

Wydziałowy system zapewnienia i doskonalenia jakości kształcenia jest zgodny z systemem uczelnianym, którego podstawowe wytyczne zawarte zostały w Uchwale Nr 8/2022 Senatu ANS im. prof. Edwarda Lipińskiego w sprawie zatwierdzenia Systemu zapewnienia jakości kształcenia w ANS im. prof. E. Lipińskiego w Kielcach. Obejmuje on *System oceny osiągnięcia efektów uczenia się, System weryfikacji efektów uczenia się* oraz *Procedury* zawarte w Wydziałowej Księdze ds. Jakości Kształcenia. Reguluje on zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów na Wydziale. Zgodnie z procedurą nr 2 *Analizy programów kształcenia*, Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia dokonuje analizy programu kształcenia dla nowo uruchamianych kierunków o określonym poziomie i profilu kształcenia oraz dla istniejących programów studiów, corocznie, po zakończeniu roku akademickiego.

Program studiów na kierunku *ekonomia* obowiązujący od roku akademickiego 2021/2022 został stworzony w oparciu o regulacje zawarte w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo

o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. 2018, poz. 1668), Rozporządzeniu MNiSW z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz.U. 2018, poz. 1861), Rozporządzeniu MNiSW z dnia 14 listopada 2018 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia efektów uczenia się dla kwalifikacji na poziomach 6-8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (Dz.U. 2018, poz. 2218) oraz zaleceniami pokontrolnymi Polskiej Komisji Akredytacyjnej.

Monitorowanie i przegląd programu studiów odbywa się m.in. zgodnie ze wspomnianą Procedurą nr 2 *Analizy programów kształcenia*, a głównymi źródłami informacji są strategia Uczelni i Wydziału, spotkania i konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi, zmieniające się zapotrzebowanie rynku pracy, wyniki analiz weryfikacji efektów uczenia się. Analiza programów kształcenia obejmuje w szczególności zagadnienia dotyczące zgodności programów kształcenia ze strategią wydziału, kierunkowymi efektami uczenia oraz oczekiwaniami i perspektywami rynku pracy.

Przy dokonywaniu zmian w programie studiów uwzględniane są również wnioski wynikające z konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi Wydziału (zgodnie z Procedurą nr 5 *Konsultacje z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi*). Wnioski z analizy przekazywane są Dziekanowi Wydziału wraz z propozycjami działań mających na celu podnoszenie jakości kształcenia.

Polepszaniu realizacji procesu kształcenia służą też procedury *Dostosowywanie treści zagadnień na egzamin dyplomowy do aktualnego programu kształcenia* (procedura nr 3), *Zasady zgłaszania przedmiotów do wyboru* (procedurą nr 8), czy też *Organizacja prowadzenia zajęć dydaktycznych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość* (procedura nr 18).

Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku *ekonomia* dostarczają corocznie Dziekanowi Wydziału propozycje zagadnień na egzamin dyplomowy, a ten przekazuje je niezwłocznie do Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, która dokonuje ostatecznego wyboru. Nauczyciele akademicki mają również możliwość zgłaszania Dziekanowi wprowadzenia nowych przedmiotów do programu studiów. Decyzje w tej sprawie podejmowane są także przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia.

Podkreślić należy, że Wydziałowa Komisja ds. Jakości Kształcenia w wyniku zaleceń powizytacyjnych Polskiej Komisji Akredytacyjnej wypracowała i wdrożyła nowe procedury jakościowe mające służyć poprawie jakości kształcenia, a w szczególności jego monitorowania i ewaluacji. Procedury monitorowania jakości kształcenia na kierunku *ekonomia* ujęte zostały w Wydziałowych Procedurach Jakości Kształcenia, obowiązujących od 1 października 2021 r. W tym celu powołane zostały podkomisje:

- przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów,
- procesu dyplomowania,
- realizacji studenckich praktyk zawodowych,

- współpracy z interesariuszami,
- studenckich i umiędzynarodowienia procesu kształcenia,
- analizy programu kształcenia.

Procedury monitorowania jakości kształcenia na kierunku ekonomia obejmują również ankietyzację studentów (*Procedura nr 4 dotycząca ankietyzacji studentów i absolwentów w ramach wewnętrznej oceny jakości kształcenia*) i hospitacje zajęć (*Procedura nr 6 Przeprowadzania hospitacji zajęć*). W zakresie doskonalenia jakości kształcenia systemu wykorzystywana jest ankieta zajęć dydaktycznych, wypełniana w odniesieniu do każdego prowadzącego. Studenci poprzez możliwość oceniania zajęć (sposobu prowadzenia zajęć, stopnia zrozumiałości treści, kultury osobistej prowadzącego zajęcia), w ramach ankiety angażują się w działania na rzecz jakości kształcenia. Ankietyzację przeprowadza się drogą elektroniczną, a wyniki tych badań analizowane są przez Dziekana Wydziału oraz Rektora, którzy podejmują działania wzmacniające elementy pozytywne, naprawcze i eliminujące kwestie negatywne.

Uzupełnieniem ankiet elektronicznych są ankiety papierowe odnoszące się do innych aspektów procesu kształcenia. Studenci mają możliwość oceny pracy nie tylko zajęć dydaktycznych, ale i funkcjonowania poszczególnych jednostek całej Uczelni. Czynią to również anonimowo i dobrowolnie odpowiadając na pytania zawarte w ankiecie papierowej, którą otrzymują po zakończonym procesie kształcenia się, co niewątpliwie usprawnia działania doskonalące organizację procesu uczenia.

Doskonaleniu prowadzenia zajęć i przestrzegania właściwych reguł oceniania służy także system hospitacji prowadzonych w trakcie każdego semestru (*Procedura nr 6*). Hospitacje przeprowadzane są przez dziekana, samodzielnych pracowników oraz doświadczonych adiunktów na podstawie planu hospitacji. Ocena hospitacji jest przedstawiona na ujednoliconych arkuszach hospitacji. Hospitujący ma obowiązek poinformować ocenianego pracownika o wynikach hospitacji i wskazać mocne i słabsze strony prowadzonych zajęć, aby na tej podstawie wspólnie opracować sposób poprawy jakości zajęć.

Sposoby oceniania osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów kierunku *ekonomia*, studia I i II stopnia, zapisane zostały w *Systemie oceny osiągnięcia efektów uczenia się na Wydziale Ekonomii i Zarządzania*. Określa on m.in. stosowane przez prowadzących/egzaminatorów metody weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanych w procesie kształcenia na poziomie przedmiotu/modułu, metody weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanych na poziomie kierunku/specjalności oraz metody dokumentowania realizacji założonych efektów uczenia się. Natomiast weryfikacja efektów uczenia się odbywa się zgodnie z *Systemem weryfikacji zakładanych efektów uczenia się*. Wytyczne tego wydziałowego systemu są ujęte w *Zarządzeniu nr 2 w sprawie*

zatwierdzenia Wydziałowego Systemu Zapewnienia i Doskonalenia Jakości Kształcenia Dziekana Wydziału Ekonomii i Zarządzania.

Do elementów Systemu weryfikacji efektów uczenia się określonych dla kierunku *ekonomia* zalicza się:

- weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów uczenia w procesie kształcenia w odniesieniu
- do poszczególnych przedmiotów/modułów i ich form;
- weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów uczenia przypisanych do praktyk studenckich;
- weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów uczenia dla całego programu studiów
- określonych dla procesu dyplomowania (*pracy dyplomowej i egzaminu dyplomowego na*
- *pierwszym i drugim stopniu kształcenia*);
- weryfikację zakładanych efektów kształcenia dokonywaną przez absolwentów danego kierunku studiów, poziomu i profilu kształcenia, a także pracodawców w aspekcie zgodności efektów z oczekiwaniami rynku pracy.

Celem funkcjonowania w/w systemu jest potwierdzenie osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się, ustalonych dla danego kierunku studiów wraz z określeniem stopnia ich uzyskania. Monitoring tego systemu weryfikacji stanowi dokonywana corocznie analiza. Jako metoda badawcza w zakresie przedmiotowym obejmuje ona dwie analizy częściowe: analizę systemu weryfikacji efektów uczenia się w przekroju poziomym (operacyjnym) oceniającą operacyjność przebiegu procesu dydaktycznego oraz analizę systemu weryfikacji efektów uczenia się w przekroju pionowym, której przedmiotem jest ocena efektów uczenia się z punktu widzenia wymierności podstawowych cech przebiegu procesu dydaktyki oraz po jej zakończeniu.

Zakres, formy udziału i wpływ interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych na doskonalenie i realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku reguluje Procedura nr 5 *Konsultacji z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi*. Spotkania z w/w interesariuszami odbywają się na forum *Rady Komunikacji Społecznej*, zrzeszającej przedstawicieli interesariuszy z poszczególnych kierunków kształcenia w Uczelni. W skład rady wchodzi także Pełnomocnik Rektora ds. Jakości Uczenia, Przewodniczący Wydziałowych Komisji ds. Jakości Uczenia, Dziekani poszczególnych Wydziałów, Przedstawiciele Uczelnianej Rady Samorządu Studenckiego, nauczyciele akademicy, będący przedstawicielami kadry akademickiej z danego kierunku kształcenia oraz w ramach indywidualnych spotkań. W trakcie posiedzenia Rady, a także spotkań indywidualnych omawiane są sprawy dotyczące weryfikacji efektów uczenia się, zapewnienia realizacji programu studiów oraz nowych treści programowych w ramach przedmiotów prowadzonych na kierunku *ekonomia*. Omawiane są także perspektywy rozwoju poszczególnych kierunków kształcenia oraz praktyk zawodowych.

Nadmienić należy, że kierunek *ekonomia* podlegał już ocenie Polskiej Komisji Akredytacyjnej, a zalecenia z niej wynikające zostały wykorzystane podczas doskonalenia programu kształcenia.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

Nowe zasady funkcjonowania Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, obejmujące działalność sześciu podkomisji, usprawniających proces monitorowania i udoskonalania jakości kształcenia na kierunku ekonomia.

Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione w uchwale Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (jeżeli dotyczy)

Lp.	Zalecenia dotyczące kryterium 10 wymienione we wskazanej wyżej uchwale Prezydium PKA	Opis realizacji zalecenia oraz działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności sformułowanych w zaleceniu o charakterze naprawczym
1 i 2	Opracować i wdrożyć szczegółowe procedury odnoszące się do procesu dyplomowania uwzględniające nadzór nad pracami dyplomowymi w każdym etapie tj. ustalania obsady seminarium dyplomowego, zatwierdzania tematów prac dyplomowych, opracowywania prac dyplomowych, kryteriów ich oceny etapowej i końcowej, doboru recenzentów. Dokonywać systematycznego przeglądu prac przez odpowiednie gremia dydaktyczne a wnioski naprawcze i doskonalące skutecznie realizować i przedstawiać sprawozdanie z ich realizacji Władzom Wydziału.	W celu wdrożenia szczegółowych procedur odnoszących się do procesu dyplomowania uwzględniających nadzór nad pracami dyplomowymi na każdym etapie tj. ustalania obsady seminarium dyplomowego, zatwierdzania tematów prac dyplomowych, opracowania prac dyplomowych, kryteriów ich oceny etapowej i końcowej oraz doboru recenzentów funkcjonuje w ramach <i>Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia</i> , <i>Podkomisja ds. procesu dyplomowania</i> . Zakres jej obowiązków obejmuje m.in.: - ustalanie obsady seminarium dyplomowego (proponowania i zatwierdzania promotorów i recenzentów prac dyplomowych), - zatwierdzanie tematów prac dyplomowych, kryteriów ich oceny etapowej i końcowej, wraz z uwzględnieniem metod badawczych odnoszących się do podjętej tematyki w celu zapewnienia ich zgodności z kierunkiem, specjalnością oraz profilem kształcenia, - okresowe superrecenzje, nakierowane na ocenę jakości prac, zwłaszcza pod kątem spełnienia wszystkich wymogów stawianych pracom dyplomowym ujętych w procedurze dyplomowania, - przygotowywanie analiz prac i ich ocen oraz ich przedkładanie przewodniczącemu <i>Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia</i> i Dziekanowi Wydziału, co z kolei stanowi podstawę do wyboru promotorów i recenzentów prac ora. Uwagi dotyczące procesu dyplomowania przekazywane są również promotorom i recenzentom.
3.	Dokonywać systematycznego przeglądu i oceny prac etapowych uwzględniając rodzaj, formę, tematykę i metodykę prac egzaminacyjnych, etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań	W zakresie dokonywania systematycznego przeglądu i oceny prac etapowych funkcjonuje <i>Podkomisja ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów</i> , która na etapie zatwierdzania sylabusów weryfikuje rodzaj, formę, tematykę i metodykę prac egzaminacyjnych i etapowych, projektów oraz stawianych im wymagań dostosowanych do poziomu i profilu kształcenia, efektów uczenia się oraz zastosowań

	dostosowanych do poziomu i profilu kształcenia, efektów uczenia się oraz zastosowań wiedzy w zakresie dyscyplin do których kierunek jest przyporządkowany, także rozwiązań praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy odpowiadającego kierunkowi ekonomia i formułować wnioski naprawcze reagując na każdą nieprawidłowość.	wiedzy z zakresu dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Powyższa podkomisja działając wspólnie z <i>Podkomisją ds. współpracy z interesariuszami</i> jest odpowiedzialna za wdrażanie rozwiązań z zakresu praktyki w obszarach działalności zawodowej oraz zawodowego rynku pracy odpowiadającemu danemu kierunkowi, formułując w powyższym zakresie wnioski naprawcze i innowacyjne rozwiązania.
4.	Wdrażać formułowane w wyniku przeglądu prac etapowych zalecenia i przedstawiać sprawozdania z ich realizacji, w tym osiągniętych rezultatów Władzom Wydziału i społeczności Wydziału.	W celu wdrażania sformułowanych w wyniku przeglądu prac etapowych zaleceń powołano <i>podkomisję ds. przygotowania, realizacji i monitorowania sylabusów</i> , której jednym z celów jest przedstawianie sprawozdań z realizacji prac etapowych. Sprawozdania są opiniowane przez <i>Wydziałową komisję ds. jakości kształcenia</i> i zatwierdzane przez Dziekana Wydziału. Rezultaty tych działań są omawiane w trakcie spotkań ze społecznością akademicką Wydziału.
5.	Stosować systematycznie wszystkie procedury oceny jakości kształcenia określone w wewnętrznym systemie zapewnienia jakości kształcenia, a wnioski z ich stosowania wdrażać w doskonalenie procesu kształcenia.	W ramach <i>Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia</i> powołano podkomisję, która jest odpowiedzialna za systematyczne stosowanie wszystkich procedur oceny jakości kształcenia. Zasady ich funkcjonowania są określone w <i>Wewnętrznym systemie zapewniania jakości kształcenia</i> , a wnioski z ich stosowania są wdrażane w doskonalenie procesu kształcenia i omawiane ze społecznością akademicką Wydziału.
6 i 7.	Przeglądy programu studiów uzupełni o analizę efektów uczenia się, zgodności efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy, systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się i formułować odpowiednie wnioski. Wdrażać wnioski wynikające z przeglądu programu studiów i przedstawiać sprawozdania z ich realizacji w tym osiągniętych rezultatów władzom Wydziału i społeczności Wydziału.	W ramach przeglądu programu studiów powołano <i>Podkomisję ds. analizy programów kształcenia</i> , która odpowiedzialna jest za analizę efektów uczenia się, ich zgodności z potrzebami rynku pracy, systemu ECTS, treści programowych, metod kształcenia i sposobów weryfikacji efektów uczenia się. Wnioski z prac podkomisji przedkładane są, w celu wydania opinii, <i>Wydziałowej Komisji ds. jakości kształcenia</i> i zatwierdzane przez Dziekana Wydziału oraz stanowią podstawę do wprowadzania aktualizacji i zmian w programie studiów. Sprawozdania z ich realizacji, w tym osiągnięte rezultaty, przedstawiane są Władzom Uczelni i społeczności akademickiej Wydziału.
8.	W analizach struktury ocen egzaminacyjnych identyfikować przyczyny nadmiernej i nieuzasadnionej przewagi jednego rodzaju ocen wprowadzając odpowiednie działania naprawcze.	W celu wyeliminowania występowania nadmiernej i nieuzasadnionej przewagi jednego rodzaju ocen egzaminacyjnych wprowadzono działania naprawcze polegające na wydaniu zaleceń nauczycielom akademickim w zakresie szczegółowego dostosowania sposobu oceniania uzyskanych efektów uczenia się do obowiązującej skali ocen.
9.	Współpracować z interesariuszami zewnętrznymi w przeglądach systemów studiów w systemowy sposób.	W zakresie pogłębienia współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w celu przeglądu programu studiów w systemowy sposób, powołano <i>Podkomisję ds. współpracy z interesariuszami</i> , której zadaniem jest, m.in.

		przedstawianie propozycji dotyczących zmian do programu studiów, będących zbiorem opinii przedstawicieli otoczenia społeczno – gospodarczego. Propozycje i wnioski są opiniowane na spotkaniach <i>Wydziałowej komisji ds. jakości kształcenia</i> i zatwierdzane przez Dziekana Wydziału.
--	--	--

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 10:

.....

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	Mocne strony - wykwalifikowana kadra z dorobkiem praktycznym - współpraca z interesariuszami w zakresie kształtowaniu praktycznego profilu studiów - oferta kształcenia dopasowana do potrzeb lokalnego rynku pracy - bardzo dobra baza lokalowa i lokalizacja Uczelni - wykorzystanie nowych form komunikacji ze studentami w zakresie realizacji procesu kształcenia	Słabe strony - brak realizacji studiów stacjonarnych na ocenianym kierunku - odpłatność za naukę na studiach stacjonarnych - niska mobilność studentów w ramach programu Erasmus + - niska aktywność studentów w zakresie publikacji naukowych - niski stopień pozyskania środków z instytucji zewnętrznych w celu prowadzenia działań naukowo- badawczych
Czynniki zewnętrzne	Szanse - dalsze kształcenie własnej kadry naukowo-dydaktycznej - zacieśnienie współpracy z interesariuszami w celu dalszego upraktycznienia procesu kształcenia - ciągle rozszerzanie oferty studenckich praktyk zawodowych - zintensyfikowanie działań zakresu organizacji certyfikowanych szkoleń przez firmy i ośrodki certyfikujące dla studentów oraz kadry, - pogłębienie współpracy międzynarodowej z ośrodkami naukowymi i biznesowymi	Zagrożenia - prowadzenie podobnego kierunku studiów przez Uczelnie działające w regionie świętokrzyskim - wyjazd najlepszych absolwentów szkół ponadpodstawowych do większych ośrodków akademickich - zmiana oczekiwań i preferencji absolwentów szkół ponadpodstawowych, dotyczących kontynuacji nauki na studiach I i II stopnia - zmiany prawne w zakresie prowadzenia studiów wyższych oraz funkcjonowania uczelni niepublicznych - zaostrzenie regulacji prawnych dotyczących ochrony danych osobowych przez firmy i instytucje, które oferują praktyki zawodowe i staże dla studentów

(Pieczęć uczelni)

.....

(podpis Dziekana/Kierownika jednostki)

.....

(podpis Rektora)

Kielce, dnia 15 grudnia 2022r.

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku¹

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
I stopnia	I	0	0	14	18
	II	0	0	12	17
	III	0	0	19	0
	IV	0	0	0	0
II stopnia	I	0	0	57	28
	II	0	0	83	44
Razem:		0	0	185	107

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne		Studia niestacjonarne	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
I stopnia	2020	0	0	38	13
	2021	0	0	25	9
	2022	0	0	23	12
II stopnia	2020	0	0	88	69
	2021	0	0	92	71
	2021	0	0	64	46
Razem:		0	0	330	220

¹ Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3a. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów ((Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).²

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
	Niestacjonarne I stopnia
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/180
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ³	867
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	65
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	103
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	-----
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	39
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	30
Wymiar praktyk zawodowych ⁴	6 m-cy / 750 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./4500

² Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

³ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁴ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 3b. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów ((Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).⁵

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
	Niestacjonarne II stopnia
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4/120
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁶	578
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	38
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	59
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	-----
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	45
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	15
Wymiar praktyk zawodowych ⁷	3 m-ce / 375 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	-
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./3000

⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁶ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁷ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 3c. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów ((Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).⁸

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
	Stacjonarne I stopnia
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	6/180
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁹	1644
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	96
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	103
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych – w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	-----
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	39
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	30
Wymiar praktyk zawodowych ¹⁰	6 m-cy / 750 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	60/0
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./4500
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./

⁸ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁹ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹⁰ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 3d. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów ((Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.).¹¹

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
	Stacjonarne II stopnia
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	4/120
łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ¹²	1131
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	60
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	59
łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	-----
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	45
łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym	15
Wymiar praktyk zawodowych ¹³	3 m-ce / 375 godz.
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	0
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1./3000
2. łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2./

¹¹ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

¹² Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

¹³ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4a. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne¹⁴ studia stacjonarna i niestacjonarna I stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Język angielski/niemiecki	Ćw.	120/ 90	11 / 11
Wychowanie fizyczne	Ćw.	60/ 36	0
Prawa i obowiązki studentów. Przygotowanie do nauczania zdalnego.	Konw.	3/ 3	0
Socjologia	Konw.	40/ 20	4 / 4
Psychologia	Konw.	40/ 20	4 / 4
Zastosowanie technologii informacyjnych w naukach ekonomicznych	Ćw.	10/ 5	1 / 1
Przysposobienie biblioteczne i informacyjne	Konw.	5/ 5	0
Matematyka	Ćw.	60/ 24	6/ 6
Mikroekonomia	Ćw.	70/ 24	7/ 7
Statystyka opisowa	Ćw.	30/ 12	3/ 3
Prawo	Konw.	50/ 20	5/ 5
Rachunkowość	Ćw.	20/ 10	2/ 2
Ekonometria	Ćw.	20/ 10	2/ 2
Międzynarodowe stosunki gospodarcze	Konw.	30/ 15	3/ 3
Makroekonomia	Ćw.	60/ 29	6/ 6
Finanse publiczne	Konw.	40/ 20	4/ 4
Polityka społeczna	Konw.	30/ 15	3/ 3
Polityka gospodarcza	Konw.	30/ 15	3/ 3
Analiza ekonomiczna przedsiębiorstw	Ćw.	20/ 10	2/ 2
Sprawozdawczość finansowa	Konw.	40/ 20	4/ 4
Przedmioty do wyboru w zakresie: Ekonomika przedsiębiorstwa			
Podstawy nauki o przedsiębiorstwie	Konw.	30/ 15	3/ 3
Prawo gospodarcze	Konw.	50/ 20	5/ 5
Sektor mikro, małych i średnich przedsiębiorstw	Konw.	50/ 20	5/ 5
Metody ekonomicznej oceny opłacalności inwestycji	Konw.	40/ 20	4/ 4
Modele wspomagające podejmowanie decyzji ekonomicznych	Konw.	40/ 20	4/ 4

¹⁴ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Gospodarowanie kapitałem ludzkim w praktyce współczesnego przedsiębiorstwa	Konw.	40/ 20	4/ 4
Analiza finansowa przedsiębiorstwa	Konw.	40/ 20	4/ 4
Negocjacje biznesowe	Konw.	40/ 20	4/ 4
Przedmioty do wyboru w zakresie: Ekonomia sektora publicznego			
Sektor publiczny w gospodarce narodowej	Konw.	50/ 25	5/ 5
Zarządzanie projektami w sektorze publicznym	Konw.	50/ 20	5 / 5
Podstawy prawa administracyjnego	Konw.	50/ 25	5/ 5
Zamówienia publiczne i partnerstwo publiczno-prywatne	Konw.	50/ 25	5/ 5
Gospodarka finansowa jednostek samorządu terytorialnego	Konw.	40/ 20	4/ 4
Sprawozdawczość i analiza finansowa jednostek sektora publicznego	Konw.	40/ 20	4/ 4
Audyt i kontrola wewnętrzna	Konw.	50/ 20	5/ 5
Razem:		1108 / 558	33 / 33

Tabela 4b. Zajęcia lub grupy zajęć kształtujących umiejętności praktyczne¹⁵ studia stacjonarne i niestacjonarne II stopnia

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczna godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Prawo gospodarcze	Konw.	30 / 15	3 / 3
Ekonomia matematyczna	Konw.	70 / 35	7 / 7
Komunikacja społeczna w języku angielskim	Ćw.	40 / 20	4 / 4
Przedmioty do wyboru w zakresie: Ekonomia sektora publicznego			
Prawo i postępowanie administracyjne	Konw.	30 / 15	3 / 3
Finanse publiczne	Konw.	40 / 20	4 / 4
Rachunkowość budżetowa	Konw.	40 / 20	4 / 4
Zamówienia publiczne	Konw.	40 / 20	4 / 4
Zarządzanie w sektorze użyteczności publicznej	Konw.	50 / 25	5 / 5
Marketing w sektorze publicznym i społecznym	Konw.	50 / 25	5 / 5
Seminarium magisterskie	Sem.	200 / 72	20/ 20
Przedmioty do wyboru w zakresie: Ekonomia menedżerska			
Wybrane zagadnienia z przedsiębiorczości	Konw.	30 / 15	3 / 3
Analiza i diagnostyka ekonomiczna	Konw.	40 / 20	4 / 4
Modelowanie procesów ekonomicznych	Konw.	40 / 20	4 / 4

¹⁵ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Optimalizacja procesów gospodarczych	Konw.	40 / 20	4 / 4
Psychologia pracy menedżera i komunikacja interpersonalna	Konw.	50 / 25	5 / 5
Techniki negocjacyjne	Konw.	50 / 25	5 / 5
Seminarium magisterskie	Sem.	200 / 72	20 / 20
Przedmioty do wyboru w zakresie: Controlling i rachunkowość			
Rachunkowość finansowa	Konw.	50 / 25	5 / 5
ABC – rachunek kosztów działań w praktyce	Konw.	30 / 15	3 / 3
Techniki informacyjne w rachunkowości zarządczej	Konw.	30 / 15	3 / 3
Rachunkowość zarządcza	Konw.	30 / 15	3 / 3
Analiza finansowa	Konw.	50 / 25	5 / 5
Obsługa programów finansowo-księgowych	Konw.	30 / 15	3 / 3
Controlling	Konw.	30 / 15	3 / 3
Seminarium	Sem.	200 / 72	20 / 20
Razem:		590 / 267	59 / 59

Tabela 5. Zajęcia lub grupy zajęć służące zdobywaniu przez studentów kompetencji inżynierskich / Zajęcia lub grupy zajęć przygotowujące studentów do wykonywania zawodu nauczyciela¹⁶ -**nie dotyczy**

Tabela 6. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych¹⁷

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
Komunikacja interpersonalna w języku angielskim	ćwiczenia	4	Stac./niest.	Język angielski	64
Język angielski	ćwiczenia	3,4,5,6	Stac./niest.	Język angielski	23

¹⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie, w przypadku, gdy absolwenci ocenianego kierunku uzyskują tytuł zawodowy inżyniera/magistra inżyniera lub w przypadku studiów uwzględniających przygotowanie do wykonywania zawodu nauczyciela.

¹⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.

Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających

Cz. I. Dokumenty, które należy dołączyć do raportu samooceny (wyłącznie w formie elektronicznej)

1. Program studiów dla kierunku studiów, profilu i poziomu opisany zgodnie z art. 67 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668 z późn. zm.) oraz § 3-4 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)
2. Obsadę zajęć na kierunku, poziomie i profilu w roku akademickim, w którym przeprowadzana jest ocena.
3. Harmonogram zajęć na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych, obowiązujący w semestrze roku akademickiego, w którym przeprowadzana jest ocena, dla każdego z poziomów studiów.
4. Charakterystykę nauczycieli akademickich oraz innych osób prowadzących zajęcia lub grupy zajęć wykazane w tabeli 4, tabeli 5 (jeśli dotyczy ocenianego kierunku) oraz opiekunów prac dyplomowych (jeśli dotyczy ocenianego kierunku), a w przypadku kierunku pielęgniarstwo lub położnictwo także nauczycieli akademickich oraz inne osoby prowadzące zajęcia odpowiednio z podstaw opieki pielęgniarstwa lub podstaw opieki położniczej.
5. Charakterystyka wyposażenia sal wykładowych, pracowni, laboratoriów i innych obiektów, w których odbywają się zajęcia związane z kształceniem na ocenianym kierunku, a także informacja o bibliotece i dostępnych zasobach bibliotecznych i informacyjnych.
6. Wykaz tematów prac dyplomowych uporządkowany według lat, z podziałem na poziomy oraz formy studiów; wykaz można przygotować według przykładowego wzoru:
7. Akceptowalnymi formatami są: .doc, .docx, .gif, .png, .jpg (jpeg), .odt, .ods, .pdf, .rtf, .ppt, .pptx, .odp, .txt, .xls, .xlsx, .xml.
8. Nazwy plików nie mogą być dłuższe niż 15 znaków i nie mogą zawierać następujących znaków: ~ "# % & *: < > ? / \ { | } & % # (spacje wiodące i końcowe w nazwach plików lub folderów również nie są dozwolone).
9. Pliki lub foldery nie mogą być skompresowane.

Cz. II. Materiały, które należy przygotować do wglądu podczas wizytacji, w tym dodatkowe wskazane przez zespół oceniający PKA, po zapoznaniu się zespołu z raportem samooceny

1. Wskazane przez zespół oceniający prace egzaminacyjne, pisemne prace etapowe, projekty zrealizowane przez studentów, prace artystyczne z zajęć kierunkowych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
2. Struktura ocen z egzaminów/zaliczeń ze wskazanych przez zespół oceniający zajęć i sesji egzaminacyjnych (z ostatnich dwóch semestrów poprzedzających wizytację).
3. Dokumentacja dotycząca procesu dyplomowania absolwentów wskazanych przez zespół oceniający. Dokumentacja powinna uwzględniać pracę dyplomową, suplement do dyplomu, recenzje pracy dyplomowej, protokół egzaminu dyplomowego.
4. Dokumenty dotyczące organizacji, przebiegu i zaliczania praktyk zawodowych, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku.
5. Charakterystyka profilu działalności instytucji, z którymi jednostka współpracuje w realizacji programu studiów, a w szczególności tych, w których studenci odbywają praktyki zawodowe, jeśli praktyki zawodowe są uwzględnione w programie studiów na ocenianym kierunku (w formie elektronicznej).
6. Wykaz osiągnięć, których autorami/twórcami/realizatorami lub współautorami/współtwórcami/współrealizatorami są studenci ocenianego kierunku z ostatnich 5 lat poprzedzających rok, w którym prowadzona jest wizytacja (w formie elektronicznej).
7. Informacja o zasadach rozwiązywania konfliktów, a także reagowania na przypadki zagrożenia lub naruszenia bezpieczeństwa, jak również wszelkich form dyskryminacji i przemocy wobec członków kadry prowadzącej kształcenie i studentów oraz sposobach pomocy jej ofiarom,
8. Informacja o ocenach/akredytacjach kierunku dokonanych przez instytucje zagraniczne lub inne instytucje krajowe oraz opis działań naprawczych i doskonalących podjętych w odpowiedzi na zalecenia tych instytucji (w formie elektronicznej).

